Rhaglen Gyflawn

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

Cyfarfod

CYD-BWYLLGOR GWE

Dyddiad ac Amser

10.00 y.b., DYDD MERCHER, 27AIN TACHWEDD, 2024

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

(Am fynediad cyhoeddus i'r cyfarfod, cysylltwch â ni)

Pwynt Cyswllt

Lowri Evans

01286 679878

lowrihafevans@gwynedd.llyw.cymru

CYD-BWYLLGOR GWE

Aelodau a phleidlais

Y Cynghorwyr

Cynghorydd Dafydd Roberts	Cyngor Sir Ynys Môn
Cynghorydd Julie Fallon	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cynghorydd Diane King	Cyngor Sir Ddinbych
Cynghorydd Mared Eastwood	Cyngor Sir y Fflint
Cynghorydd Phil Wynn	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Sedd Wag	Cyngor Gwynedd

Aelodau cyfetholedig heb Bleidlais

Manon Williams	Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd
Paul Smith	Cynrychiolydd Ysgolion Uwchradd
Noel Fitzgerald	Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig
Alison Fisher	Cynrychiolydd Llywodraethwyr
Jennie Downes	Yr Eglwys yng Nghymru

Swyddogion Heb Bleidlais

Marc Berw Hughes	Cyngor Sir Ynys Môn
Dr Lowri Brown	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Claire Homard	Cyngor Sir y Fflint
Karen Evans	Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam
Geraint Davies	Cyngor Sir Ddinbych
Gwern ap Rhisiart	Cyngor Gwynedd

Swyddogion yn bresennol

Euros Davies	Pennaeth Gwasanaeth GwE – Gwella Ysgolion
Rhys Williams	Pennaeth Gwasanaeth GwE -Dysgo Proffesiynol
Graham Boase	Cyngor Sir Ddinbych
Bethan Eleri Roberts	Rheolwr Rheoli Perfformiad
Dewi Morgan	Awdurdod Lletyol
Sion Huws	Awdurdod Lletyol

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn unrhyw ymddiheuriadau o absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL 4 - 10

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfod o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd ar 2 Hydref 2024 fel rhai cywir.

5. CYFRIFON TERFYNOL Y CYD-BWYLLGOR AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024 AC ARCHWILIAD PERTHNASOL. 11 - 88

Cyflwyno Datganiad o'r Cyfrifon ôl-Archwiliad, Adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru ac Llythyr Cynrychiolaeth.

6. CYLLIDEB GWE 2024/2025 - ADOLYGIAD HYD AT DDIWEDD HYDREF 2024 89 - 93

Diweddaru aelodau'r Cydbwyllgor ar yr adolygiad ariannol diweddaraf o gyllideb GwE am y flwyddyn gyllidol 2024/25.

7. ADRODDIAD CYNNYDD HANNER BLWYDDYN AR YR ELFEN 'DIWYGIO' O'R GRANT ADDYSG AWDURDODAU LLEOL (GAALL) 94 - 112

Cyflwyno adroddiad cynnydd i Aelodau Cyd-bwyllgor GwE ar yr elfen 'Diwygio' o'r Grant Addysg Awdurdod Lleol (GAALl), yn benodol: Cwricwlwm i Gymru a Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth.

CYDBWYLLGOR GWE

02/10/2024

Presenoldeb:

Cynghorwyr: Julie Fallon – Cadeirydd (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Dafydd Roberts (Cyngor Sir Ynys Môn), Diane King (Cyngor Sir Ddinbych), Mared Eastwood (Cyngor Sir y Fflint), Phil Wynn (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) a Beca Brown (Cyngor Gwynedd)**.**

Aelodau cyfetholedig heb Bleidlais: Manon Williams, Cynrychiolydd Ysgolion Cynradd a Noel Fitzgerald, Cynrychiolydd Ysgolion Arbennig

Swyddogion Heb Bleidlais: Marc Berw Hughes (Cyngor Sir Ynys Môn) a Dr Lowri Brown (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy)

Swyddogion GwE: Rhys Williams (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Dysgu Proffesiynol), Euros Davies (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Gwella Ysgolion) a Bethan Roberts (Rheolwr Rheoli Perfformiad)

Swyddogion yr Awdurdod Lletyol:
Ffion Madog (Swyddog Cyllid Statudol - Gwynedd), Hywyn Lewis Jones (Cyfrifydd Addysg ac Economi - Gwynedd) Sïon Huws (Rheolwr Priodoldeb ac Etholiadau - Gwynedd), Dafydd Ifans (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam) a Lowri Haf Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth)

Eraill a wahoddwyd:
Siwan Glyn (Archwilio Cymru)

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau Claire Homard (Cyngor Sir y Fflint), Gwern ap Rhisiart (Cyngor Gwynedd) a Dewi Morgan (Cyngor Gwynedd)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. MATERION BRYS

Yn dilyn newidiadau diweddar i aelodaeth y Cydbwyllgor, amlygywd bod angen penodi is-gadeirydd i'r Cydbwyllgor

Cynigiwyd ac eiliwyd y Cyng Phil Wyn

PENDERFYNWYD ethol y Cyng. Phil Wynn yn Is-gadeirydd.

4. COFNODION

Derbyniodd y Cadeirydd gofnodion cyfarfodydd blaenorol o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 22ain o Fai 2024 a chyfarfod arbennig Awst yr 2il, 2024 fel rhai cywir.

5. ARWEINYDDIAETH GWE - CYFNOD TROSIANNOL

Croesawyd Rhys Williams (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Dysgu Proffesiynol) ac Euros Davies (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Gwella Ysgolion).

Cyflwynwyd adroddiad yn amlinellu trefniadau ac amserlen gweithredu cyfnod trosiannol GwE mewn ymateb i ddatganiad y cyn Weinidog dros Addysg a'r Gymraeg ar 31 Ionawr 2024, i wneud newidiadau sylfaenol i haen ganol y system addysg yng Nghymru. Ar y 1af o Awst 2024 cymeradwyodd y Cyd-Bwyllgor y cynnig i leihau Uwch Dîm Rheoli GwE o bump i ddau hyd ddiwedd Mawrth 2025, ac o ganlyniad, roedd rolau presennol y Rheolwr Gyfarwyddwr, y Cyfarwyddwr Cynorthwyol a'r Uwch Arweinydd Uwchradd wedi eu tynnu oddi ar y strwythur ers 1 Medi, 2024. Adroddwyd bod Rhys Williams (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Dysgu Proffesiynol) ac Euros Davies (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Gwella Ysgolion) – y ddau uwch arweinydd sy'n weddill, wedi cytuno i arwain, rheoli a sicrhau ansawdd y swyddogaeth graidd gwella ysgolion a'r dysgu proffesiynol a chymorth i ysgolion hyd at ddiwedd y cyfnod trosiannol.

Tynnwyd sylw at y prif faterion i'w hystyried megis ffrydiau gwaith y gwasanaeth hyd at ddiwedd y cyfnod trosiannol oedd yn cynnwys, rheoli risgiau a sicrhau ansawdd o ran swyddogaeth graidd GwE o, gefnogi ysgolion ac awdurdodau i gyflawni eu rolau statudol; cefnogi'r Bwrdd Trosiannol i sefydlu prosesau a strwythurau pwrpasol er mwyn ymateb yn llwyddiannus i ofynion adolygiad yr haen ganol; cydweithio'n agos gyda'r Bwrdd Trosiannol, y Rheolwr Prosiect ac Adnoddau Dynol i ddarparu a rhannu'r wybodaeth berthnasol.

Nodwyd, er mwyn sicrhau gweithredu cyfnod trosiannol llwyddiannus, byddai'n hanfodol bod yr holl randdeiliaid yn cyfathrebu yn gyson ac agored, a lle bydd diffyg capasiti wedi amlygu, bydd angen trafod datrysiadau posib gyda'r Awdurdod perthnasol. Ategwyd y byddai hyn yn gymorth i hybu morâl, llesiant a chymhelliant staff drwy'r cyfnod ansicr yma.

Diolchwyd am yr adroddiad.

Cymerodd y Cadeirydd y cyfle i ddiolch i'r staff hynny oedd eisoes wedi gadael GwE, i'r Cyn Rheolwr Gyfarwyddwr, y Cyfarwyddwr Cynorthwyol a'r Uwch Arweinydd Uwchradd GwE am eu gwaith a'u cefnogaeth i'r Cydbwyllgor ac i Rhys Williams ac Euros Davies am gamu i mewn i'r bwlch o dan amgylchiadau heriol ac anodd.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol nodwyd;

- Pryder na fydd cyllid digonol i wireddu'r gwaith a bydd gofyn defnyddio reserfau.
- Angen i Fwrdd Trosiannol amlygu sefyllfa bresennol GwE a'r diffyg cyllideb i Weinidog Addysg Llywodraeth Cymru gan fod y sefyllfa yn deillio o benderfyniad Llywodraeth Cymru i wneud newidiadau sylfaenol i haen ganol y system addysg yng Nghymru.
- Nad oedd gwybodaeth ddigonol am y sefyllfa – bod y Cydbwyllgor angen gwell dealltwriaeth o'r goblygiadau staffio a chyfrifoldebau cytundebol.
- Bod angen trefnu cyfarfod brys rhwng y Bwrdd Trosiannol, y Cydbwyllgor a'r Rheolwr Prosiect i drafod y sefyllfa.

PENDERFYNWYD:

- Derbyn a chymeradwyo cynnwys yr adroddiad.
- Bod angen cynnal cyfarfod brys rhwng y Bwrdd Trosiannol, y Cydbwyllgor a'r Rheolwr Prosiect i drafod sefyllfa bresennol GwE.

- Diolch i'r Cyn Rheolwr Gyfarwyddwr, y Cyfarwyddwr Cynorthwyol a'r Uwch Arweinydd Uwchradd GwE am eu gwaith a'u cefnogaeth i'r Cydbwyllgor
- Diolch i'r staff hynny sydd eisoes wedi ymadael â GwE am eu hymroddiad i'r Gwasanaeth.
- Diolch i Swyddogion Cyngor Gwynedd am gefnogi'r cyfnod trosiannol heriol.

6. CYD-BWYLLGOR GWE - CYNLLUN ARCHWILIO MANWL 2024

Croesawyd Siwan Glyn (Archwilio Cymru) i'r cyfarfod i gyflwyno'r adroddiad

Cyflwynwyd adroddiad gan Swyddog Archwilio Cymru yn manylu ar y gwaith y mae Archwilio Cymru yn bwriadu ei wneud i fynd i'r afael a'r risgiau archwilio i Gydbwyllgor GwE 2024. Nodwyd y bydd archwiliad o'r datganiadau ariannol yn cael eu cwblhau ynghyd a gwaith archwilio perfformiad i asesu sicrwydd a risg.

Yng nghyd-destun perthnasedd datganiadau ariannol nodwyd y cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio gwariant gros 2023-24 sef £17.8 miliwn a cyfeiriwyd at y risg sylweddol i ddatganiadau archwilio ynghyd â'r risgiau archwilio. Ategwyd bod y risg sylweddol o wrthwneud rheolaethau gan reolwyr yn un oedd yn cael ei gynnwys yng nghynllun manwl pob Awdurdod. Nodwyd hefyd bod y risg archwilio o rwymedigaeth net cronfa bensiwn hefyd wedi ei gynnwys mewn nifer o gynlluniau ac nid yn benodol i GwE.

Atgoffwyd y Cydbwyllgor nad yw'r un archwiliad yn gallu rhoi sicrwydd cyflawn bod y cyfrifon wedi'u datgan yn gywir a bod yr archwilwyr yn gweithio i lefel faterol. Tynnwyd sylw at y ffioedd, oedd wedi cynyddu eleni o ganlyniad i chwyddiant a nodwyd na fydd Archwilio Cymru yn gwneud dim elw o'r gwaith.

Diolchwyd i Swyddogion Cyllid Cyngor Gwynedd am eu cefnogaeth a'r cydweithio da.

Cynigiwyd ac eiliwyd cymeradwyo'r Cynllun

PENDERFYNWYD:

Derbyn a chymeradwyo Cynllun Archwilio Manwl Archwilio Cymru 2024

7. CYFRIFON TERFYNOL Y CYD-BWYLLGOR AM Y FLWYDDYN A DDAETH I BEN 31 MAWRTH 2024

Cyflwynwyd y Datganiad o'r Cyfrifon gan Pennaeth Cyllid Cynorthwyol Cyngor Gwynedd. Eglurwyd bod Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y diwygiwyd) yn mynnu bod rhaid i bob cydbwyllgor baratoi cyfrifon blynyddol, a gan fod GwE gyda throsiant o dros £2.5 miliwn, ei bod yn ofynnol paratoi datganiad o'r cyfrifon yn unol â chôd CIPFA ar gyfer y Cydbwyllgor.

Cadarnhawyd bod y cyfrifon wedi eu cwblhau a'u rhyddhau ddiwedd Mehefin i'w harchwilio gan Archwilio Cymru gyda'r fersiwn 'dilyn archwiliad' i'w gyflwyno yng nghyfarfod mis Tachwedd o'r Cydbwyllgor.

Tynnwyd sylw at yr Adroddiad Naratif oedd yn rhoi gwybodaeth am y Cyfrifon, y Strategaeth Ariannol a'r Perfformiad Ariannol. Cyfeiriwyd at £77k o orwariant ac atgoffwyd y Pwyllgor, wrth adrodd ar y sefyllfa ariannol diwedd blwyddyn ar gyfer 2023/24 yng nghyfarfod mis Mai 2024, bod y £77k yn deillio yn bennaf o orwariant ar y gyllideb staffio, ond yn cael ei gyllido o'r gronfa wrth gefn.

Adroddwyd bod y prif ddatganiadau ariannol yn cynnwys Datganiad Incwm a Gwariant, Mantolen, Llif arian ayyb, tra bod y Datganiad Symudiad mewn Reserfau yn crynhoi sefyllfa ariannol GwE sydd yn priodi sefyllfa incwm a gwariant efo sefyllfa'r fantolen, sydd yn cynnwys gwybodaeth am y reserfau defnyddiadwy a'r reserfau na ellid eu defnyddio. Nodwyd bod reserfau defnyddiadwy, sef cronfeydd wrth gefn GwE wedi lleihau o £477k erbyn diwedd Mawrth 2024 gan adael balans o £677 mil.

Tynnwyd sylw at;
Nodyn 10 - **Trosglwyddiad i/o Reserfau Defnyddiadwy** - dadansoddiad pellach o gronfa gyffredinol GwE a'r Gronfa Athrawon sydd newydd gymhwyso. Nodwyd bod £77k wedi ei ddefnyddio i gyllido gorwariant y flwyddyn tra bod £400k wedi ei ddefnyddio o'r gronfa Athrawon newydd gymhwyso.
Nodyn 15 - **Reserfau na Ellir eu Defnyddio** - bod y reserf pensiynau yn £0 ar gyfer 2023/24, gyda hyn yn cydymffurfio gyda gofynion cyfrifo ac yn ddigynsail cyn hyn, ond yn fater mwy cyffredin yn ddiweddar, ac yn bodoli oherwydd amodau presennol y farchnad a chwyddiant sydd wedi bod yn uchel. Ategwyd bod yr un peth yn wir yng Nghyfrifon Gwynedd a chyfrifon cynghorau eraill.
Nodyn 17 – Taliadau i Swyddogion - chwyddiant yn golygu bod mwy yn y bandiau cyflog yn 2023/24 i gymharu gyda 2022/23. Adroddwyd bod 64 o Uwch Swyddogion, wedi eu dynodi i dderbyn cyflog rhwng £60,000 a £150,000 yn 2023/24 o gymharu â 38 yn y flwyddyn flaenorol.
Nodyn 19 – Incwm Grant sydd wedi ei dderbyn ar gymhariaeth dros y ddwy flynedd gan nodi bod lleihad o dri chwarter miliwn yn y grantiau erbyn 2023/24 o'i gymharu a'r flwyddyn flaenorol.
Nodyn 22 – Costau Pensiwn - symudiad yn ffigyrau Pensiynau oherwydd amodau presennol y farchnad.

Gofynnwyd i'r Cyd-bwyllgor dderbyn a nodi'r Datganiad o Gyfrifon GwE (yn amodol ar archwiliad).

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn a naid sylweddol yn y nifer o weithwyr eraill a dderbyniodd mwy na £60,000 (17 yn 2022/23 i 43 yn 2023/24), nodwyd bod hyn oherwydd chwyddiant uchel a dyfarniad cyflog a bod hyn yn unol â'r gofynion diffiniedig.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y sylwadau canlynol gan Aelodau;

- Bod gostyngiad sylweddol i reserfau GwE o ystyried bydd dibyniaeth a galw uchel ar y reserfau yn y cyfnod trosiannol
- Lleihad mewn grantiau yn arwain at ddefnydd reserfau

Mewn ymateb i gwestiwn pam bod y reserf pensiynau yn £0 ar gyfer 2023/24 ac os oedd hyn yn gofnod cyfrifeg neu wirioneddol, nodwyd bod y datganiad yn cydymffurfio gyda gofynion cyfrifo ac er yn ddatganiad digynsail yn y gorffennol, ei fod bellach yn fater mwy cyffredin, ac felly'n bodoli oherwydd amodau presennol y farchnad a chwyddiant uchel.

Diolchwyd i'r Swyddogion am gwblhau'r cyfrifon

PENDERFYNWYD:

Derbyn a nodi Datganiad o Gyfrifon GwE (yn amodol ar archwiliad) am 2023/24.

8. DATGANIAD LLYWODRAETHU AR GYFER CYDBWYLLGOR GwE

Cyflwynwyd y Datganiad Llywodraethu gan Euros Davies (Pennaeth Gwasanaeth GwE – Gwella Ysgolion). Adroddwyd bod Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018 yn gosod gofynion penodol ar gyrff cyhoeddus sydd yn gweithredu

trefniadau rheoli partneriaethol trwy gyd-bwyllgorau ffurfiol. Ategwyd mai gofyniad Rhan 5 o'r Rheoliadau hynny yw i'r Cydbwyllgor adolygu a chymeradwyo Datganiad Rheolaeth fewnol yn flynyddol fyddai'n cynnig fframwaith i weithrediad y Cydbwyllgor. Cyfeiriwyd at y saith egwyddor llywodraethu sydd yn cael eu mesur gan adrodd nad oedd unrhyw faterion yn cael ei ystyried yn fater llywodraethu arwyddocaol ac ni adnabuwyd Materion Llywodraethu yn 2023/24. Ategwyd bod y trefniadau llywodraethu yn cynnig sicrwydd cryf bod trefniadau llywodraethu GwE yn gweithio'n dda.

Diolchwyd am yr adroddiad. Gwnaed sylw bod y Datganiad eisoes wedi cael ei ddilysu gan y Bwrdd Rheoli a fod y Bwrdd yn monitro materion yn ymwneud â llywodraethu yn barhaus ac felly cynigwyd ac eiliwyd cymeradwyo'r Datganiad.

PENDERFYNWYD:

Derbyn a chymeradwyo'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol 2023/24

9. CYLLIDEB GWE 2024/25 ADOLYGIAD HYD AT DDIWEDD AWST 2024

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Pennaeth Cyllid Cynorthwyol Cyngor Gwynedd oedd yn egluro bod yr adroddiad yn manylu ar yr adolygiad diweddaraf o gyllideb refeniw GwE am 2024/25, a'r rhagolygon tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol. Eglurwyd bod yr adolygiad yn seiliedig ar wybodaeth diwedd Awst 2024 ac felly'n adlewyrchu'r sefyllfa ddiweddaraf ac y daw'r darlun yn gliriach wrth i'r misoedd fynd yn eu blaen.

Cyfeiriwyd at dalfyriad o'r sefyllfa derfynol gan nodi bod y rhagolygon yn awgrymu y bydd y sefyllfa fwy neu lai yn un cytbwys, gyda rhagolygon o danwariant o oddeutu (£5 mil) erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Tynnwyd sylw at y prif faterion:

Gweithwyr – gorwariant o £46 mil. Cafodd cyllideb GwE ar gyfer y flwyddyn gyfredol ei sefydlu yn seiliedig ar nifer y staff yn Chwefror 2024. Eglurwyd bod arbediad wedi ei wireddu wedi i rai o aelodau staff GwE adael eu swyddi, gyda'r rhan fwyaf o'r ymadawiadau wedi digwydd yn ystod y flwyddyn academaidd. Mae'r ffigyrau hefyd wedi ymgorffori penderfyniad y Cydbwyllgor ar y 1af Awst, i ailstrwythuro'r Uwch Dîm Reoli.

Rhent - gorwariant £10 mil - hyn yn unol â'r tueddiad hanesyddol. Rhagwelir y bydd GwE yn gorwario eto eleni a hynny o ganlyniad i GwE yn rhentu gofod mwy o faint yn swyddfa Caernarfon.

Cludiant – y darlun yn parhau i fod yn gyson gydag adolygiadau blaenorol gyda tanwariant o £41 mil ar y pennawd yma oherwydd bod costau teithio wedi lleihau o ganlyniad i ffyrdd newydd o weithio'n rhithiol a ddatblygwyd ers cyfnod covid.

Cyflenwadau a Gwasanaethau - rhagwelir tanwariant o bron i £20 mil ar y pennawd yma.

Amlygwyd bod cronfa agoriadol o £221 o filoedd, ac y bydd y gronfa yn tyfu i £226 o filoedd yn dilyn ychwanegu'r tanwariant. Bydd adolygiad diwedd Hydref yn cael ei gyflwyno i gyfarfod mis Tachwedd o'r Cydbwyllgor.

Argymhellwyd i'r Cydbwyllgor dderbyn yr adroddiad adolygiad diwedd Awst 2024 o'r Gyllideb Refeniw.

Mewn ymateb i gwestiwn ynglŷn a pham y gwelir gorwariant o dan y pennawd ‘Gweithwyr’ a hynny o ystyried bod 17 aelod o staff eisoes wedi ymadael, nodwyd eto y byddai’r darlun yn dod yn gliriach yn y misoedd nesaf gyda'r gyllideb yn debygol o arwain at dan-wariant bychan. Mewn ymateb i gwestiwn ategol os oedd y cyfanswm yn cynnwys costau ailstrwythuro a darpariaeth cost, nodwyd bod hyn wedi ei ystyried.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y sylwadau canlynol gan Aelodau;

- Er yn derbyn bod y gyllideb mwy neu lai ar darged, bod angen gwell dealltwriaeth o gostau staff, costau ailstrwythuro, hawliau gwyliau a’r goblygiadau ariannol sydd i hyn
- Bod angen mwy o wybodaeth i ddeall y darlun yn llawn
- Ciplun sydd yma – bydd yn newid gyda threfniadau ailstrwythuro

PENDERFYNWYD:

- Derbyn a chymeradwyo'r adroddiad.
- Bod cyfarfod yn cael ei gynnal rhwng aelodau’r Cydbwyllgor a’r Bwrdd Trosiannol i rannu gwybodaeth a manylion ychwanegol e.e. costau staff, costau ailstrwythuro

10. COFRESTR RISG GwE

Cyflwynwyd y gofrestr risg gan Rhys Williams (Pennaeth Gwasanaeth GwE - Dysgu Proffesiynol), oedd yn nodi mai pwrpas y gofrestr risg yw ffurfioli’r broses o adnabod risgiau a chymryd camau gweithredu dilynol i’w lliniaru. Byddai rheoli'r risgiau'n effeithiol yn galluogi GwE i gefnogi'r amcanion strategol a'r blaenoriaethau strategol, gwneud defnydd effeithiol o adnoddau, a chyflawni’r deilliannau yn ôl y bwriad. Nodwyd bod y ddogfen yn ddogfen fyw sy’n cael ei hadolygu’n gyson a’r risgiau wedi cael eu hadolygu yng nghyd-destun y newidiadau arfaethedig i haen ganol y system addysg yng Nghymru a’r cyfnod trosiannol o wasanaeth Rhanbarthol i'r Awdurdodau Lleol.

Tynnwyd sylw at y Goblygiadau Ariannol gan fynegi nad yw'n glir beth fydd cost y newid sylweddol mewn polisi Llywodraeth Cymru mewn cyfnod anodd yn gyllidebol ac hefyd y Goblygiadau Personél lle mae morâl a chymhelliant staff GwE yn hynod isel. Adroddwyd nad oedd eglurder eto o ran swyddi amgen i staff gwella ysgolion wedi mis Mawrth 2025 ac y bydd llai o secondiadau a diswyddiadau yn effeithio ar batrwm y tîm gan achosi anghydbwysedd yn y cymorth i'r gwahanol sectorau.

Wrth drafod y risgiau yn unigol, nodwyd;

Cyllidol - bod Bwrdd Trosiannol bellach wedi ei sefydlu gyda Rheolwr Prosiect wedi ei benodi ac yn arwain ar y gwaith. Bydd y Bwrdd Trosiannol yn arwain at sicrhau bod amserlen glir yn ei le ac yn adnabod sefyllfa’r staff.

Adnoddau Dynol –bod cyfarfodydd tîm wedi eu trefnu i sicrhau bod gwybodaeth am y cyfnod trosiannol yn cael ei rannu ar bob lefel yn gyson ynghyd â'r opsiynau sydd ar gael o ran cyflogaeth yn y dyfodol.

Llywodraethiant – bod angen cylch gorchwyl sydd yn gwahaniaethu rhwng cyfrifoldebau’r Bwrdd Trosiannol a’r Cydbwyllgor.

Gofynnwyd i’r Cydbwyllgor adolygu a chymeradwyo cynnwys y gofrestr ynghyd â phenderfynu os oedd unrhyw risgiau y dymuna'r Cydbwyllgor eu cyflwyno i sylw'r Cabinet perthnasol.

Yn ystod y drafodaeth ddilynol, nodwyd y sylwadau canlynol gan Aelodau;

- Pryder bod y risgiau wedi symud o goch i oren. Yn derbyn bod Bwrdd Trosiannol wedi ei ffurfio ond mae'r amserlen yn parhau yn anhysbys.
- Bod angen cyflwyno diweddariadau misol fydd yn hysbysu Cyd-bwyllgor GwE o gynlluniau / addasiadau penodol, yn arbennig materion adnoddau dynol.
- Bod hi'n rhy fuan ym mhroses y cyfnod trosiannol i addasu'r risgiau i oren – mae pethau yn cymryd amser, yn enwedig diswyddiadau.
- Yn cynnig cadw'r risgiau yn goch. Er yn deall bod y sefyllfa yn anodd a bod materion yn datblygu, nid yw'r wybodaeth wrth law a gormod o gwestiynau heb ateb iddynt.

Cynigwyd ac eiliwyd nodi bod yr holl risgiau yn parhau yn risgiau UCHEL / COCH.

PENDERFYNWYD:

- Derbyn a chymeradwyo'r gofrestr risg yn ddarostyngedig i nodi'r holl risgiau yn risgiau UCHEL (yn hytrach na CHANOLIG / OREN).
  Rheswm: gyda diffyg amserlen a gwybodaeth, ei bod yn rhy gynnar yn y broses i ragfynegi yn wahanol.
- Sicrhau fod gwybodaeth o ran cynlluniau penodol a phrosesau trosglwyddo yn cael eu cyfathrebu yn gyson (misol) gyda'r Cydbwyllgor**.**

Dechreuodd y cyfarfod am 10:30 a daeth i ben am 11:30

____

CADEIRYDD

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

CYFARFOD	Cyd-Bwyllgor GwE
DYDDIAD	27 Tachwedd 2024
TEITL	Cyfrifon Terfynol y Cyd-Bwyllgor am y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024 ac Archwiliad perthnasol
PWRPAS	Cyflwyno – • Datganiad o'r Cyfrifon ôl-Archwiliad; • Adroddiad Swyddfa Archwilio Cymru; • Llythyr Cynrychiolaeth.
ARGYMHELLIAD	Derbyn a nodi'r adroddiad ar ran Archwiliwr Cyffredinol Cymru, cymeradwyo cyfrifon 2023/24, ac awdurdodi'r Cadeirydd i lofnodi'r llythyr cynrychiolaeth ar ran y Cyd-Bwyllgor.
AWDUR	Dewi Aeron Morgan, Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

1. GOFYNION ADRODD ARIANNOL STATUDOL

Bydd aelodau yn cofio adroddwyd fel a ganlyn i gyfarfod 2 Hydref o Cyd-Bwyllgor GwE:

1.1 Mae gofynion adrodd penodol ynghylch cyfrifo ac archwilio cyfrifon Cyd-Bwyllgorau.

1.2 Mae Adran 12 o Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 yn datgan fod Cyd-Bwyllgor o fwy nac un awdurdod (lleol) yn gorff llywodraeth leol, ac mae Adran 13 o'r Ddeddf yn mynnu bod cyrff o'r fath yn cadw cyfrifon sy'n destun archwiliad gan archwiliwr annibynnol wedi'i gymeradwyo gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

1.3 Er nad yw'n endid cyfreithiol annibynnol, at ddibenion cadw cyfrifon a derbyn archwiliad, mae'r Cyd-Bwyllgor ei hun yn ddarostyngedig i'r un rheoliadau â chynghorau lleol eraill.

1.4 Cyngor Gwynedd yw'r Cyngor lletyol sy'n gyfrifol am gyflawni cyfrifoldebau cyfrifo ac adrodd ar faterion cyllidol Cyd-Bwyllgor GwE.

1.5 Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y diwygiwyd) yn mynnu bod pob Cyd-Bwyllgor yn paratoi cyfrifon blynyddol. Ble mae'r trosiant yn fwy na £2.5miliwn, rhaid paratoi datganiad o'r cyfrifon yn unol â chôd CIPFA ar gyfer y Cyd-Bwyllgor.

1.6 Roedd y Datganiad o Gyfrifon GwE yn destun archwiliad gan Archwilio Cymru, archwilwyr allanol apwyntiwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru.

2. CYFRIFON 2023/24

Cyflwynwyd Cyfrif Incwm a Gwariant Refeniw am 2023/24 i'r cyfarfod 22 Mai 2024 o Gyd-Bwyllgor GwE ar ffurf adroddiad "alldro", â'r Datganiad o'r Cyfrifon am 2023/24 (yn amodol ar archwiliad) ar ffurf safonol statudol i'r cyfarfod 2 Hydref 2024.

3. ARCHWILIAD

Nodwyd ar y pryd byddai'r cyfrifon hyn yn destun archwiliad gan Archwilio Cymru, a cyflwynir yma adroddiad 'ISA260' gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn manylu ar brif ddarganfyddiadau Archwilio Cymru. Gweler ar dudalen 9 o'r adroddiad ei fod yn nodi "Rydym yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod" ar y datganiadau ariannol 2023/24.

4. CYFRIFON TERFYNOL 2023/24

Cyflwynir yma hefyd y fersiwn derfynol (yn dilyn archwiliad) o'r Datganiad o'r Cyfrifon am 2023/24. Mae'r materion â godwyd fel rhan o'r archwiliad wedi'u hamlinellu yn Atodiad 3 i'r adroddiad 'ISA260' cyflwynwyd gan Archwilio Cymru ar ran Archwilydd Cyffredinol Cymru.

5. ARGYMHELLIAD

Gofynnir i Gyd-Bwyllgor GwE dderbyn, nodi a chymeradwyo'r wybodaeth sy'n yr atodiadau, sef –

- Adroddiad 'ISA260' gan Archwiliwr Cyffredinol Cymru
- Datganiad o'r Cyfrifon 2023/24 (yn dilyn archwiliad)

6. LLYTHYR CYNRYCHIOLAETH

Gofynnir i Gadeirydd y cyfarfod, ynghyd â Phennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd (fel Swyddog Cyllid Statudol GwE), arwyddo'n electronig y Llythyr Cynrychiolaeth (Atodiad 1 i adroddiad Archwiliwr Cyffredinol Cymru) **wedi i'r Cyd-Bwyllgor ystyried yr uchod.**

7. TYSTYSGRIF ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU

Wedi iddo dderbyn y Llythyr Cynrychiolaeth wedi'i ardystio gan y Cadeirydd a'r Pennaeth Cyllid, bydd Archwilydd Cyffredinol Cymru yn cyhoeddi'r dystysgrif ar y cyfrifon.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Swyddog Cyllid Statudol:

Awdur yr adroddiad.

Cyd-Bwyllgor GwE
(Cynghorau Conwy, Dinbych, Fflint, Gwynedd, Môn a Wrecsam)

DATGANIAD O'R CYFRIFON 2023/24

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
www.gwynedd.llyw.cymru

MYNEGAI

	Tudalen
Adroddiad Naratif	2 – 6
Datganiad Cyfrifoldebau	7
Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu	8
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	9
Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau	10
Y Fantolen	11
Datganiad Llif Arian	12
Nodiadau i'r Cyfrifon	13 – 36
Atodiad A – Datganiad Llywodraeth Blynyddol	37– 47
Geirfa	48 – 49
Adroddiad yr Archwilydd	50 – 52

ADRODDIAD NARATIF

RHAGARWEINIAD

Mae'r Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) wedi ei sefydlu mewn partneriaeth rhwng chwe awdurdod gogledd cymru, sef Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam, i fod yn atebol i'r cynghorau ac i gyflawni swyddogaethau statudol y cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion. Mae hyn yn cynnwys y dyletswyddau i fonitro, herio, darparu gwasanaethau cefnogol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r cwricwlwm a rheoli ysgolion, a hefyd darparu gwasanaethau y gellir eu comisiynu gan ysgolion ac awdurdodau lleol.

Penodwyd Cyngor Gwynedd fel yr awdurdod lletya ar gyfer gweithredu a chynnal y gwasanaeth gyda Chyd-Bwyllgor o'r holl bartneriaid yn goruchwylio rheolaeth o'r gwasanaeth.

Mae cyfrifon Cyd-Bwyllgor GwE am 2023/24 wedi'u cyflwyno yma ar dudalennau 8 i 36. Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cael ei baratoi yn unol â *Chôd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA 2023/24.*

Mae'r Cyfrifon yn cynnwys:-

- **Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu** – Er nad yw'n ddatganiad statudol, mae'n dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei wario a'i ariannu yn unol â threfn cyfrifo cyffredinol arferol.

- **Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr** - Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaethau yn unol â pholisïau cyfrifeg gyffredinol derbyniol. Mae'r incwm a gwariant wedi ei rannu rhwng y chwe cyngor fel a ganlyn am 2023/24:

Conwy	15.17%
Dinbych	15.51%
Fflint	22.79%
Gwynedd	17.53%
Ynys Môn	10.09%
Wrecsam	18.91%
Cyfanswm	**100.00%**

- **Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau** - Dengys y datganiad hwn y symudiad o fewn y flwyddyn mewn gwahanol reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor, wedi eu dadansoddi yn 'reserfau defnyddiadwy' a 'reserfau na ellir eu defnyddio'.

- **Y Fantolen** - Sydd yn datgan sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth 2024.

- **Y Datganiad Llif Arian** - Mae'r datganiad yma'n crynhoi llif yr arian i mewn ac allan o'r Cyd-Bwyllgor yn ystod 2023/24.

Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi ar sail busnes gweithredol a chefnogir y cyfrifon hyn gan yr Adroddiad Naratif yma, y Polisïau Cyfrifo ac amrywiol nodiadau i'r cyfrifon.

Gweledigaeth a Blaenoriaethau GwE

GwE yw gwasanaeth gwella ysgolion rhanbarthol gogledd cymru sydd yn gweithio ochr yn ochr â ac ar ran awdurdodau lleol gogledd cymru – Conwy, Sir Ddinbych, Sir Y Fflint, Gwynedd, Ynys Môn a Wrecsam.

Craidd ein gwaith yw uchelgais i weld yr ysgolion a'r sefydliadau yr ydym ni'n gweithio gyda nhw yn cyflawni eu dyheadau a gweld pob dysgwr yn llwyddo.

Yn Gymry balch ac â gwybodaeth ryngwladol, byddwn yn cefnogi ein hysgolion i fod yn sefydliadau dysgu llwyddiannus a hyderus. Cydweithiwn i sicrhau bod ein holl ddysgwyr yn cael yr addysg y maent yn ei haeddu, a hynny mewn amgylchedd gofalgar, er mwyn iddynt allu bod yn unigolion galluog a gwydn sy'n gwireddu eu llawn botensial beth bynnag eu hil, rhyw, cefndir a chred. Safwn yn erbyn hiliaeth ac unrhyw fath o wahaniaethu.

Mae'r Cynllun Busnes yn un dros gyfnod o dair blynedd rhwng 2023 a 2026, a hefyd yn cynnwys Cynllun Busnes Manwl 12 mis ar gyfer 2023-2024. Mae'n amlinellu amcanion strategol GwE ar gyfer 2023-2026, a'r blaenoriaethau gwella a'r rhaglenni gwaith i'w cyflawni ar gyfer 2023-2024.

Mae'r blaenoriaethau rhanbarthol a'r meysydd ar gyfer gwelliant wedi'u gwreiddio'n gadarn ar ganfyddiadau ein prosesau hunan arfarnu mewnol, adolygiadau allanol o'n harferion presennol a chyfeiriad ein taith, a thrwy ymgynghori â Phenaethiaid a'r Awdurdodau Lleol. Mae ein blaenoriaethau yn gyfuniad o wella darpariaeth, arweinyddiaeth a deilliannau ysgolion, yn ogystal â chyflawni'r Daith Ddiwygio a'r Cwricwlwm i Gymru.

Mae GwE yn parhau i edrych tuag allan a chroesawu her oddi mewn i Gymru, a thu hwnt, tra sicrheir bod yr hyn a ddatblygir yn addas i'r cyd-destun. Mae hyn yn cynnwys gwrando'n barhaus ar lais pob rhanddeiliad, yn enwedig llais athrawon ac arweinwyr ysgolion ym mhob sector, a gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ddysgu a'u cefnogi i gyrraedd eu potensial.

Mae gan GwE gynllun clir sy'n amlinellu sut y bydd, drwy gydweithio'n agos â rhanddeiliaid allweddol, yn cryfhau arweinyddiaeth, yn gwella'r dysgu a'r addysgu, yn codi'r dyhead i gael effaith ar safonau, gan sicrhau bod amgylchedd yr ysgol yn cynnal lles dysgwyr ac ymarferwyr.

Rhydd y Cynllun Busnes sylw hefyd i flaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r Awdurdodau Lleol, sydd o fewn cylch gorchwyl GwE. Rhydd y cynllun hefyd ystyriaeth i sut mae ysgolion a lleoliadau addysgol yn parhau i wynebu heriau'r pandemig.

Strategaeth Ariannol

Mae Strategaeth Ariannol y Cyd-Bwyllgor a Chyllideb 2023/24 a fabwysiadwyd gan y Cyd-Bwyllgor yn ei gyfarfod ar 15 Chwefror 2023 yn gosod y sylfaen ar gyfer cyflawni'r blaenoriaethau gwella, wrth geisio dygymod hefyd gyda'r cynnydd parhaus yn y galw am wasanaethau. Yn anorfod, mae'r Strategaeth Ariannol yn ddibynnol ar y blaenoriaethau. Mae'r strategaeth ar gael yn: https://www.gwegogledd.cymru/amdanom-ni/llywodraethu/cyd-bwyllgor/

Perfformiad 2023/24

Mae'r GwE yn adrodd yn chwarterol ar berfformiad y gwasanaeth o ran cyflawni swyddogaethau'r gwasanaeth a'r nodau allweddol. Mae'r Adroddiad Perfformiad Blynyddol ar gael yn (Cyd-Bwyllgor 22 Mai 2024): https://www.gwegogledd.cymru/amdanom-ni/llywodraethu/cyd-bwyllgor/

Perfformiad Ariannol 2023/24

- Dengys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar dudalen 9 fod gwariant refeniw gros y Cyd-Bwyllgor ar y lefel 'cost gwasanaethau' yn £17,840k yn ystod 2023/24, gyda'r sefyllfa net yn £817k.
- Adroddwyd sefyllfa alldro ariannol 2023/24 i'r Cyd-Bwyllgor yn ei gyfarfod ar 22 Mai 2024. Rhoddwyd gymeradwyaeth aelodau'r Cyd-Bwyllgor i drosglwyddo £77k o reserf penodol i ariannu gorwariant eleni.
- Mae'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau ar dudalennau 9 a 10 yn darparu dadansoddiad o'r symudiadau yn y flwyddyn.

TABL 1 - Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)

Mae Tabl 1 yn cynnwys cymhariaeth perfformiad cyllidebol ar lefel crynhoad, a ceir gwybodaeth bellach yn Nhabl 2.

	Cyllideb £'000	**Gwir £'000**	**Gwahaniaeth £'000**
Gwariant ar Weithrediadau	17,421	17,543	122
Incwm			
Cyfraniadau'r cynghorau ar gyfer gwasanaeth craidd:			
Conwy	(667)	(667)	0
Dinbych	(682)	(682)	0
Fflint	(1,001)	(1,001)	0
Gwynedd	(770)	(770)	0
Ynys Môn	(443)	(443)	0
Wrecsam	(831)	(831)	0
Incwm Arall	(13,027)	(13,072)	(45)
(Tanwariant)/Gorwariant Net	**0**	**77**	**77**

TABL 2 – Symudiad Trawsddodiad rhwng '<u>Crynodeb o'r Gymhariaeth rhwng y Gyllideb a'r Gwir Sefyllfa (Net)' (Tabl 1)</u> i'r fformat <u>Incwm a Gwariant</u>

	Adroddiad Perfformiad (Alldro) £'000	**Addasiad Trawsddodiad £'000**	**Gwariant Net i'w Ariannu gan falansau'r Reserfau Defnyddiadwy £'000**	**Addasiadau rhwng y sail Ariannu a'r sail Cyfrifo £'000**	**Datganiad Incwm a Gwariant £'000**
Gwariant	17,543	2*	17,545	295	17,840
Incwm	(17,466)	443*	(17,023)	0	(17,023)
Cost Gwasanaethau Net	**77**	**445**	**522**	**295**	**817**

**Addasiad Trawsddodiad – Mae'r addasiad yma yn cyfeirio at y cyfraniad net i ac o reserfau, llog ar falansau a dderbyniwyd yn y flwyddyn ariannol ac addasiad technegol i'r alldro.*

Eitemau Materol o Incwm a Gwariant

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- £481k yn y maes pensiwn, sef yr ailfesuriad blynyddol o'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net yn y maes pensiynau, yn unol ag asesiad Actiwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 15).
- £17,023k mewn grantiau a chyfraniadau a'r gwariant cyfatebol (Nodyn 19).

Materion Eraill

- Ar 31 Ionawr 2024, cyhoeddodd Jeremy Miles, Gweinidog y Gymraeg ac Addysg ddatganiad ysgrifenedig: Y cam nesaf yn yr adolygiad o wella ysgolion - rolau a chyfrifoldebau partneriaid addysg yng Nghymru : https://www.llyw.cymru/datganiad-ysgrifenedig-y-cam-nesaf-yn-yr-adolygiad-o-wella-ysgolion-rolau-chyfrifoldebau. Roedd y datganiad hwn yn amlinellu'r newidiadau yn y trefniant gwella ysgolion yng Nghymru gyda model partneriaeth rhwng dau Awdurdod Lleol, neu fwy, yn disodli model y consortia rhanbarthol o 1 Ebrill, 2025. Er hynny, nid yw manylder o ran amserlen a modelau potensial newydd wedi ei gadarnhau.
- Mae ansefydlogrwydd economaidd a risgiau ariannol yn parhau yn y DU ac yn fyd-eang. Tra bod cyfraddau chwyddiant wedi gostwng a disgwyliad y bydd lleihad yn y cyfraddau llog, mae'r Swyddfa Cyfrifoldeb Cyllidebol (OBR) yn cydnabod bod rhagolwg cyllidol tymor canolig y DU yn parhau i fod yn un heriol. Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi cymryd yr amgylchiadau i ystyriaeth yn ei gynlluniau ariannol, gan gadw lefel darbodus o reserfau.

Arian wrth Gefn

Mae gan y Cyd-Bwyllgor reserfau defnyddiadwy o £677k. Ceir manylion yn y Fantolen, Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau a Nodyn 10.

Cronfa Bensiwn

Mae gan y Cyd-Bwyllgor (fel cyflogwr) ymrwymiad net o ddim yn deillio o'u cyfran o asedau ac ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd fel y dangsoir ar y Fantolen ar 31 Mawrth 2024. Cyfrifwyd hyn gan Actiwari y Gronfa, Hymans Robertson, gan gydymffurfio â Safonau Cyfrifo Rhyngwladol 19, Gweler Nodyn 22 am wybodaeth bellach.

Sefyllfa ar un pwynt mewn amser yw'r ymrwymiad pensiwn net. Gall prisiau'r farchnad gynyddu neu leihau yn sylweddol yn y tymor byr ac felly nid oes modd meintoli'r effaith tymor hir bydd symudiad o'r fath yma ym mhrisiau'r farchnad yn ei gael ar y Gronfa Bensiwn. Cafodd prisiad diwethaf ei gynnal 31 Mawrth 2022, gyda'r nesaf i'w gynnal 31 Mawrth 2025.

Llywodraethu

Mae GwE yn gyfrifol am sicrhau bod trefniadau llywodraethu cadarn yn bodoli, er hwyluso gweithrediad effeithiol ei swyddogaethau, sy'n cynnwys trefniadau ar gyfer rheoli risg. Mae gwybodaeth bellach wedi ei gynnwys o fewn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

Polisïau Cyfrifo

Mae'r polisïau cyfrifo presennol y Cyd-Bwyllgor wedi eu haddasu i adlewyrchu cyfarwyddiadau CIPFA yn y Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/24.

Newidiadau mewn Polisïau Cyfrifeg ac i'r Datganiad o'r Cyfrifon

Mae polisïau cyfrifo presennol y Cyd-Bwyllgor wedi eu haddasu i adlewyrchu'r newidiadau sydd yn ofynnol yn unol ag arferion cyfrifo cywir yn unig, yn dilyn addasiadau sydd yn weithredol ar gyfer y flwyddyn ariannol 2023/24 i Gôd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig.

Gwybodaeth Bellach

Mae Datganiad o'r Cyfrifon ar gael ar wefan Cyngor Gwynedd sef www.gwynedd.llyw.cymru.

Ceir gwybodaeth bellach am y cyfrifon gan:

Ffion Madog Evans
Pennaeth Cyllid Cynorthwyol - Cyfrifeg a Phensiynau
01286 679133

neu

Gwion Elis Jones
Uwch Gyfrifydd
01286 679060

Adran Cyllid
Cyngor Gwynedd
Swyddfa'r Cyngor
Caernarfon
Gwynedd
LL55 1SH

Mae hyn yn rhan o bolisi'r Cyngor i ddarparu gwybodaeth lawn am weithgareddau'r Cyngor a'r Cyd-Bwyllgorau. Yn ychwanegol, mae gan aelodau'r cyhoedd sydd yn dymuno, hawl statudol i arolygu'r cyfrifon cyn cwblheir yr archwiliad. Hysbysir argaeledd y cyfrifon i'w harolygu ar wefan y Cyngor ar yr adeg briodol.

CYD-BWYLLGOR GwE

DATGANIAD O'R CYFRIFON

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O'R CYFRIFON

CYFRIFOLDEB Y CYD-BWYLLGOR

Cyngor Gwynedd yw'r awdurdod lletya sydd â'r cyfrifoldeb am drefniadau a gweinyddiad ar faterion ariannol y Cyd-Bwyllgor.

Mae'n ofynnol ar Gyngor Gwynedd i wneud trefniadau ar gyfer iawn weinyddiad o'i faterion ariannol ac i sicrhau y rhoddir cyfrifoldeb am weinyddu'r materion hynny i un o'i swyddogion. Yng Nghyngor Gwynedd, y Pennaeth Cyllid yw'r "Swyddog Adran 151" hwnnw. Cyfrifoldeb y Cyd-Bwyllgor yw rheoli ei weithgareddau er mwyn sicrhau defnydd effeithiol, effeithlon ac economaidd o'i adnoddau, gwarchod ei asedau, a chymeradwyo'r Datganiad o'r Cyfrifon.

______________________________ **27 Tachwedd 2024**

Y Cynghorydd Julie Fallon
Cadeirydd Cyd-Bwyllgor GwE

CYFRIFOLDEB PENNAETH CYLLID CYNGOR GWYNEDD

Pennaeth Cyllid Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am baratoi Datganiad Cyfrifon y Cyd-Bwyllgor GwE yn unol â'r ymarfer priodol fel a osodir yn y *Côd Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig* (y "Côd").

Wrth baratoi'r Datganiad o'r Cyfrifon, mae'r Pennaeth Cyllid wedi dewis polisïau cyfrifo priodol gan eu defnyddio'n gyson; wedi ffurfio barnau a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol a darbodus ac yn cydymffurfio â'r Côd.

Hefyd, mae'r Pennaeth Cyllid wedi cadw cofnodion cyfrifo priodol a chyfamserol, ac wedi cymryd camau rhesymol i ddarganfod a gwarchod rhag twyll ac unrhyw anghysondebau eraill.

TYSTYSGRIF Y SWYDDOG CYLLIDOL CYFRIFOL

Tystiaf fod y Datganiad o'r Cyfrifon wedi ei baratoi yn unol â'r trefniadau uchod. Mae'r Datganiad yn cyflwyno darlun cywir a theg o sefyllfa ariannol y Cyd-Bwyllgor GwE ar 31 Mawrth 2024 ac incwm a gwariant y Cyd Bwyllgor am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny.

______________________________ **19 Tachwedd 2024**

Dewi Aeron Morgan CPFA
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd

DADANSODDIAD GWARIANT AC ARIANNU

Mae'r Dadansoddiad Gwariant ac Ariannu yn dangos sut mae gwariant blynyddol yn cael ei wario a'i ariannu o adnoddau yn unol â threfn cyfrifo cyffredinol arferol. Mae incwm a gwariant sydd fel arfer yn cael ei gyfrifo yn unol â threfn cyfrifo cyffredinol arferol yn cael ei gyflwyno yn fanylach yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

2022/23				2023/24		
Gwariant Net i'w Ariannu gan falansau'r Reserfau Defnyddiadwy	**Addasiadau rhwng y sail Ariannu a'r sail Cyfrifo (Gweler nodyn 8)**	**Gwariant Net yn y Datganiad Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr**		**Gwariant Net i'w Ariannu gan falansau'r Reserfau Defnyddiadwy**	**Addasiadau rhwng y sail Ariannu a'r sail Cyfrifo (Gweler nodyn 8)**	**Gwariant Net yn y Datganiad Gwariant ac Incwm Cynhwysfawr**
£'000	**£'000**	**£'000**		**£'000**	**£'000**	**£'000**
6,136	768	6,904	Gweithwyr	6,609	295	6,904
297	0	297	Eiddo	352	0	352
140	0	140	Cludiant	227	0	227
1,695	0	1,695	Gwasanaethau a Chyflenwadau	1,376	0	1,376
9,543	0	9,543	Trydydd Parti	8,981	0	8,981
(17,786)	0	(17,786)	Incwm	(17,023)	0	(17,023)
25	**768**	**793**	**Cost Gwasanaethau**	**522**	**295**	**817**
(23)	255	232	Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	(45)	(25)	(70)
2	**1,023**	**1,025**	**(Gwarged)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau**	**477**	**270**	**747**
(1,156)			Balans Agoriadol y Reserfau Defnyddiadwy	(1,154)		
2			(Gweddill)/Diffyg ar y Reserfau Defnyddiadwy yn y flwyddyn	477		
(1,154)			Balans Cau y Reserfau Defnyddiadwy	**(677)**		

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Dengys y datganiad hwn y gost gyfrifyddol yn y flwyddyn o ddarparu gwasanaeth y Cyd-Bwyllgor yn unol â pholisïau cyfrifeg cyffredinol dderbyniol.

2022/23					2023/24		
Gwariant Gros	**Incwm Gros**	**Gwariant Net**		*Nodyn*	**Gwariant Gros**	**Incwm Gros**	**Gwariant Net**
£'000	**£'000**	**£'000**			**£'000**	**£'000**	**£'000**
6,904	0	6,904	Gweithwyr		6,904	0	6,904
297	0	297	Eiddo		352	0	352
140	0	140	Cludiant		227	0	227
1,695	0	1,695	Gwasanaethau a Chyflenwadau		1,376	0	1,376
9,543	0	9,543	Trydydd Parti		8,981	0	8,981
0	(17,786)	(17,786)	Incwm		0	(17,023)	(17,023)
18,579	**(17,786)**	**793**	**Cost Gwasanaethau**		**17,840**	**(17,023)**	**817**
255	(23)	232	Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	*11*	0	(70)	(70)
18,834	**(17,809)**	**1,025**	**(Gwarged) / Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau**		**17,840**	**(17,093)**	**747**
		(10,625)	Ailfesuriad o'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net	*15*			481
		(10,625)	**Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall**				**481**
		(9,600)	**Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr**				**1,228**

DATGANIAD O'R SYMUDIAD MEWN RESERFAU

Dengys y Datganiad o'r Symudiadau Mewn Reserfau y symudiad o ddechrau'r flwyddyn i'r diwedd mewn gwahanol reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor, wedi eu dadansoddi i 'reserfau defnyddiadwy' (h.y. y rhai hynny sy'n gymwysedig i ariannu gwariant) a 'reserfau na ellir eu defnyddio'. Mae'r Datganiad yn dangos sut mae'r symudiadau yn y flwyddyn yn reserfau'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu torri lawr rhwng enillion a cholledion yn unol ag ymarferion cyfrifo sy'n gyffredinol gydnabyddedig. A hefyd yn dangos yr addasiadau statudol sy'n ofynnol i ddychwelyd at y swm a godir ar y dreth cyngor (trwy gyfraniadau'r cynghorau). Mae'r llinell Cynnydd/Gostyngiad Net yn dangos symudiadau statudol y Reserfau Defnyddiadwy yn y flwyddyn yn dilyn yr addasiadau hyn.

		Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau		
	Nodyn	**Cyfanswm Reserfau Defnyddiadwy**	**Reserfau na ellir eu defnyddio**	**Cyfanswm Reserfau'r Cyd-Bwyllgor**
		£'000	**£'000**	**£'000**
Balans 31 Mawrth 2022 a ddygwyd ymlaen		**(1,156)**	**9,160**	**8,004**
Symudiad mewn reserfau yn 2022/23				
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau		**1,025**	**0**	**1,025**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		**0**	**(10,625)**	**(10,625)**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**1,025**	**(10,625)**	**(9,600)**
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	*9*	**(1,023)**	**1,023**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau Defnyddiadwy		**2**	**(9,602)**	**(9,600)**
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2022/23		**2**	**(9,602)**	**(9,600)**
Balans 31 Mawrth 2023 a ddygwyd ymlaen	*10+15*	**(1,154)**	**(442)**	**(1,596)**
Symudiad mewn reserfau yn 2023/24				
(Gwarged)/Diffyg ar ddarparu gwasanaethau		**747**	**0**	**747**
Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall		**0**	**481**	**481**
Cyfanswm Incwm a Gwariant Cynhwysfawr		**747**	**481**	**1,228**
Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu dan y rheoliadau	*9*	**(270)**	**270**	**0**
(Cynnydd)/Gostyngiad Net cyn Trosglwyddiadau i Reserfau Defnyddiadwy	*10+15*	**477**	**751**	**1,228**
(Cynnydd)/Gostyngiad yn 2023/24		**477**	**751**	**1,228**
Balans 31 Mawrth 2024 a ddygwyd ymlaen		**(677)**	**309**	**(368)**

Y FANTOLEN

Dengys y Fantolen werth asedau ac ymrwymiadau'r Cyd-Bwyllgor ar ddyddiad y Fantolen. Mae asedau net y Cyd-Bwyllgor (asedau llai ymrwymiadau) yn cyfateb i'r reserfau a ddelir gan y Cyd-Bwyllgor. Adroddir ar y reserfau mewn dau gategori. Y categori cyntaf o reserfau yw'r reserfau defnyddiadwy, h.y. y reserfau hynny y gall y Cyd-Bwyllgor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau, yn amodol ar yr angen i gadw lefel ddoeth o reserfau ac unrhyw gyfyngiad statudol o'u defnydd. Yr ail gategori o reserfau yw'r rhai hynny na all y Cyd-Bwyllgor eu defnyddio i ddarparu gwasanaethau. Mae'r categori yma o reserfau yn cynnwys reserfau gydag elw a cholledion heb eu gwireddu (er enghraifft, y Reserf Pensiynau), ble nad yw'r symiau ar gael i'w defnyddio i ddarparu gwasanaethau dim ond pan werthir yr asedau yn unig; a reserfau gyda gwahaniaethau amseriad fel y dangosir ar linell 'Addasiadau rhwng sail cyfrifo a sail ariannu yn unol â rheoliadau' o'r Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

31 Mawrth 2023 £'000		***Nodyn***	**31 Mawrth 2024 £'000**
270	Dyledwyr Tymor Byr	*12*	1,110
2,634	Arian a Chywerthoedd Arian	*13*	2,122
2,904	**Asedau Cyfredol**		**3,232**
(1,865)	Credydwyr Tymor Byr	*14*	(2,864)
(1,865)	**Ymrwymiadau Cyfredol**		**(2,864)**
557	Ymrwymiad Pensiwn	*22*	0
557	**Ymrwymiadau Tymor Hir**		**0**
1,596	**Asedau Net**		**368**
(1,154)	Reserfau Defnyddiadwy	*10*	(677)
(442)	Reserfau na ellir eu defnyddio	*15*	309
(1,596)	**Cyfanswm Reserfau**		**(368)**

DATGANIAD LLIF ARIAN

Dengys y Datganiad Llif Arian newidiadau mewn arian a chywerthoedd arian y Cyd-Bwyllgor yn ystod y cyfnod adrodd. Trwy rannu'r llif arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu, dengys y datganiad sut mae'r Cyd-Bwyllgor yn cynhyrchu a defnyddio arian a chywerthoedd arian. Mae cyfanswm y llif arian net o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o faint o weithgareddau'r Cyd-Bwyllgor a ariennir trwy incwm grant neu gan dderbynyddion y gwasanaethau a ddarperir gan y Cyd-Bwyllgor.

2022/23		*Nodyn*	**2023/24**
£'000			**£'000**
1,025	(Gwarged)/Diffyg Net ar Ddarparu Gwasanaethau		747
(2,072)	Addasiadau i'r gwarged neu ddiffyg net ar ddarparu gwasanaethau am symudiadau anariannol	*16*	(235)
(1,047)	Llif Arian Net o Weithgareddau Gweithredu		512
0	Gweithgareddau Buddsoddi		0
0	Gweithgareddau Ariannu		0
(1,047)	(Cynnydd)/lleihad net mewn arian a chywerthoedd arian		512
(1,587)	Arian a chywerthoedd arian ar ddechrau'r cyfnod adrodd	*13*	(2,634)
(2,634)	**Arian a chywerthoedd arian ar ddiwedd y cyfnod adrodd**		**(2,122)**

<u>NODIADAU I'R CYFRIFON</u>

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO

1.1 Egwyddorion Cyffredinol

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn crynhoi trafodion y Cyd-Bwyllgor yn y flwyddyn ariannol 2023/24 a'r sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn honno, sef 31 Mawrth 2024. Mae'r Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y diwygiwyd) yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyd-Bwyllgor baratoi Datganiad o'r Cyfrifon yn flynyddol, a hynny yn unol ag arferion cyfrifo cywir. Mae'r arferion hyn wedi eu cynnwys yn bennaf yn y *Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/24* ac yn cael eu cefnogi gan Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh).

Confensiwn cost hanesyddol yw'r egwyddor cyfrifo sydd wedi ei fabwysiadu yn y Datganiad o'r Cyfrifon. Mae'r cyfrifon wedi eu paratoi ar sail busnes gweithredol.

Arfer y Cyd-Bwyllgor yw gweithredu ar y sail bod pob eitem o wariant yn cael eu trin fel refeniw yn y lle cyntaf. Os bydd unrhyw eitemau cyfalaf eu natur (e.e. offer TG, dodrefn) yn profi bod ganddynt arwyddocâd materol ar y cyflwyniad cywir a theg o'r sefyllfa ariannol, yna byddai'r eitemau yn cael eu trin yn unol ag arferion priodol.

Natur gyfyngedig sydd i drafodion y Cyd-Bwyllgor ac felly gweler isod y polisïau perthnasol yn unig.

1.2 Croniadau Incwm a Gwariant

Cyfrifir am weithgareddau yn y flwyddyn maent yn digwydd, nid pan wneir neu derbynnir taliadau arian parod.

- Bydd y refeniw o gytundebau gyda derbynwyr gwasanaeth, boed am wasanaeth neu nwyddau, yn cael ei adnabod pan fydd y gwasanaeth neu'r nwyddau yn cael eu trosglwyddo i dderbynnydd y gwasanaeth yn unol â'r rhwymedigaethau perfformiad y cytundeb.
- Bydd cyflenwadau yn cael eu trin fel gwariant fel maent yn cael eu treulio – pan fydd bwlch rhwng y dyddiad mae'r cyflenwadau wedi eu derbyn a'u treulio, byddant yn cael eu dal fel stoc ar y Fantolen.
- Bydd treuliau, mewn cysylltiad â'r gwasanaeth a dderbyniwyd (gan gynnwys gwasanaeth gan weithwyr cyflogedig) yn cael eu cofnodi fel gwariant pan fydd y gwasanaeth wedi ei dderbyn yn hytrach na pan fydd y taliad yn cael ei wneud.
- Bydd llog sy'n cael ei dderbyn o fuddsoddiadau a'r llog sydd yn daladwy ar fenthyciadau yn cael ei gyfrifo yn ôl eu trefn fel incwm a gwariant ar sail gyfradd llog effeithiol yr offeryn ariannol yn hytrach nag i'r llif arian sydd wedi ei bennu gan y cytundeb.
- Ble mae refeniw a gwariant wedi eu hadnabod ond nid yw'r arian wedi ei dderbyn neu ei dalu, bydd rhaid creu dyledwr neu gredydwr am y symiau perthnasol ar y Fantolen. Ble mae tebygolrwydd o beidio casglu'r ddyled, bydd rhaid lleihau gwerth y dyledion a chodi tâl ar refeniw yn gwariant ac incwm ariannu a buddsoddi am yr incwm sydd yn annhebygol o gael ei gasglu.

1.3 Arian a Chywerthoedd Arian

Nid oes gan y Cyd-Bwyllgor gyfrif banc ei hun a gweinyddir yr holl arian parod gan Gyngor Gwynedd o fewn ei gyfrifon ei hun.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

1.4 Buddiannau Gweithwyr

1.4.1 Buddion sy'n Daladwy yn Ystod Cyflogaeth

Buddion tymor byr yw'r rhai hynny sydd yn ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddion megis cyflogau, tâl gwyliau a thâl salwch i weithwyr cyfredol ac maent yn cael eu hadnabod fel cost am wasanaethau yn y flwyddyn y mae'r gweithiwr yn gwasanaethu'r Cyd-Bwyllgor. Gwneir croniad ar gyfer cost hawl gwyliau (neu unrhyw amser i ffwrdd o'r gwaith e.e. amser wedi ei gronni) sydd yn ddyledus i'r gweithwyr ond sydd heb ei gymryd cyn diwedd y flwyddyn ac yn cael ei gario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf. Mae cost y croniad yn mynd yn erbyn Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau, ond wedyn yn cael ei wrth-droi drwy'r Datganiad o'r symudiad mewn Reserfau i'r cyfrif absenoldebau cronedig fel bod cost y buddion gwyliau yn mynd yn erbyn y flwyddyn ariannol y cymerir y gwyliau.

1.4.2 Buddion Terfynu Cyflogaeth

Mae buddion terfynu cyflogaeth yn daladwy o ganlyniad i benderfyniad y Cyd-Bwyllgor i derfynu cyflogaeth swyddog cyn y dyddiad ymddeol arferol neu o ganlyniad i benderfyniad y swyddog i dderbyn diswyddiad yn wirfoddol ac fe'u codir ar sail addasiad croniad yn erbyn y gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr unai pan na all y Cyd-Bwyllgor dynnu'r cynnig o'r buddion hynny yn ôl neu pan fo'r Cyd-Bwyllgor yn cydnabod cost o ail-strwythuro, p'run bynnag sydd gyntaf.

Pan fo buddion terfynu cyflogaeth yn cynnwys ychwanegiadau i bensiynau mae'r ddarpariaeth statudol yn golygu y dylai Cronfa'r Cyd-Bwyllgor dderbyn y gost sydd yn daladwy gan y Cyd-Bwyllgor i'r gronfa bensiwn neu i'r pensiynwr yn y flwyddyn, yn hytrach na'r swm sydd wedi ei gyfrifo yn unol â'r safonau cyfrifeg berthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau mae angen neilltuo symiau i ac o'r gronfa bensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol am fuddion terfynu pensiynau ychwanegol a rhoi debydau am yr arian a dalwyd i'r Gronfa Bensiwn a'r pensiynwyr ac unrhyw symiau taladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn yn eu lle.

1.4.3 Buddion Ôl-gyflogaeth

Mae gweithwyr y Cyd-Bwyllgor yn aelodau o un cynllun pensiwn:

- Y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir gan Gronfa Bensiwn Gwynedd yng Nghyngor Gwynedd.

Mae'r cynllun yn darparu buddion diffiniedig i'w haelodau (pensiynau a lymp-symiau ymddeoliad) sydd wedi eu hennill yn ystod eu hamser gyda'r Cyd-Bwyllgor a'u cyn-gyflogwyr.

1.4.4 Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol

Mae gan bob aelod arall o'r staff, yn amodol ar rai meini prawf, yr hawl i fod yn aelod o'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r costau pensiwn a godir ar gyfrifon y Cyd-Bwyllgor ar gyfer y dosbarth yma o weithwyr yn cael eu pennu gan weinyddwyr y gronfa ac yn cynrychioli cyfran sefydlog o gyfraniad y gweithwyr i'r cynllun.

Mae'r Cynllun Llywodraeth Leol yn cael ei drin fel cynllun budd diffiniedig.

Mae ymrwymiadau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail actiwaraidd drwy'r dull rhagamcanu unedau h.y. asesiad o daliadau fydd yn cael eu gwneud yn y dyfodol mewn perthynas â buddion ymddeol a enillwyd hyd yn hyn gan y gweithwyr, yn seiliedig ar gyfradd marwolaeth, cyfradd trosiant gweithwyr a.y.y.b. yn ogystal â thafluniad enillion ar gyfer gweithwyr cyfredol.

Gostyngir yr ymrwymiadau i'w gwerth ar sail prisiau cyfredol, gan ddefnyddio graddfa ddisgownt o 4.85% wedi ei gyfrifo fel cyfartaledd cymhwysol 'spot yields' ar fondiau corfforaethol o werth AA.

Mae asedau Cronfa Bensiwn Gwynedd sydd i'w priodoli i'r Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnwys yn y Fantolen ar sail gwerth teg a benderfynir gan Actiwari'r Gronfa.

Dadansoddir y newid yn ymrwymiad net pensiynau i'r cydrannau canlynol:

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

Cost gwasanaeth yn cynnwys:

- Cost gwasanaeth cyfredol – y cynnydd mewn ymrwymiadau o ganlyniad i flynyddoedd o wasanaeth a enillwyd eleni – dangosir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- Cost gwasanaeth y gorffennol – mae'r cynnydd mewn ymrwymiadau yn deillio o benderfyniadau yn y flwyddyn gyfredol ble mae eu heffaith yn gysylltiedig â'r blynyddoedd o wasanaeth a enillwyd mewn blynyddoedd cynharach – mae'n cael ei ddebydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaeth yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

- Llog net ar yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net, h.y. y gost llog net i'r Cyd-Bwyllgor - y newid yn ystod y cyfnod yn yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net sy'n codi o dreigliad amser sy'n mynd yn erbyn llinell Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr - mae hyn yn cael ei gyfrifo ar sail gweithredu'r gyfradd ddisgownt sy'n cael ei ddefnyddio i fesur yr ymrwymiad buddion diffiniedig ar gychwyn y cyfnod i'r ymrwymiad/(ased) buddion pensiwn net ar gychwyn y cyfnod - gan gymryd i ystyriaeth unrhyw newidiadau yn yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net yn ystod y cyfnod o ganlyniad i gyfraniadau a thaliadau budd.

Ailfesuriadau yn cynnwys:

- Enillion ar asedau'r cynllun - gan eithrio symiau sy'n gynwysedig yn llog net ar yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiynau fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

- Enillion a cholledion actiwaraidd - newidiadau i'r ymrwymiad pensiwn net oherwydd nad yw'r digwyddiadau yn cyd-fynd â'r rhagdybiaethau a wnaethpwyd yn y prisiad actiwaraidd diwethaf neu am nad yw'r actiwari wedi diweddaru ei ragdybiaethau - yn cael eu debydu i'r Reserf Pensiwn fel Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall.

- Addasiad nenfwd ased – cyfyngir i werth nenfwd yr ased a gyfrifwyd os yw'n llai na'r sefyllfa'r ased.

- Cyfraniadau a delir i Gronfa Bensiwn Gwynedd - arian a delir fel cyfraniadau'r cyflogwr i'r gronfa bensiwn ar gyfer setliad ymrwymiadau sydd ddim yn cael eu cyfrifo fel traul.

Gyda buddion ymddeol, mae'n ofynnol, yn unol â darpariaethau statudol, i'r Gronfa Gyffredinol dderbyn cost y swm sy'n daladwy gan y Cyd-Bwyllgor i'r gronfa bensiwn neu'n uniongyrchol i'r pensiynwyr yn ystod y flwyddyn, yn hytrach na'r swm a gyfrifir yn ôl y safonau cyfrifeg perthnasol. Yn y Datganiad o'r Symudiadau mewn Reserfau, mae hyn yn golygu bod angen neilltuo arian i mewn neu allan o'r Reserf Pensiwn er mwyn diddymu'r credydau a'r debydau damcaniaethol ar gyfer buddion ymddeol a rhoi'r debydau am arian a dalwyd i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw symiau sy'n daladwy ond sydd heb eu talu at ddiwedd y flwyddyn. Mae'r balans sydd yn deillio o hyn yn y Reserf Pensiwn yn fesur o'r effaith i'r Gronfa Gyffredinol o orfod trin buddion ymddeol ar sail llif arian yn hytrach na thros y cyfnod y mae'r gweithwyr yn derbyn y budd.

Mae'r Safon Cyfrifeg Rhyngwladol (SCRh) 19 yn rheoli sut y dylid trin a datgelu'r ymrwymiadau tymor hir sy'n bodoli mewn perthynas â chostau pensiwn. Mae'n ofynnol i gynghorau lleol (yn cynnwys Cyd-Bwyllgorau) Cymru a Lloegr baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â gofynion SCRh19.

1.4.5 Buddion Dewisol

Mae gan y Cyd-Bwyllgor hefyd bwerau cyfyngedig i wneud dyfarniadau dewisol mewn achosion o ymddeoliadau cynnar. Bydd unrhyw ymrwymiadau sydd yn deillio o ddyfarniad o'r fath i unrhyw aelod o staff (yn cynnwys athrawon) yn cael eu cronni yn y flwyddyn y cymerwyd y penderfyniad i wneud y dyfarniad gan ddefnyddio'r un polisïau â'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i gyfrifo amdanynt.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

1.5 Digwyddiadau Wedi'r Cyfnod Adrodd

Digwyddiadau ôl-fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddiad y Datganiad o'r Cyfrifon. Gellir adnabod dau fath o ddigwyddiad:

- y rhai hynny sy'n darparu tystiolaeth o amgylchiadau a oedd yn bodoli ar ddiwedd y cyfnod adrodd – caiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath; a
- y rhai hynny sy'n dynodi amgylchiadau a gododd ar ôl y cyfnod adrodd – ni chaiff y Datganiad o'r Cyfrifon ei addasu i adlewyrchu digwyddiadau o'r fath, ond os ystyrir y byddai'n cael effaith faterol, yna byddai natur y digwyddiadau ynghyd ag amcangyfrif o'r effaith ariannol yn cael ei ddatgelu yn y nodiadau.

Nid yw unrhyw ddigwyddiadau sy'n digwydd wedi'r dyddiad awdurdodi cyhoeddiad yn cael eu hadlewyrchu yn y Datganiad o'r Cyfrifon.

1.6 Addasiadau Cyfnod Blaenorol, newidiadau i Bolisïau Cyfrifo, Amcangyfrifon a Gwallau

Gall yr angen i wneud addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifo neu i gywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifeg yn rhagolygol, h.y. yn y flwyddyn gyfredol a'r blynyddoedd i ddod a effeithir gan y newid, ac felly ni wneir addasiad cyfnod blaenorol.

Yr unig dro y gwneir newidiadau i bolisïau cyfrifo yw pan mae'n ofynnol gan ymarferion cyfrifo priodol neu fod y newid yn darparu gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar sefyllfa ariannol neu berfformiad ariannol y Cyd-Bwyllgor. Pan wneir newid, cyfrifir amdano yn ôl-weithredol (oni bai ei fod yn anfaterol neu a nodir yn wahanol) trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi wedi bodoli erioed.

Caiff gwallau materol a ddarganfyddir mewn ffigyrau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol trwy addasu balans agoriadol a ffigyrau cymharol y cyfnod blaenorol.

1.7 Grantiau'r Llywodraeth a Chyfraniadau Eraill

Mae grantiau a chyfraniadau sy'n ymwneud â gwariant cyfalaf a refeniw yn cael eu cyfrifo ar sail groniadol, ac yn cael eu cydnabod ar unwaith fel incwm i'r gwasanaeth perthnasol o fewn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, oni bai bod amod ynghlwm wrth y grant neu gyfraniad nad yw'r Cyd-Bwyllgor wedi ei fodloni.

1.8 Gorbenion a Chostau Gwasanaethau Cefnogol

Mae'r taliadau am wasanaethau a ddarperir gan Adrannau Canolog Cefnogol o fewn Cyngor Gwynedd yn seiliedig ar gyfuniad o brisiau a bennir ymlaen llaw, amser y staff a gofnodir, cofnodi trafodion a fformiwlâu penodedig.

1.9 Reserfau

Mae reserfau penodol yn cael eu creu ar gyfer rhoi symiau o'r neilltu ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol. Mae hyn yn cael ei wneud drwy drosglwyddiadau allan o'r Balans Gronfa Gyffredinol yn y Datganiad o'r Symudiad mewn Reserfau.

Cedwir rhai reserfau eraill sef 'reserfau na ellir eu defnyddio', i bwrpasau technegol o reoli'r prosesau cyfrifo ar gyfer asedau anghyfredol, offerynnau ariannol a buddion gweithwyr. Nid yw'r rhain yn cynrychioli adnoddau defnyddiadwy y Cyd-Bwyllgor.

1.10 Treth ar Werth

Dim ond mewn sefyllfa ble nad oes modd adennill TAW y cynhwysir TAW neu y caiff ei ddangos fel cost 'TAW anadferadwy' mewn gwariant refeniw. Nid yw'r Cyd-Bwyllgor wedi cofrestru gyda TAW. Mae'r TAW yn cael ei adennill drwy gofrestriad TAW Cyngor Gwynedd.

NODYN 1 – POLISÏAU CYFRIFO (parhad)

1.11 Dyledwyr a Chredydwyr

Cedwir Cyfrifon y Cyd-Bwyllgor ar sail cronni yn unol â'r Côd Ymarfer Cyfrifeg. Mae'r cyfrifon yn adlewyrchu gwir wariant ac incwm sy'n berthnasol i'r flwyddyn dan sylw, boed y taliadau a'r derbyniadau wedi cael eu talu neu eu derbyn yn y flwyddyn neu ddim.

1.12 Gweithrediadau ar y Cyd

Mae gweithrediadau ar y cyd yn drefniant ble mae gan y partïon sydd â chydreolaeth yr hawl i'r asedau a'r oblygiadau o'r ymrwymiadau sy'n gysylltiedig â'r trefniadau. Mae'r gweithgareddau y mae'r Cyd-Bwyllgor wedi ymgymryd â hwy ar y cyd â gweithredwyr eraill yn cynnwys defnyddio asedau ac adnoddau'r cyd-weithredwyr. Mewn perthynas â'i ddiddordeb mewn trefniant gweithred ar y cyd, mae'r Cyd-Bwyllgor fel gweithredwr ar y cyd yn cydnabod ei gyfran o'r asedau, ymrwymiadau, refeniw a gwariant.

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi ei gategoreiddio fel Gweithrediad ar y Cyd gan wneud defnydd o asedau ac adnoddau'r gweithredwyr yn hytrach na sefydlu endid ar wahân.

NODYN 2 – NEWID MEWN POLISI CYFRIFO

Mae'r polisïau cyfrifo presennol y Cyd-Bwyllgor wedi eu haddasu i adlewyrchu'r cyfarwyddiadau yn y Côd Ymarfer CIPFA ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023/24.

NODYN 3 – ADDASIAD CYFNOD BLAENOROL

Nid oes unrhyw addasiadau cyfnod blaenorol yn ystod 2023/24.

NODYN 4 - SAFONAU CYFRIFEG SYDD WEDI EU CYHOEDDI OND HEB EU MABWYSIADU ETO

Mae'r Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig CIPFA yn gofyn i effaith disgwyliedig unrhyw safonau cyfrifeg sydd wedi eu cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto gael ei ddatgan.

Mae adolygiad o'r safonau cyfrifeg wedi ei wneud eleni, ond nid yw un o'r safonau dan sylw yn mynd i gael effaith materol ar GwE

NODYN 5 - BARN ALLWEDDOL WRTH DDEFNYDDIO'R POLISÏAU CYFRIFO

Wrth weithredu'r polisïau cyfrifo a restrir yn Nodyn 1, mae'r Cyd-Bwyllgor wedi gorfod barnu, gwneud amcangyfrifon a thybiaethau ynghylch trafodion cymhleth, rhai sy'n cynnwys ansicrwydd am ddigwyddiadau i'r dyfodol a symiau'r asedau ac ymrwymiadau i'w cario, nad yw'n amlwg o ffynonellau eraill.

Mae'r farn, amcangyfrifon a thybiaethau cysylltiol a wnaed wedi eu seilio ar arferion cyfredol priodol, profiad hanesyddol, a ffactorau eraill sy'n cynnwys tybiaethau a thafluniadau hanesyddol a chyfredol, a rhagamcanion i'r dyfodol, asesiadau proffesiynol, tueddiadau cyfredol, a ffactorau lleol a ystyrir yn berthnasol.

Yn y blynyddoedd diwethaf bu peth ansicrwydd am lefelau ariannu grantiau refeniw a chyfalaf i'r dyfodol gan Lywodraeth Cymru. Mae'r mater yma yn rhan bwysig o strategaeth ariannol y Cyd-Bwyllgor sy'n cael ei ddiweddaru yn gyson, gyda'r ffactorau a wybyddir ac a ragwelir yn cael ystyriaeth briodol. Mae'r ansicrwydd economaidd yn parhau, gyda lefel uchel o chwyddiant a chyfraddau llog.

Gwneir pob ymdrech i ddod o hyd i, ac i ddefnyddio'r holl wybodaeth berthnasol wrth asesu a phennu'r sefyllfa, sy'n hynod allweddol wrth ystyried materion megis prisiad yr actiwari o asedau ac ymrwymiadau'r gronfa bensiwn a reserfau a glustnodwyd. Fodd bynnag, gan nad oes modd pennu'r materion hyn i sicrwydd, gall y gwir ganlyniadau amrywio o'r amcangyfrifon. Mae'r amcangyfrifon a thybiaethau gwaelodol yn cael eu hadolygu'n gyson.

NODYN 6 - TYBIAETHAU WEDI EU GWNEUD AM Y DYFODOL A FFYNONELLAU ERAILL O AMCANGYFRIF ANSICR

Mae'r Datganiad o'r Cyfrifon yn cynnwys ffigyrau wedi eu hamcangyfrif yn seiliedig ar dybiaethau wedi eu gwneud gan y Cyd-Bwyllgor am y dyfodol neu sydd yn ansicr fel arall. Mae'r amcangyfrifon wedi eu seilio ar brofiad hanesyddol, tueddiadau cyfredol a ffactorau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu rhai balansau yn bendant, gall y canlyniadau terfynol fod yn wahanol i'r tybiaethau ac amcangyfrifon.

Mae'r eitem ganlynol ar Fantolen y Cyd-Bwyllgor ar 31 Mawrth 2024 yn un a ystyrir gyda risg sylweddol (o ran sicrwydd y gwerth a amcangyfrifir) a allai arwain at gywiriadau arwyddocaol yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod:

Eitem	**Ansicrwydd**	**Effaith os yw canlyniadau gwir yn wahanol i dybiaethau**
Ymrwymiad Pensiwn	Mae amcangyfrif yr ymrwymiad net i dalu pensiynau yn dibynnu ar nifer o ddyfarniadau cymhleth yn ymwneud â'r gyfradd ddisgowntio a ddefnyddir, y gyfradd y rhagwelir y bydd cyflogau'n cynyddu, newidiadau mewn oedrannau ymddeol, cyfraddau marwolaethau ac adenillion disgwyliedig ar asedau'r gronfa bensiwn. Mae cwmni o actiwariaid ymgynghori yn ymwneud â rhoi cyngor arbenigol i'r cyngor am y rhagdybiaethau i'w defnyddio. Cafodd Brexit a Covid effeithiau negyddol ar economi'r DU a gwerthoedd asedau pensiwn, bellach ceir cyfraddau chwyddiant a llogau uchel, ond mae'n ymddangos bod y farchnad yn gwella ac yn sefydlogi. Fodd bynnag, gallai pandemig neu argyfwng byd eang arall gael effaith niweidiol ar adenillion asedau, yn ogystal â chynnydd mewn cyfraddau llog i ffrwyno cynnydd chwyddiant o ganlyniad i'r adferiad.	Mae effeithiau newidiadau mewn tybiaethau unigol ar ymrwymiad pensiwn net wedi'u nodi yn Nodyn 22.

NODYN 7 – EITEMAU MATEROL O INCWM A GWARIANT

Mae'r eitemau perthnasol yn cynnwys:-

- £481k yn y maes pensiwn ar ailfesuriad o'r ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net yn y maes pensiynau, yn unol ag asesiad Actiwari Cronfa Bensiwn Gwynedd (Nodyn 15).
- £17,023k mewn grantiau a chyfraniadau a'r gwariant cyfatebol (Nodyn 19).

NODYN 8 – NODYN I'R DADANSODDIAD GWARIANT AC ARIANNU

2023/24	**ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU**			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i ddod i'r ffigyrau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**Addasiadau i bwrpas Cyfalaf**	**Gwahaniaeth Net i'r Addasiadau Pensiwn (i)**	**Gwahaniaethau Eraill (ii)**	**Cyfanswm Addasiadau**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Gweithwyr	0	101	194	295
Eiddo	0	0	0	0
Cludiant	0	0	0	0
Gwasanaethau a Chyflenwadau	0	0	0	0
Trydydd Parti	0	0	0	0
Incwm	0	0	0	0
Cost Gwasanaethau	**0**	**101**	**194**	**295**
Gwariant Gweithredol Arall	0	0	0	0
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	0	(25)	0	(25)
Treth ac Incwm Grant Amhenodol	0	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**0**	**76**	**194**	**270**

2022/23	**ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU**			
Addasiadau o'r Gronfa Gyffredinol i ddod i'r ffigyrau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	**Addasiadau i bwrpas Cyfalaf**	**Gwahaniaeth Net i'r Addasiadau Pensiwn (i)**	**Gwahaniaethau Eraill (ii)**	**Cyfanswm Addasiadau**
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Gweithwyr	0	757	11	768
Eiddo	0	0	0	0
Cludiant	0	0	0	0
Gwasanaethau a Chyflenwadau	0	0	0	0
Trydydd Parti	0	0	0	0
Incwm	0	0	0	0
Cost Gwasanaethau	**0**	**757**	**11**	**768**
Gwariant Gweithredol Arall	0	0	0	0
Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi	0	255	0	255
Treth ac Incwm Grant Amhenodol	0	0	0	0
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau	**0**	**1,012**	**11**	**1,023**

NODYN 8 – NODYN I'R DADANSODDIAD GWARIANT AC ARIANNU (parhad)

(i) Gwahaniaeth Net i'r Addasiadau Pensiynau

Newidiadau net ar gyfer dileu cyfraniadau pensiwn ac ychwanegiadau *Buddion Gweithwyr* SCRh 19 sy'n gysylltiedig â chostau ac incwm pensiwn:

- Ar gyfer **Gwasanaethau,** mae hyn yn cynrychioli hepgor y cyfraniadau pensiwn cyflogwr wnaed gan y Cyd-Bwyllgor fel y caniateir trwy statud a'u hamnewid gyda'r costau gwasanaeth cyfredol a'r costau gwasanaeth hanesyddol.
- Ar gyfer **Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi,** y llog net ar y rhwymedigaeth budd diffiniedig sy'n gost yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.

(ii) Gwahaniaethau Eraill

Mae gwahaniaethau eraill rhwng y swm sy'n cael ei ddebydu/credydu i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a'r symiau sy'n daladwy/derbyniadwy i gael eu cydnabod trwy statud:

- Ar gyfer **Gwasanaethau**, mae'r swm yn cynrychioli addasiad am groniad absenoldebau a enillwyd ond heb eu cymryd yn ystod y flwyddyn.
- Ar gyfer **Gwariant ac Incwm Ariannu a Buddsoddi,** mae'r golofn gwahaniaethau eraill yn cydnabod addasiadau i'r Gronfa Gyffredinol ar gyfer gwahaniaethau amseru am bremiymau a disgownt.

NODYN 9 - ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU

Mae'r nodyn hwn yn manylu ar yr addasiadau a wneir i gyfanswm yr incwm a gwariant cynhwysfawr a gydnabyddir gan y Cyd-Bwyllgor yn ystod y flwyddyn yn unol ag ymarferion cyfrifo priodol i'r adnoddau hynny a benodir gan ddarpariaethau statudol yn rhai sydd ar gael i'r Cyd-Bwyllgor i gwrdd â gwariant yn y dyfodol.

2023/24 **ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**	**Reserf Defnyddiadwy Balans Cronfa Gyffredinol**	**Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio**
	£'000	**£'000**
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:		
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 22)	(907)	907
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	831	(831)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig		
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(194)	194
Cyfanswm Addasiadau	**(270)**	**270**

2022/23 **ADDASIADAU RHWNG SAIL CYFRIFO A SAIL ARIANNU DAN Y RHEOLIADAU**	**Reserf Defnyddiadwy Balans Cronfa Gyffredinol**	**Symudiad mewn Reserfau na ellir eu defnyddio**
	£'000	**£'000**
Addasiadau yn ymwneud â'r Gronfa Bensiwn:		
Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol wedi eu debydu/ credydu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (Nodyn 22)	(1,900)	1,900
Cyfraniadau pensiwn y Cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sydd yn daladwy yn y flwyddyn	888	(888)
Addasiadau yn bennaf ymwneud â'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig		
Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi ei gynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(11)	11
Cyfanswm Addasiadau	**(1,023)**	**1,023**

NODYN 10 – TROSGLWYDDIAD I/O RESERFAU DEFNYDDIADWY

10a. Y Gronfa Gyffredinol

Mae'r nodyn isod yn amlygu'r swm a neilltuwyd o'r Gronfa Gyffredinol mewn reserfau defnyddiadwy er mwyn darparu cyllid ar gyfer cynlluniau gwario'r dyfodol, gyda lleihad o (£77k) yn ystod y flwyddyn.

	Cronfa Gyffredinol Cyd-Bwyllgor GwE
	£'000
Balans 31 Mawrth 2023	**298**
Trosglwyddiadau:	
Mewn	0
Allan	(77)
Balans 31 Mawrth 2024	**221**

10b. Cronfa Athrawon Newydd Gymhwyso

Mae'r nodyn isod yn amlygu'r swm a neilltuwyd o'r Gronfa Athrawon Newydd Gymhwyso mewn reserfau defnyddiadwy er mwyn darparu cyllid ar gyfer cynlluniau gwario i gefnogi athrawon sydd newydd gymhwyso i'r dyfodol, gyda lleihad o (£400k) yn ystod y flwyddyn.

	Cronfa Athrawon Newydd Gymhwyso Cyd-Bwyllgor GwE
	£'000
Balans 31 Mawrth 2023	**856**
Trosglwyddiadau:	
Mewn	0
Allan	(400)
Balans 31 Mawrth 2024	**456**

NODYN 11 – GWARIANT AC INCWM ARIANNU A BUDDSODDI

2022/23		**2023/24**
£'000		**£'000**
255	Llog net yr ymrwymiad/(ased) buddion diffiniedig net	(25)
(23)	Llog derbyniadwy	(45)
232	**Cyfanswm**	**(70)**

NODYN 12 – DYLEDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2024 £'000
Symiau dyledus masnach	78	168
Blaendaliadau	55	48
Symiau dyledus eraill	137	894
Cyfanswm	**270**	**1,110**

NODYN 13 – ARIAN A CHYWERTHOEDD ARIAN

Nid oes gan y Cyd-Bwyllgor gyfrif banc ei hun a gweinyddir yr holl arian parod gan Cyngor Gwynedd o fewn ei gyfrifon ei hun. Dangosir un ffigwr net yn flynyddol yn y tabl, sef swm net yr arian parod wedi ei ddal ar ran y Cyd-Bwyllgor o fewn symiau Cyngor Gwynedd.

	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2024 £'000
Arian mewn Banc a ddelir gan yr Awdurdod Lletya	2,634	2,122
Arian a Chywerthoedd Arian	**2,634**	**2,122**

NODYN 14 – CREDYDWYR TYMOR BYR

	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2024 £'000
Symiau taladwy masnach	406	239
Symiau taladwy eraill	1,459	2,625
Cyfanswm	**1,865**	**2,864**

NODYN 15 – RESERFAU NA ELLIR EU DEFNYDDIO

31 Mawrth 2023		31 Mawrth 2024
£'000		**£'000**
557	Reserf Pensiynau	0
(115)	Cyfrif Absenoldeb Cronedig	(309)
442	**Cyfanswm Reserfau na ellir eu defnyddio**	**(309)**

15.1 Reserf Pensiynau

Mae'r Reserf Pensiynau yn amsugno'r gwahaniaethau amser sydd yn deillio o wahanol drefniadau cyfrifo ariannu buddion ymddeol yn unol â darpariaethau statudol. Mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrifo buddion ymddeol yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr fel mae'r buddion yn cronni blynyddoedd o wasanaeth, gyda'r ymrwymiad yn cael ei ddiweddaru i adlewyrchu chwyddiant, newid tybiaethau ac enillion buddsoddiadau gan unrhyw adnoddau wedi ei neilltuo i gwrdd â'r gost. Fodd bynnag, mae anghenion statudol yn gofyn i fuddion enillwyd cael eu hariannu fel y mae'r Cyd-Bwyllgor yn cyfrannu dros y gweithwyr i'r gronfa bensiwn neu fel mae'n talu'r pensiynau hynny mae'n uniongyrchol gyfrifol amdanynt, gydag anghenion ariannu wedi ei neilltuo erbyn bydd y buddion angen eu talu.

2022/23		2023/24
£000		**£000**
(9,056)	**Balans 1 Ebrill**	**557**
10,625	Ailfesuriad o'r (ymrwymiad)/ased buddion diffiniedig net (Nodyn 22)	(481)
(1,900)	Gwrthdroi eitemau yn ymwneud â budd-dal ymddeol sydd wedi eu debydu neu gredydu i'r Gwarged neu Ddiffyg ar Ddarpariaeth Gwasanaethau yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	(907)
888	Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a thaliadau uniongyrchol i bensiynwyr sy'n daladwy yn y flwyddyn	831
557	**Balans 31 Mawrth**	**0**

15.2 Cyfrif Absenoldeb Cronedig

Mae'r Cyfrif Absenoldeb Cronedig yn amsugno'r gwahaniaethau fyddai fel arall yn ymddangos ar Falans y Gronfa Gyffredinol trwy gronni absenoldebau cydadfer enilledig ond heb eu cymryd yn y flwyddyn, e.e. hawl gwyliau blynyddol a ddygir ymlaen ar 31 Mawrth. Mae trefniadau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r effaith ar Falans y Gronfa Gyffredinol gael ei niwtraleiddio gan drosglwyddiadau i neu o'r Cyfrif.

2022/23		2023/24
£000		**£000**
(104)	**Balans 1 Ebrill**	**(115)**
(11)	Gwahaniaeth rhwng taliadau swyddogion sydd wedi eu cynnwys yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr ar sail croniadau a'r taliadau swyddogion yn y flwyddyn yn unol â gofynion statudol	(194)
(115)	**Balans 31 Mawrth**	**(309)**

NODYN 16 – DATGANIAD LLIF ARIAN: ADDASIADAU I'R GWARGED NEU DDIFFYG NET AR DDARPARU GWASANAETHAU AM SYMUDIADAU ANARIANNOL

2022/23		2023/24
£'000		£'000
(153)	(Cynnydd)/Gostyngiad mewn Credydwyr	(999)
(907)	Cynnydd/(Gostyngiad) mewn Dyledwyr	840
(1,012)	Ymrwymiad Pensiwn	(76)
(2,072)		**(235)**

NODYN 17 – TALIADAU I SWYDDOGION

17a. Mae Rheoliadau Cyfrifo ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y diwygiwyd), yn gosod dyletswydd ar y Cyd-Bwyllgor i ddatgan y wybodaeth ganlynol ar gyfer rhai sydd wedi eu dynodi fel Uwch Swyddogion, sy'n derbyn cyflog rhwng £60,000 a £150,000. Yn unol â'r gofynion diffiniedig, cynhwysir isod y cyflog pensiynadwy, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr a chostau eraill y cyflogwr (sydd yn cynnwys buddion diswyddo), ond ni chynhwysir cyfraniadau yswiriant gwladol y cyflogwr. Gwnaed y taliadau canlynol i uwch swyddogion y Cyd-Bwyllgor sydd wedi eu cyflogi'n uniongyrchol gan GwE:

2022/23			Uwch Swyddogion	2023/24		
Cyflog	Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr	Cyfanswm		Cyflog	Cyfraniadau Pensiwn Cyflogwr	Cyfanswm
£	£	£		£	£	£
106,954	24,599	131,553	Rheolwr Gyfarwyddwr	110,537	20,670	131,207

17b. Gweithwyr eraill y Cyd-Bwyllgor a fyddai'n derbyn mwy na £60,000 o dâl am y flwyddyn (ac eithrio cyfraniadau pensiwn ac yswiriant gwladol y cyflogwr), mae costau diswyddo i'w cynnyws yn y ffigwr. Nid oedd yna unrhyw gostau diswyddo perthnasol yn 2023/24 na 2022/23.

Nifer gweithwyr eraill a fyddai'n derbyn mwy na £60,000 sydd yn cynnwys cyflogau a chostau diswyddo:		
Nifer yn 2022/23*†		**Nifer yn 2023/24***
Cyfanswm		**Cyfanswm**
17	£60,000 - £64,999	42
10	£65,000 - £69,999	5
7	£70,000 – £74,999	13
4	£75,000 - £79,999	3
0	£80,000 - £84,999	1

**Mae niferoedd 2023/24 a 2022/23 yn cynnwys staff sydd wedi cychwyn neu orffen yn eu swyddi yn ystod y flwyddyn, wedi eu haddasu i gyfateb i gyflogaeth flwyddyn lawn.*

†Mae'r staff yn y nodyn yma yn cynnwys amcan chwyddiant cyflog Soulbury Medi 2022 o 5%.

NODYN 18 – COSTAU ARCHWILIO ALLANOL

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi derbyn y costau isod ar gyfer archwilio allanol.

2022/23 £'000		2023/24 £'000
13	Ffioedd taladwy i archwilydd apwyntwyd gan Archwilydd Cyffredinol Cymru am wasanaethau archwilio allanol	14
13	**Ffioedd Net**	**14**

NODYN 19 – INCWM GRANT

Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi credydu'r grantiau, cyfraniadau a rhoddion canlynol i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr:

	2022/23		2023/24	
	£'000	**£'000**	**£'000**	**£'000**
Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau				
Llywodraeth Cymru -				
Grant Datblygu Disgyblion (GDD) - Plant Mewn Gofal	1,126		1,145	
GDD - Cynghorydd Strategol	100		100	
GDD - Cyllid Dan Arweiniad y Consortiwm	257		186	
Arall	321		376	
		1,804		**1,807**
Grant Consortia Rhanbarthol -				
Llywodraeth Cymru (heb gynnwys y GGA)		**7,601**		**7,013**
Grant Gwella Addysg (GGA)				
Ariannu cyfatebol gan gynghorau	1,259		457	
Llywodraeth Cymru	1,813		2,481	
		3,072		**2,938**
Grantiau a Chyfraniadau gan Lywodraeth arall				
Cyngor y Gweithlu Addysg	622		541	
		622		**541**
Grantiau a Chyfraniadau eraill				
Cyfraniadau'r cynghorau tuag at y Gwasanaeth Craidd				
Conwy	671		667	
Dinbych	680		682	
Fflint	996		1,001	
Gwynedd	773		770	
Ynys Môn	445		443	
Wrecsam	829		831	
		4,394		**4,394**
Grantiau a Chyfraniadau eraill		**293**		**330**
Cyfanswm Grantiau a Chyfraniadau wedi eu Credydu i Wasanaethau		**17,786**		**17,023**

NODYN 20 – PARTÏON CYSYLLTIEDIG

Mae'n ofynnol i'r Cyd-Bwyllgor ddatgelu trafodaethau materol-berthnasol gyda phartïon cysylltiedig - cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu'r Cyd-Bwyllgor, neu i gael eu rheoli neu ddylanwadu gan y Cyd-Bwyllgor. Mae datgelu'r trafodaethau hyn yn galluogi'r darllenwyr i asesu a oes cyfyngiad ar allu'r Cyd-Bwyllgor i weithredu'n annibynnol, neu a yw'n medru cyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n rhydd gyda'r Cyd-Bwyllgor. I gydymffurfio efo'r gofynion, gwneir hyn drwy ofyn i'r Aelodau a'r Uwch Swyddog gwblhau datganiad personol, fel y diffinnir yng Nghôd Ymarfer CIPFA.

Gweithrediad y Cyd-Bwyllgor

Mae'r Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol (GwE) wedi ei sefydlu mewn partneriaeth rhwng chwe awdurdod gogledd cymru, sef Cyngor Bwrdeistrefol Sirol Conwy, Cyngor Sir Ddinbych, Cyngor Sir y Fflint, Cyngor Gwynedd, Cyngor Sir Ynys Môn a Chyngor Bwrdeistrefol Sirol Wrecsam, i fod yn atebol i'r cynghorau ac i gyflawni swyddogaethau statudol y cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion. Mae hyn yn cynnwys y dyletswyddau i fonitro, herio, darparu gwasanaethau cefnogol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r cwricwlwm a rheoli ysgolion, a hefyd darparu gwasanaethau y gellir eu comisiynu gan ysgolion ac awdurdodau lleol. Fe grynhoir isod daliadau ac incwm rhwng y Cyd-Bwyllgor a'r Awdurdodau Lleol yn ystod y flwyddyn ariannol 2023/24. Penodwyd Cyngor Gwynedd fel yr awdurdod lletya ar gyfer gweithredu a chynnal y Gwasanaeth gyda Chyd-Bwyllgor o'r holl bartneriaid yn goruchwylio rheolaeth o'r gwasanaeth.

Awdurdod Lleol	**Taliadau a wnaethpwyd** £'000	**Symiau sy'n ddyledus gan y Cyd-Bwyllgor** £'000	**Incwm a dderbyniwyd** £'000	**Symiau sy'n ddyledus i' r Cyd-Bwyllgor** £'000
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	1,654	117	704	0
Cyngor Sir Ddinbych	923	167	236	818
Cyngor Sir y Fflint	1,385	810	1,001	0
Cyngor Gwynedd	1,946	391	776	71
Cyngor Sir Ynys Môn	719	238	628	16
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	1,268	267	831	1

Aelodau
Mae gan aelodau'r Cyd-Bwyllgor ddylanwad dros bolisïau ariannol a gweithredol y Cyd-Bwyllgor.

Mae aelodau wedi datgan diddordeb neu berthynas (fel y diffinnir) mewn cwmnïau neu fusnesau a all fod yn ymdrin â'r Cyd-Bwyllgor. Yn ystod 2023/24, ni wnaed unrhyw daliadau i'r cwmnïau a chyrff yma ac nid oes unrhyw swm yn ddyledus gan nac i'r Cyd-Bwyllgor gan y cwmnïau a chyrff a nodwyd.

Swyddogion
Mae Uwch Swyddog y Cyd-Bwyllgor (fel y diffinnir) wedi datgan fel sydd yn ofynnol a phriodol, ddiddordeb neu berthynas mewn cwmnïau, cyrff gwirfoddol, elusennol neu gyhoeddus sydd yn derbyn taliadau gan y Cyd-Bwyllgor. Yn ystod 2023/24, ni wnaed unrhyw daliadau i'r cwmnïau a chyrff yma ac nid oes unrhyw swm yn ddyledus gan nac i'r Cyd-Bwyllgor gan y cwmnïau a chyrff a nodwyd.

NODYN 21 – PECYNNAU TERFYNU GWAITH

Nid oedd yna becynnau terfynu gwaith yn ystod 2023/24 na 2022/23.

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN

Fel rhan o delerau ac amodau gwaith eu swyddogion a'u gweithwyr eraill, mae'r Cyd-Bwyllgor yn gwneud cyfraniadau at gostau buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddion yma yn daladwy hyd nes i'r gweithwyr ymddeol, mae gan y Cyd-Bwyllgor ymrwymiad i wneud y taliadau. Mae'n rhaid eu dangos ar yr adeg mae'r gweithwyr yn ennill eu hawliau yn y dyfodol.

Mae GwE yn ymwneud â dau gynllun buddiannau ôl-gyflogaeth:

a) **Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol** a weinyddir gan Gyngor Gwynedd. Mae'n gynllun wedi ei ariannu, gyda buddion diffiniedig yn seiliedig ar gyflog terfynol tan 31 Mawrth 2014, ac yn seiliedig ar gyflog cyfartaledd gyrfa o 1 Ebrill 2014. Mae'r Cyd-Bwyllgor a'r gweithwyr cyflogedig yn talu cyfraniadau i'r gronfa, sydd wedi eu cyfrifo ar lefel sydd i fod i falansio'r ymrwymiadau pensiwn gyda'r asedau a fuddsoddir. Cyfran GwE o gyfanswm y cyfraniadau i Gronfa Bensiwn Gwynedd yn 2023/24 oedd 1.3% (1.3% yn 2022/23).
b) **Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddiannau ôl-ymddeol dewisol wrth ymddeol yn fuan**. Trefniant buddion diffiniedig heb ei ariannu yw hyn, lle adnabyddir yr ymrwymiadau wrth wneud y dyfarniad. Fodd bynnag, nid oes asedau buddsoddi wedi eu cronni er mwyn cwrdd â'r ymrwymiadau pensiwn, ac mae angen cynhyrchu arian er mwyn cwrdd â gwir daliadau pensiynau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Mae Cronfa Bensiwn Gwynedd yn cael ei gweithredu dan y fframwaith rheoleiddio ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a Phwyllgor Pensiynau Cyngor Gwynedd sy'n gyfrifol am lywodraethu'r cynllun. Caiff polisi ei bennu yn unol â Rheoliadau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Y prif risgiau i'r Cyd-Bwyllgor o'r cynllun yw'r rhagdybiaethau hirhoedledd, newidiadau statudol i'r cynllun, newidiadau strwythurol i'r cynllun (megis nifer fawr yn tynnu allan o'r cynllun), newidiadau i chwyddiant, enillion bondiau a pherfformiad buddsoddiadau ecwiti a ddelir yn y cynllun. Mae'r rhain wedi'u lliniaru i ryw raddau gan y gofynion statudol i godi'r symiau sy'n ofynnol gan statud fel y ddisgrifir yn y nodyn polisïau cyfrifo i'r Gronfa Gyffredinol.

Trafodion sy'n Perthyn i Fuddion Ôl-gyflogaeth

Mae'r Cyd-Bwyllgor yn adnabod cost y buddion ymddeol yn y gost gwasanaethau a adroddir pan mae gweithwyr yn eu hennill, yn hytrach na phan fydd y buddion yn cael eu talu fel pensiynau. Fodd bynnag, mae'r gost sydd angen ei wneud yn erbyn treth y cyngor (drwy gyfraniadau y cynghorau) yn seiliedig ar yr arian a delir yn ystod y flwyddyn sy'n golygu bod gwir gost buddion ôl-gyflogaeth/ymddeol yn cael ei wrth-droi allan o'r Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau. Yn ystod y flwyddyn, mae'r trafodion canlynol wedi cael eu gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans y Gronfa Gyffredinol trwy'r Datganiad o'r Symudiad Mewn Reserfau:

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Newid mewn Gwerth Teg Asedau'r Cynllun, Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir ac Ymrwymiad Net	Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2023			Cyfnod yn gorffen 31 Mawrth 2024			
	Asedau	Ymrwymiadau	(Ymrwymiadau)/ Asedau Net	Asedau	Ymrwymiadau	Addasiadau Terfyn Ased	(Ymrwymiadau)/ Asedau Net
	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	26,013	0	26,013	26,324	0	0	26,324
Gwerth presennol ymrwymiadau wedi eu hariannu	0	(35,069)	(35,069)	0	(22,876)	0	(22,876)
Gwerth presennol ymrwymiadau heb eu hariannu	0	0	0	0	0	0	0
Effaith y nenfwd ased	0	0	0	0	0	(2,891)	(2.891)
Sefyllfa Agoriadol ar 1 Ebrill	**26,013**	**(35,069)**	**(9,056)**	**26,324**	**(22,876)**	**(2,891)**	**557**
Cost gwasanaeth							
- Cost gwasanaeth cyfredol*	0	(1,645)	(1,645)	0	(932)	0	(932)
- Cost gwasanaeth gorffennol (gan gynnwys cwtogiadau)	0	0	0	0	0	0	0
- Effaith y setliadau	0	0	0	0	0	0	0
Cyfanswm Cost Gwasanaeth	**0**	**(1,645)**	**(1,645)**	**0**	**(932)**	**0**	**(932)**
Llog Net							
- Incwm llog ar asedau'r cynllun	711	0	711	1,267	0	0	1,267
- Cost llog ar fuddion a ddiffinnir ymrwymiad	0	(966)	(966)	0	(1,105)	0	(1,105)
- Llog ar effaith y nenfwd ased	0	0	0	0	0	(137)	(137)
Cyfanswm Llog Net	**711**	**(966)**	**(255)**	**1,267**	**(1,105)**	**(137)**	**25**
Cyfanswm Cost Buddion a Ddiffinnir a Adnabyddir mewn Elw / (Colled)	**711**	**(2,611)**	**(1,900)**	**1,267**	**(2,037)**	**(137)**	**(907)**
Llif arian							
- Cyfraniad aelodau'r cynllun	310	(310)	0	367	(367)	0	0
- Cyfraniad y cyflogwr	852	0	852	842	0	0	842
- Buddion a dalwyd	(446)	446	0	(521)	521	0	0
- Buddion heb eu hariannu a dalwyd	0	0	0	0	0	0	0
- Cyfraniadau buddion heb eu hariannu a dalwyd	0	0	0	0	0	0	0
Effaith cyfuniadau a gwarediadau busnes	0	0	0	0	0	0	0
Sefyllfa Cau a Ddisgwylir	**27,440**	**(37,544)**	**(10,104)**	**28,279**	**(24,759)**	**(3,028)**	**492**
Ail fesuriadau							
- Newid mewn tybiaethau ariannol	0	13,064	13,064	0	1,535	0	1,535
- Newid mewn tybiaethau demograffig	0	534	534	0	143	0	143
- Profiadau eraill ***	(167)	1,070	903	0	(683)	0	(683)
- Enillion ar asedau ac eithrio symiau a gynhwysir yn llog net	(949)	0	(949)	1,609	0	0	1,609
- Newidiadau mewn effaith y nenfwd ased	0	0	0	0	0	3,028	3,028

Cyfanswm yr holl ail fesuriadau a gynhwysir yn Incwm Cynhwysfawr Arall (ICA)	**(1,116)**	**14,668**	**13,552**	**1,609**	**995**	**3,028**	**5,632**
Gwerth teg asedau'r cynllun	26,324	0	26,324	29,888	0	0	29,888
Gwerth presennol ymrwymiadau wedi eu hariannu	0	(22,876)	(22,876)	0	(23,764)	0	(23,764)
Gwerth presennol ymrwymiadau heb eu hariannu**	0	0	0	0	0	0	0
Effaith y terfyn ased	0	0	0	0	0	0	0
Sefyllfa Cau ar 31 Mawrth	**26,324**	**(22,876)**	**3,448**	**29,888**	**(23,764)**	**0**	**6,124**

Sylwch fod gwerth teg asedau'r cyflogwr o ran cynllun oddeutu 1% o gyfanswm y Gronfa.

Amcangyfrifir bod gwerth presennol rhwymedigaethau a ariennir yn cynnwys oddeutu £13,774,000, £1,773,000, £8,217,000 mewn perthynas ag aelodau staff, pensiynwyr a phensiynwyr gohiriedig yn y drefn honno ar 31 Mawrth 2024.

* Mae cost cyfredol y gwasanaeth yn cynnwys lwfans ar gyfer costau gweinyddu o 0.6% o'r gyflogres.

**Mae'r rhwymedigaethau heb eu hariannu yn cynnwys £0 mewn perthynas â phensiynau heb eu hariannu gan CPLIL a £0 mewn perthynas â phensiynau heb eu hariannu gan Athrawon.

***Mae'r profiad arall ar rwymedigaethau yn cynnwys lwfans o £683,000 ar gyfer effaith gorchymyn cynyddu pensiwn Ebrill 2024.

^ Nid ydym wedi cael gwybod am unrhyw addasiad asedau net sydd i'w weithredu i'r sefyllfa asedau net terfynol ar 31 Mawrth 2024 ar adeg paratoi'r fersiwn hon o'r Canlyniadau Trefnlen.

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Asedau ac ymrwymiadau pensiwn a adnabyddir yn y Fantolen.

Mae'r swm a gynhwysir yn y fantolen sy'n codi o rwymedigaeth y Cyd-Bwyllgor mewn perthynas â'i gynllun buddion diffiniedig fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2023 £'000	31 Mawrth 2024 £'000
Gwerth teg asedau'r cynllun	26,324	29,888
Gwerth presennol ymrwymiadau	(22,876)	(23,764)
Is-gyfanswm	**3,448**	**6,124**
Effaith SCRh 19/ PDAARh 14	(2,891)	(6,124)
Ased/ (Ymrwymiad) Net yn deillio o Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir	**557**	**0**

Mae prisiad actiwaraidd ymrwymiadau cynllun pensiwn a reserf pensiynau'r Cyd-Bwyllgor a ddangosir ar y Fantolen yn adrodd ased neu ymrwymiad net o ddim. Penderfynodd Actiwari'r Cyd-Bwyllgor, Hymans Robertson LLP, fod gwerth teg asedau cynllun pensiwn y Cyd-Bwyllgor yn fwy na gwerth presennol ymrwymiadau'r cynllun ar 31 Mawrth 2024 gan arwain at ased cynllun pensiwn. Mae PDAARh 14 a buddion gweithwyr SCRh 19 yn ei gwneud yn ofynnol, lle mae ased cynllun pensiwn yn bodoli, ei fod yn cael ei fesur fel yr isaf o'r:

- Gwarged yn y cynllun buddion diffiniedig; a'r
- Nenfwd asedau, sydd wedi'i gyfyngu i £0

Y nenfwd asedau yw gwerth presennol unrhyw fuddion economaidd sydd ar gael ar ffurf ad-daliadau o'r cynllun neu ostyngiadau yng nghyfraniadau i'r cynllun yn y dyfodol. Cyfrifodd actiwari'r Cyd-Bwyllgor y nenfwd ased fel y gwerth net presennol o gostau gwasanaeth yn y dyfodol llai gwerth net presennol cyfraniadau yn y dyfodol. Mae'r nenfwd ased a gyfrifwyd ar gyfer 2023/24 yn arwain at fwy o gyfraniadau gwasanaeth yn y dyfodol na chostau gwasanaeth yn y dyfodol, felly mae'r budd economaidd wedi'i gyfyngu i ddim. Mae'r Cyd-Bwyllgor yn dibynnu ac yn rhoi sicrwydd ar farn broffesiynol yr Actiwari a'r rhagdybiaethau a ddefnyddir i gyfrifo'r prisiad actiwaraidd hwn.

Prif Gategorïau Asedau'r Cynllun fel Canran o Gyfanswm Asedau'r Cynllun

Mae'r actiwari wedi darparu dadansoddiad manwl o asedau'r Gronfa yn unol â gofynion SCRh 19. Mae'r dadansoddiad hwn yn gwahaniaethu rhwng natur a risg yr asedau hynny, ac yn eu torri i lawr ymhellach i'r rheiny sydd â dyfynbris mewn marchnad actif, a'r rheiny sydd ddim yn cael eu dyfynnu. Tybir bod rhaniad asedau Cyd-Bwyllgor ar yr un gyfran â dyraniad asedau'r Gronfa fel yr oedd ar 31 Rhagfyr 2023. Mae'r tabl isod yn dangos y rhaniad. Mae'r actiwari yn amcangyfrif bod gwerth bid asedau'r Gronfa yn £3.05bn ar 31 Mawrth 2024, yn seiliedig ar wybodaeth a ddarparwyd gan yr Awdurdod Gweinyddu ac yn rhoi ystyriaeth i enillion mynegai lle bo hynny'n briodol. Dim ond elfen o hwn sydd yn berthnasol i GwE.

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Gwerth Teg Asedau'r Cyflogwr

Mae gwerth yr asedau isod ar werth bid yn unol â gofynion SCRh 19.

Categori Ased	Ar 31 Mawrth 2023				Ar 31 Mawrth 2024			
	Prisiau a ddyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau na ddyfynnir mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm		Prisiau a ddyfynnwyd mewn Marchnadoedd Gweithredol	Prisiau na ddyfynnir mewn Marchnadoedd Gweithredol	Cyfanswm	
	£'000	£'000	£'000	%	£'000	£'000	£'000	%
Ernesau Ecwiti								
Defnyddiwr	0	0	0	0	0	0	0	0
Cynhyrchu	0	0	0	0	0	0	0	0
Ynni a Gwasanaethau	0	0	0	0	0	0	0	0
Sefydliadau Ariannol	0	0	0	0	0	0	0	0
Iechyd a Gofal	0	0	0	0	0	0	0	0
Technoleg Gwybodaeth	0	0	0	0	0	0	0	0
Eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Ernesau Dyledion								
Eraill	0	0	0	0	0	0	0	0
Ecwiti Preifat								
Y cyfan	0	1,657	1,657	6	0	1,554	1,554	5
Eiddo Diriaethol								
Eiddo'r DU	0	2,170	2,170	8	0	2,082	2,082	7
Eiddo Tramor	0	0	0	0	0	0	0	0
Cronfeydd Buddsoddi ac Ymddiriedolaethau Unedol								
Ecwiti	0	16,388	16,388	62	0	16,633	16,633	56
Is-adeiladwaith	0	747	747	3	0	0	0	0
Eraill	0	5,280	5,280	20	0	8,497	8,497	28
Deilliadau								
Chwyddiant	0	0	0	0	0	737	737	2
Arian a Chywerthoedd Arian								
Y cyfan	82	0	82	0	0	385	385	1
Cyfanswm	**82**	**26,242**	**26,324**	**100**	**0**	**29,888**	**29,888**	**100**

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Sail ar gyfer amcangyfrif asedau ac ymrwymiadau

Mae'r ymrwymiadau wedi cael eu hasesu ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau, sef amcangyfrif o'r pensiwn fydd yn daladwy yn y dyfodol yn ddibynnol ar dybiaethau ynghylch cyfraddau marwolaeth, disgwyliad oes a lefelau cyflog. Mae disgwyliad oes yn seiliedig ar VitaCurves y Gronfa gyda gwelliannau yn unol â model CMI 2022, gyda phwysiad o 25% o ddata 2022, pwysiad o 0% ddata 2021 (a 2020), llyfnu safonol (Sk7), addasiad cychwynnol o 0.25% a chyfradd gwelliant hirdymor o 1.5% y flwyddyn ar gyfer gwrywod a benywod.

Mae Hymans Robertson, cwmni actiwari annibynnol, wedi amcangyfrif ymrwymiadau Cynllun Pensiwn Gwynedd ac ymrwymiadau Buddion Dewisol. Roedd amcangyfrifon Cronfa Bensiwn Gwynedd yn seiliedig ar y prisiad llawn ddiweddaraf o'r cynllun fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022. Mae'r rhagdybiaethau arwyddocaol a ddefnyddir gan yr actiwari yn y tabl canlynol wedi cael effaith sylweddol ar werthoedd yr asedau a'r ymrwymiadau fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2023	31 Mawrth 2024
Tybiaethau Ariannol	**% y.f.**	**% y.f.**
Cyfradd Cynnydd Pensiynau	2.95	2.75
Cyfradd Cynnydd Cyflogau	3.45	3.25
Cyfradd Chwyddiant	2.95	2.75
Cyfradd Ddisgownt	4.75	4.85
Cyfradd enillion tymor hir a ddisgwylir ar yr holl asedau	4.75	4.85
Nifer a ddisgwylir i gymryd yr opsiwn i drosi pensiwn blynyddol i lwmp swm ymddeol		
am wasanaeth cyn Ebrill 2008	65	65
am wasanaeth ar ôl Ebrill 2008	65	65
Tybiaethau Marwolaeth	**Blynyddoedd**	**Blynyddoedd**
Hirhoedledd yn 65 oed am bensiynwyr cyfredol		
Dynion	21.9	21.7
Merched	24.3	24.1
Hirhoedledd yn 65 oed am bensiynwyr y dyfodol		
Dynion	22.9	22.7
Merched	25.9	25.7

Mae'r amcangyfrifiad o'r ymrwymiadau buddion diffiniedig yn sensitif i'r rhagdybiaethau actiwaraidd sydd wedi'u nodi yn y tabl uchod. Er mwyn meintioli effaith unrhyw newid yn y rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddir, mae'r actiwari wedi cyfrifo a chymharu gwerth ymrwymiadau'r cynllun fel yr oeddynt ar 31 Mawrth 2024 ar seiliau amrywiol. Mae'r dull a ddefnyddiwyd yn gyson â'r dull a fabwysiadwyd i gael y ffigyrau SCRh 19 a ddarperir yn y nodyn hwn.

Er mwyn meintioli'r ansicrwydd ynghylch disgwyliad hyd oes, mae'r actiwari wedi cyfrifo'r gwahaniaeth yn y gost i'r Cyd-Bwyllgor pe bai cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes. Yn nhermau sensitifrwydd, caiff hyn ei dybio i fod yn gynnydd o tua 3-5% yn y gost o fudd-daliadau. Yn ymarferol bydd gwir gost cynnydd o flwyddyn mewn disgwyliad oes yn ddibynnol ar strwythur y dybiaeth ddiwygiedig (h.y. os yw gwelliannau mewn cyfraddau goroesi yn bennaf berthnasol i oedrannau iau neu hŷn).

NODYN 22 – COSTAU PENSIWN (parhad)

Mae'r ffigyrau yn y tabl isod wedi deillio'n seiliedig ar broffil aelodaeth y Cyd-Bwyllgor fel yr oedd ar 31 Mawrth 2022, sef dyddiad y prisiad actiwaraidd diweddaraf. Mae'r dull a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r dadansoddiad sensitifrwydd a ddangosir isod yn gyson â'r dull a ddefnyddiwyd y flwyddyn flaenorol.

Effaith ar Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir yn y Cynllun		
Newid tybiaeth	**Brasamcan cynnydd i'r Ymrwymiad Buddion Diffiniedig 31 Mawrth 2024**	**Brasamcan swm ariannol 31 Mawrth 2024**
	%	£'000
0.1% o leihad i'r gwir gyfradd ddisgownt	2	466
Cynnydd o 1 flwyddyn yn nisgwyliad oes aelodau	4	951
0.1% o gynnydd i'r gyfradd cynnydd cyflog	0	65
0.1% o gynnydd i'r gyfradd cynnydd pensiwn	2	409

Effaith ar Lif Arian y Cyd-Bwyllgor

Un o amcanion y cynllun yw y dylid cadw cyfraniadau cyflogwyr ar gyfradd mor gyson â phosib. Mae'r Cyd-Bwyllgor wedi cytuno ar strategaeth gydag actiwari'r gronfa i gyflawni lefel cyllido o 100% dros yr 17 mlynedd nesaf. Caiff lefelau cyllido eu monitro'n flynyddol.

Caiff y cyfraniadau a delir gan y Cyd-Bwyllgor eu gosod gan Actiwari'r Gronfa yn y prisiad pob tair blynedd, neu ar unrhyw adeg arall pan roddir cyfarwyddyd i wneud hynny gan yr Awdurdod Gweinyddu. Mae'r cyfraniadau sy'n daladwy dros y cyfnod tan 31 Mawrth 2024 wedi'u gosod yn y dystysgrif Cyfraddau ac Addasiadau. Am fanylion pellach ar y dull a ddefnyddiwyd i osod cyfraddau cyfrannu ar gyfer y Cyd-Bwyllgor, dylid cyfeirio at adroddiad actiwaraidd 2022, dyddiedig 28 Mawrth 2023.

Gwybodaeth am yr Ymrwymiad Buddion a Ddiffinnir

	Rhaniad Ymrwymiad 31 Mawrth 2024 £'000	**%**
Aelodau Gweithredol	13,774	58.0
Aelodau Gohiriedig	1,773	7.4
Aelodau Pensiynwyr	8,217	34.6
Cyfanswm	**23,764**	**100.0**

Mae'r ffigyrau uchod yn cynnwys ymrwymiadau wedi eu hariannu yn unig, nid ydynt yn cynnwys ymrwymiadau pensiynwyr heb eu hariannu. Mae'r parhad yn effeithiol ar brisiad swyddogol blaenorol ar 31 Mawrth 2022. Yn unol a'r sefyllfa ar dyddiad y prisiad yma - cyfnod cyfartaledd cymhwysol o'r ymrwymiadau buddion diffiniedig ar gyfer aelodau'r cynllun yn 2023/24 yw 19 mlynedd.

Effaith ar y Blynyddoedd i ddod

Disgwylir i gyfanswm y cyfraniadau a wneir i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol gan y Cyd-Bwyllgor fod yn £842k yn y flwyddyn i 31 Mawrth 2025.

Gan fod adroddiad Actiwari yn seiliedig ar amcangyfrifon, ac o ganlyniad i wahaniaethau amseru, gwnaed addasiad o £11k yn 2023/24, (£36k yn 2022/23) i ddod â'r sefyllfa yn y Gronfa ar sail ffigyrau Actiwaraidd yn unol â'r sefyllfa cau ar 31 Mawrth 2024 (cyn unrhyw addasiad nenfwd ased). Mae'r gwahaniaeth yma wedi ei drin fel Enillion a Cholledion Actiwaraidd ar Asedau ac Ymrwymiadau Pensiwn.

NODYN 23 – DIGWYDDIADAU AR ÔL Y CYFNOD ADRODD

Awdurdodwyd y Datganiad o'r Cyfrifon gan y Pennaeth Cyllid ar 21 Mehefin 2024. Nid yw digwyddiadau yn dilyn y dyddiad yma wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau cysylltiedig. Lle'r oedd digwyddiadau a oedd yn digwydd cyn y dyddiad hwn yn darparu gwybodaeth am amodau a oedd yn bodoli ar 31 Mawrth 2024, mae'r ffigyrau yn y datganiadau a'r nodiadau ariannol wedi'u haddasu ym mhob agwedd faterol i ddangos yr effaith.

DATGANIAD LLYWODRAETHU BLYNYDDOL

Mae'r datganiad hwn yn bodloni'r angen i gynhyrchu Datganiad Rheolaeth Fewnol yn unol â Rheoliad 5 o'r Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 fel y'i diwygiwyd gan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) (Diwygio) 2018.

Rhan 1: CWMPAS CYFRIFOLDEB

1.1 Sefydlwyd GwE yn Gyd-Bwyllgor gan chwe awdurdod lleol Gogledd Cymru yn 2013 i fod yn wasanaeth effeithiolrwydd gwella ysgolion rhanbarthol drwy gyflawni'r swyddogaethau a fanylir arnynt mewn cytundeb rhwng y Cyd-Bwyllgor a'r awdurdodau. Yn y cytundeb, mae'r Cynghorau wedi cytuno i weithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth i sefydlu Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol a fydd yn atebol i'r Cynghorau, ac yn cyflawni swyddogaethau statudol y Cynghorau yng nghyswllt effeithiolrwydd a gwella ysgolion.

1.2 Y weledigaeth oedd sefydlu Gwasanaeth Effeithiolrwydd a Gwella Ysgolion Rhanbarthol i fod yn atebol i, ac yn ymgymryd â chyfrifoldebau statudol y chwe Awdurdod Lleol yng Ngogledd Cymru yng nghyswllt eu dyletswyddau i fonitro, herio, darparu gwasanaeth cefnogol ar gyfer datblygiad proffesiynol parhaus drwy'r cwricwlwm a rheoli ysgolion yn ogystal â darparu gwasanaethau y gellir eu comisiynu gan ysgolion ac awdurdodau lleol.

1.3 Mae GwE yn gyfrifol am sicrhau bod ei weithgareddau yn cael eu cynnal yn unol â'r gyfraith a safonau priodol, a bod arian cyhoeddus yn cael ei ddiogelu a'i gyfrifo amdano yn briodol, a'i ddefnyddio mewn ffordd economaidd, effeithlon ac effeithiol.

1.4 Wrth gyflawni'r holl gyfrifoldebau hyn, mae GwE hefyd yn gyfrifol am gynnal trefniadau priodol ar gyfer llywodraethu ei swyddogaethau, cynorthwyo gweithrediad effeithiol ei weithgareddau, sy'n cynnwys trefniadau i reoli risg a rheoli ariannol digonol ac effeithiol.

Rhan 2: PWRPAS Y FFRAMWAITH LLYWODRAETHU

2.1 Mae'r fframwaith llywodraethu'n cynnwys y systemau a'r prosesau, y diwylliant a'r gwerthoedd hynny sy'n cyfeirio a rheoli GwE, a'r gweithgareddau ble mae'n adrodd i, cysylltu gydag ac yn arwain y gymuned. Mae'n galluogi'r awdurdodau sydd yn rhan o GwE i fonitro llwyddiant ei amcanion strategol, ac ystyried a yw'r amcanion hynny wedi arwain at ddarparu gwasanaethau addas a chost effeithiol.

2.2 Mae'r system reolaeth fewnol yn rhan allweddol o'r fframwaith honno ac mae wedi ei dylunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na dileu'r risg o fethiant yn gyfan gwbl i gyflawni polisïau, nodau ac amcanion; ni all felly ond darparu sicrwydd rhesymol o effeithiolrwydd yn hytrach na sicrwydd diamod.

2.3 Mae'r system reolaeth fewnol yn seiliedig ar broses barhaus sy'n adnabod a blaenoriaethu risgiau sy'n berthnasol i gyflawni polisïau, bwriadon ac amcanion GwE, i werthuso'r tebygolrwydd o'r risgiau hynny'n cael eu gwireddu a'r effaith petai hynny'n digwydd, ac i reoli'r risgiau mewn ffordd effeithlon, effeithiol ac economaidd.

2.4 Mae'r fframwaith llywodraethu a ddisgrifir uchod wedi bod ar waith yn GwE ar gyfer y flwyddyn sy'n diweddu 31 Mawrth 2024, a hyd at ddyddiad cymeradwyo datganiad cyfrifon 2023/24.

Rhan 3: TREFNIADAU LLYWODRAETHU A'U HEFFEITHIOLRWYDD

3.1 Mae Bwrdd Rheoli GwE yn monitro materion yn ymwneud â llywodraethu yn barhaus mewn ffordd ddisgybledig, gan godi ymwybyddiaeth o'r rhain ar raddfa ehangach ac yn hybu perchnogaeth ehangach o'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol.

3.2 Er mwyn arddangos llywodraethu da, rhaid i GwE ddangos ei fod yn cydymffurfio â'r egwyddorion craidd (a chefnogol) sydd yn y *'Framework for Delivering Good Governance in Local Government (CIPFA/Solace, 2016*)'. Paratowyd y datganiad hwn yn unol â'r egwyddorion hynny.

3.3 Yng ngweddill y Datganiad Llywodraethu Blynyddol, rhoddir amlinelliad o'r Meysydd Llywodraethu a threfniadau GwE i ddelio gyda'r rhain, ac effeithiolrwydd y trefniadau hyn.

3.4 Ar gyfer pob egwyddor lywodraethu, arfarnwyd yn seiliedig ar gyfuniad o:

- Adolygiad o adroddiadau a dogfennau perthnasol a baratowyd yn ystod y flwyddyn;
- Adolygu'r cynnydd a wnaed yn erbyn y Cynllun Busnes;
- Trafod â swyddogion, yr UDA a'r Bwrdd Rheoli a sylwadau a gafwyd ganddynt hwythau;
- Myfyrio'n barhaus ar effeithiolrwydd y gwaith, yn fewnol ac yn allanol h.y. Estyn, Education Development Trust, Yr Athro Graham Donaldson, Llywodraeth yr Alban, OECD, Dysgu Proffesiynol Amrywiaeth a Gwrth-hiliol (DARPL), Prifysgol Bangor a'r Consortia Rhanbarthol eraill.

Egwyddor A	Ymddwyn ag integriti, gan ddangos ymrwymiad cryf i werthoedd moesol, a pharchu rheol gyfreithiol
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Dilyna GwE reolau gweithredu yr awdurdod lletyol (Cyngor Gwynedd), sydd yn manylu ar sut mae angen gwneud penderfyniadau a'r gweithdrefnau i'w dilyn i sicrhau eu bod yn effeithlon, yn dryloyw ac ar gael i bobl leol.
- Mae Cytundeb Rhyng-Awdurdod GwE wedi cytuno i ddilyn yr egwyddorion llywodraethu da a ganlyn:
    - Bod yn Agored ac Ymddiriedaeth
    - Ymrwymiad a Chymhelliant
    - Sgiliau a Chreadigedd
    - Perthnasau Effeithiol
    - Datblygu ac Addasu
    - Enw Da
    - Rhesymoldeb Gwneud Penderfyniadau
    - Caniatâd Angenrheidiol
    - Ymrwymiadau Aelodau a Swyddogion
- Mae aelodau Cyd-Bwyllgor GwE sydd â hawliau pleidleisio yn cael eu llywodraethu gan God Ymddygiad eu Cyngor perthnasol. Mae'r Cod Ymddygiad ar gyfer Cynghorwyr a chyflogeion o fewn Cyfansoddiad yr awdurdod lletyol yn seiliedig ar egwyddorion bod yn agored, yn dryloyw ac yn onest.

- Mae GwE wedi gweithio gyda DARPL i ddiwygio Gweledigaeth a Gwerthoedd y gwasanaeth yn ystod y flwyddyn. Yn rhan o'r Cynllun Busnes Rhanbarthol, mae'r gwerthoedd gwasanaeth a phersonol hyn wedi'u gwau yn y gwasanaeth ac wedi'u gosod er mwyn galluogi'r gwasanaeth i gyflawni'r weledigaeth a'r amcanion. Dyma nhw:
    - Parch
    - Ymddiriedaeth
    - Lles
    - Arloesi ac ysbrydoli
    - Cefnogi a chydweithio
    - Cymru a’r Gymraeg
- Disgwylir i staff arddel ac arddangos y safonau uchaf o ymddygiadau a gwerthoedd y gwasanaeth.
- Mae gan GwE, gyda chymorth yr awdurdod lletyol, weithdrefnau ar waith i sicrhau bod cyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor yn cael eu cynnal yn effeithiol a bod y broses o wneud penderfyniadau yn un effeithiol.
- Cynhaliwyd pob cyfarfod o'r Cyd-Bwyllgor yn ystod 2023-24 yn rhithiol ar Zoom. Rhoddwyd canllawiau at ei gilydd i'r Aelodau mewn perthynas â Mynychu Cyfarfodydd Rhithiol.

Egwyddor B	Sicrhau natur agored ac ymgysylltiad llawn rhanddeiliaid
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Mae cyfarfodydd Cyd-Bwyllgor GwE yn rhai agored a chyhoeddir yr holl bapurau ar wefan yr awdurdod lletyol (Cyngor Gwynedd) a gwefan GwE.
- Mae calendr cyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor wedi'u gosod am y flwyddyn sydd i ddod.
- Sefydliad partneriaeth yw GwE. Mae'r cyd-ymdrech a'r gweithredu rhanbarthol effeithiol rhwng y chwe awdurdod lleol a GwE yn sicrhau llywodraethiant gref a chysondeb rhanbarthol o ran y cymorth, y negeseuon a'r canllawiau a roddir i ysgolion.
- Un o brif gryfderau'r gwaith ar draws Gogledd Cymru fu'r negeseuon cyson gan y chwe awdurdod lleol trwy eu deilyddion portffolio addysg gwleidyddol a'r cyfarwyddwyr sy'n gweithio gyda GwE er sicrhau un neges gyffredin i ysgolion Gogledd Cymru. Nid ysgolion yn unig sydd wedi croesawu'r negeseuon cyson hyn, ond fe'u croesawyd hefyd gan undebau athrawon ac undebau eraill, sydd oll wedi gwerthfawrogi'r eglurder a'r gefnogaeth i'w haelodau staff.
- Mae ymgysylltiad llawn rhanddeiliaid drwy amrywiol fforymau o fewn y drefn lywodraethu ffurfiol, a thu allan iddi.
- Mae'r blaenoriaethau rhanbarthol a'r meysydd ar gyfer gwelliant wedi'u gwreiddio'n gadarn ar ganfyddiadau ein prosesau hunan arfarnu mewnol, adolygiadau allanol o'n harferion presennol a chyfeiriad ein taith, a thrwy ymgynghori â Phenaethiaid a'r Awdurdodau Lleol.
- Mae GwE yn parhau i edrych tuag allan a chroesawu her oddi mewn i Gymru, a thu hwnt, tra sicrheir bod yr hyn a ddatblygir yn addas i'r cyd-destun. Mae hyn yn cynnwys gwrando'n barhaus ar lais pob rhanddeiliad, yn enwedig llais athrawon ac arweinwyr ysgolion ym mhob sector, a gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ddysgu a'u cefnogi i gyrraedd eu potensial.
- Mae GwE yn annog i'w randdeiliaid ymgysylltu a rhoi adborth drwy ystod eang o ddulliau cyfathrebu ac ymgysylltu. Dyma enghreifftiau: presenoldeb mewn cyfarfodydd Ffederasiwn Penaethiaid; grwpiau clwstwr; bwletin wythnosol; rhwydweithiau, cyfryngau cymdeithasol ac ati.

- Cynhyrchodd GwE gyfres o adroddiadau a rannwyd â'r Bwrdd Rheoli a'r Cyd-Bwyllgor yn ystod y flwyddyn. Yn yr adroddiadau hyn, ceir safbwyntiau ysgolion, staff a'r awdurdodau lleol ar effeithiolrwydd arferion y rhanbarth. Mae pob adroddiad yn disgrifio ansawdd y ddarpariaeth ac yn adnabod meysydd ar gyfer gwelliant i yrru'r agenda ddysgu ymlaen.
- Sicrheir natur agored ac ymgysylltiad llawn rhanddeiliaid ymhellach drwy:
    - Cyd-ymdrech a gweithredu rhanbarthol effeithiol rhwng y chwe awdurdod lleol a GwE.
    - Cydweithio yn sicrhau llywodraethiant gadarn a chysondeb rhanbarthol o ran y cymorth, y negeseuon a'r canllawiau a roddir i ysgolion.
    - Sefydlu llinellau cyfathrebu clir gyda rhanddeiliaid allweddol.
    - Adroddiadau i'r Cyd-Bwyllgor
    - Cyfarfodydd â'r Bwrdd Rheoli a'r Deilyddion Portffolio Addysg - penderfyniadau strategol a gwleidyddol allweddol.
    - Rhannu diweddariadau cyson a sicrhau cyswllt a chymorth.
    - Rhannu gwybodaeth, negeseuon allweddol a ffrydiau gwaith â'r ALl/Aelodau Etholedig.
    - Diweddaru rhanddeiliaid allweddol ar amrywiol faterion GwE.
    - Rhannu gwybodaeth ranbarthol a sicrhau negeseuon cyson.
    - Sicrhau cysondeb o ran gwybodaeth genedlaethol a rhanbarthol.
    - Sicrhau cyfathrebu effeithiol.
    - Paratoi a chydlynu cyfarfodydd rhanbarthol, er enghraifft y Bwrdd Rheoli a'r Cyd-Bwyllgor.
    - Cysylltu â rhanddeiliaid allweddol.

- Bu gwaith tîm, gweithio ar y cyd a chydweithredu hefyd wrth wraidd y gwaith gydag ysgolion. Mae GwE wedi annog ysgolion i gydweithio drwy rannu arferion a chyd-lunio meysydd sydd angen eu gwella. Rydym wedi buddsoddi mewn amrywiol fodelau clwstwr, cynghreiriau a rhwydweithiau ac wedi annog ysgolion i ganfod ystod o bartneriaid priodol i gyflawni gwelliannau a newidiadau. Mae pob ysgol yn y rhanbarth yn rhan o glwstwr neu fforwm, lle gallant ddod ynghyd i drafod materion gweithredol yn ogystal â rhannu'r arferion gorau. Bu'r cydweithio hwn, a hwylusir gan staff GwE, yn llwyddiannus iawn, ac mae'n gosod sylfaen gadarn iawn i waith yn y dyfodol a'r berthynas waith ar draws y rhanbarth.
- Mae'r rhanbarth hefyd wedi edrych tuag allan am arferion da o ran adnabod modelau effeithiol ar gyfer adolygu cymheiriaid, yn ogystal ag annog ein hysgolion i ddatblygu ac esblygu eu harferion eu hunain. Cred GwE y dylai gwaith ymgysylltu â chymheiriaid gyd-fynd â'r dimensiynau a nodir yng nghyhoeddiad yr OECD 'What Makes a School a Learning Organisation'. Mae'r egwyddorion ynghlwm yn rhan o bob Dysgu Proffesiynol ac ar draws GwE.
- Mae pedair thema drawsliniol sy'n rhedeg drwy gydol y gwaith hwn, ac sy'n greiddiol i ddatblygu sefydliad sy'n dysgu, sef Ymddiriedaeth, Amser, Technoleg a Meddwl Gyda'n Gilydd. Bu'r rhain yn sylfaenol ar gyfer datblygu ffordd GwE o fynd ati i ddatblygu partneriaethau cryf gan fod ymddiriedaeth yn sylfaen i'r berthynas sydd ei hangen, yn fewnol ac yn allanol, er mwyn i sefydliadau sy'n dysgu ffynnu.
- Ers chwe mlynedd, bu cytundeb â Phenaethiaid ar gyfres o egwyddorion rhanbarthol ar gyfer ymgysylltu â chymheiriaid. Cytunwyd ar fodel adolygu cymheiriaid a chynllunio gwelliant (sef y Rhaglen Partneriaeth Ysgolion [SPP]), a gymeradwywyd gan y Bwrdd Rheoli a'r Cyd-bwyllgor. Mae holl YCG GwE wedi cael hyfforddiant a chymorth parhaus ar adolygu cymheiriaid, hwyluso, mentora a hyfforddi ac mae rhaglenni ar waith i gynnig hyfforddiant ar y RhPY i'r 405 o ysgolion yn y rhanbarth a'r Unedau Cyfeirio.
- Ym mis Mehefin 2022, cyhoeddodd Llywodraeth Cymru y canllawiau a'r wybodaeth newydd ar wella ysgolion a'r fframwaith newydd ar gyfer gwerthuso, gwella ac atebolrwydd. Mae GwE yn parhau i gydweithio ag ysgolion a lleoliadau i ddatblygu a mireinio prosesau hunan arfarnu ysgolion yn rhan o'u proses gwella strategol. Canolbwyntiwyd yn bennaf dros y flwyddyn ar gefnogi ysgolion i fod yn 'barod am y fframwaith' o safbwynt y Fframwaith/Canllawiau Gwella Ysgolion. Mae Grŵp Gorchwyl a Gorffen o benaethiaid rhanbarthol a staff GwE wedi datblygu canllawiau a deunyddiau enghreifftiol i ysgolion ar y gofyniad i gyhoeddi crynodeb o ganfyddiadau

hunanarfarnu, cynnydd yn erbyn blaenoriaethau blaenorol y Cynllun Gwella Ysgol (CGY), blaenoriaethau gwella lefel uchel ar gyfer y flwyddyn i ddod a'r cymorth allanol y bydd angen ar yr ysgol i gyflawni'r blaenoriaethau hynny.

- Mae GwE a'r Awdurdodau Lleol yn cydweithio'n agos ac wedi sefydlu Gweithgor Gorchwyl a Gorffen Canllawiau Gwella Ysgolion Rhanbarthol i ddatblygu dull gweithredu rhanbarthol i adnabod, creu, cyflwyno a monitro Cynlluniau Cymorth Ysgolion. Cryfhawyd prosesau a systemau i gefnogi ysgolion sy'n achosi consyrn (YAC) ac i adnabod yn gynnar ysgolion sy'n dirywio. Croesawodd y swyddogion y templedi diwygiedig ar gyfer adrodd i grwpiau ansawdd Lefel 1 a Lefel 2 yr Awdurdod Lleol. Nododd Swyddogion yr Awdurdodau Lleol, sydd yn ffurfio rhan o Grŵp Gorchwyl yr ALl/GwE, fod y templed adrodd wedi arwain at drafodaethau miniocach ynghylch pryderon ac ar gytuno ar y camau nesaf.

Egwyddor C	Diffinio deilliannau o ran manteision economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol sydd yn gynaliadwy.
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Nodir gweledigaeth gyffredinol GwE yn y cynllun busnes tair blynedd ac fe'i cryfheir ymhellach yn y cynllun busnes blynyddol. Mae GwE wedi gweithio gyda DARPL i ddiwygio Gweledigaeth a Gwerthoedd y gwasanaeth yn ystod y flwyddyn.
- Mae'r blaenoriaethau rhanbarthol a'r meysydd ar gyfer gwelliant wedi'u gwreiddio'n gadarn ar ganfyddiadau'r prosesau hunan arfarnu mewnol, ac adolygiadau allanol o'n harferion presennol a chyfeiriad ein taith, a thrwy ymgynghori â Phenaethiaid a'r Awdurdodau Lleol. Rhydd y Cynllun Busnes sylw hefyd i flaenoriaethau strategol Llywodraeth Cymru a'r Awdurdodau Lleol, sydd o fewn cylch gorchwyl GwE. Mae gan bob Awdurdod Lleol gynllun busnes manwl sydd wedi'i gytuno rhwng y pennaeth gwasanaeth a'r arweinydd craidd.
- Mae'r fframwaith atebolrwydd clir a grymus yn gryfder allweddol yn GwE. Mae cynlluniau busnes manwl ar bob lefel o gynllunio yn mynd i'r afael â phob agwedd ar waith GwE ac yn nodi'n glir cyfraniad y gwasanaeth at yr agenda trawsnewid. Yn y cynlluniau, ceir meini prawf llwyddiant clir a cherrig milltir ar gyfer cyflawni'r amcanion hynny.
- Ceir trefniadau hunan arfarnu manwl. Adolygir y cynlluniau pob chwarter, ble arfarnir cynnydd ac effaith. Mae staff, ar bob lefel, yn llawn ddeall eu cyfrifoldeb dros welliant parhaus ac atebolrwydd. Caiff cynnydd tuag at gyflawni'r deilliannau cytûn, ar lefel awdurdod lleol, ei fonitro pob chwarter a'i drafod yn rheolaidd mewn cyfarfodydd rhwng yr ymgynghorydd arweiniol a'r Awdurdod Lleol. Caiff materion parhaus eu cyfeirio at Uwch Arweinwyr GwE yn amserol.
- Mae hunan arfarnu yn nodwedd gref yn GwE ac mae'r broses hunan arfarnu yn un gylchol a pharhaus. Rhoddir pwys mawr ar atebolrwydd ac adolygu parhaus, ac mae pwyslais cyson ar gynnydd yn unol â'r blaenoriaethau.
- Mae dadansoddiad ariannol cadarn yn sail i gyflawni'r cynllun busnes. Mae cynllun ariannol tymor canolig yn cyd-fynd â'r cynllun busnes. Drwy ddefnyddio data yn gynyddol effeithiol i adnabod blaenoriaethau allweddol, cryfheir y cyswllt rhwng y broses cynllunio busnes a phenderfyniadau cynllunio ariannol gan fod y ffrydiau gwaith sy'n sail i'r cynllun busnes yn nodi'n glir yr adnoddau i'w defnyddio.
- Lluniwyd fframwaith ffurfiol i asesu'r gwerth am arian ehangach a ddarperir gan GwE. Mae'r farn bellach yn gyson ar draws yr holl randdeiliaid ar sut y gellir mesur gwerth am arian gweithgareddau GwE o fewn strwythur ac amcanion y cynllun busnes.
- Mae GwE hefyd wedi datblygu Strategaeth Arfarnu ac Effaith fel y gall arfarnu a chofnodi'n glir effaith ei waith yn unol â'i swyddogaeth gwella ysgolion graidd, ac fel y gall fodloni'n llawn y disgwyliadau a amlinellir yn y Canllawiau Gwella Ysgolion. Pwrpas y Strategaeth yw nodi'n glir sut y

bydd GwE yn rhan o brosesau arfarnu parhaus yn unol â'i ymrwymiad i ddatblygu diwylliant o welliant parhaus fel sefydliad sy'n dysgu. Bydd y prosesau hunan arfarnu hyn yn tynnu ar amrywiaeth o ffynonellau ansoddol a meintiol sy'n cefnogi ysgolion i weithio tuag at y blaenoriaethau cenedlaethol.

- Mae trefniadau trylwyr a chynhwysfawr ar waith i adnabod a rheoli, yn fanwl gywir, risgiau ar lefel leol, rhanbarthol a chenedlaethol. Mae'r gofrestr risg yn ddogfen fyw, a chaiff ei diweddaru'n gyson i adnabod risgiau sy'n cynyddu, neu risgiau na fernir sy'n lefel uchel mwyach. Fe'i cyflwynir i’r Cyd-bwyllgor yn flynyddol, a hefyd pan fydd risgiau newydd yn cael eu hadnabod a bod angen i’r Cyd-bwyllgor wybod amdanynt. Trwy reoli'r risgiau i'r rhanbarth yn effeithiol, gall GwE gefnogi amcanion y rhanbarth, gwneud defnydd effeithiol o adnoddau a chyflawni’r deilliannau yn ôl y bwriad.

Egwyddor D	Penderfynu ar yr ymyraethau sydd yn angenrheidiol i optimeiddio cyflawniad y deiliannau penodol
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Mae’r Bwrdd Rheoli yn monitro materion yn ymwneud â llywodraethiant yn barhaus ac mae gan GwE weithdrefnau ar waith i sicrhau bod cyfarfodydd y Cyd-bwyllgor yn cael eu cynnal yn effeithiol a bod y broses o wneud penderfyniadau yn un effeithiol. Lluniwyd cyfres o adroddiadau a'u rhannu â'r Bwrdd Rheoli a'r Cyd-bwyllgor yn ystod y flwyddyn. Mae'r adroddiadau hyn yn cynnwys barn ysgolion, staff ac awdurdodau lleol ar effeithiolrwydd arferion rhanbarthol. Ym mhob adroddiad, disgrifir ansawdd y ddarpariaeth a nodir y meysydd i'w gwella er mwyn gyrru'r agenda dysgu yn ei blaen.

- Mae ymweliadau rheolaidd gan AEM Estyn drwy’r Arolygydd Cyswllt y Consortia Rhanbarthol yn rhoi adborth cadarnhaol iawn yn gyson ar y canlynol:
    - Cyfeiriad Strategol y Gwasanaeth
    - Aeddfedrwydd cynyddol yn y bartneriaeth gydag Awdurdodau Lleol
    - Ansawdd y gefnogaeth i ysgolion unigol
    - Cywirdeb canfyddiadau GwE yn cyfateb i rai arolygwyr
    - Ystod ac ansawdd y Dysgu Proffesiynol a gynigir
    - Proses Cynllunio Busnes trylwyr o ansawdd uchel
    - Ysgolion yn gwneud sylwadau cyson ar ansawdd y gefnogaeth a natur gefnogol y gwaith gyda GwE

- Mae gan GwE Gytundeb Rhyng-Awdurdod (CRhA) sydd yn nodi'r glir sut y mae'r Cyd-Bwyllgor yn gweithredu a sut mae penderfyniadau yn cael eu gwneud a sut mae angen dilyn gweithdrefnau er mwyn sicrhau effeithlonrwydd, tryloywder ac atebolrwydd.

- Mae’r Cyd-Bwyllgor yn gyd-bwyllgor sydd wedi'i gyfansoddi gan y Cynghorau dan Adran 101(5) ac 102 (1) Deddf Llywodraeth Leol 1972 ac Adran 20 Deddf Llywodraeth Leol 2000. Mae cyfarfodydd y Cyd-Bwyllgor yn ddarostyngedig i ddarpariaethau Deddf Llywodraeth Leol 1972 gan gynnwys y darpariaethau ar fynediad at wybodaeth a chyfarfodydd a gynhelir yn gyhoeddus.

- Mae gan aelodau'r Cyd-bwyllgor a'r cyhoedd y fantais o allu gweld, yn llawn, papurau'r Cyd-Bwyllgor a gwybodaeth ategol.

- Bydd y Cyd-Bwyllgor yn cyfarfod o leiaf dair gwaith y flwyddyn.

- Yn y CRhA, nodir dau gategori o benderfyniadau ynghyd â'r modd y cânt eu gwneud, sef:

- 'Mater Cyd-Bwyllgor' - sef mater i'w benderfynu mewn cyfarfodydd cworwm (3 aelod â phleidlais) o'r Cyd-Bwyllgor gan y rheiny sydd yn bresennol ac â'r hawl i bleidleisio a bydd y cyfryw benderfyniad yn rhwymo pob Cyngor;
- 'Mater a gedwir yn ôl i'r Cynghorau' - sef mater y bydd yn rhaid ei gyfeirio at bob Cyngor i benderfynu arno, er mwyn osgoi amheuaeth, ni fydd y Cyd-Bwyllgor yn delio gydag unrhyw fater fel hyn (yn ôl y galw) nes bydd y mater wedi'i benderfynu gan yr holl Gynghorau. Pe bydd y Cynghorau yn methu cyrraedd yr un penderfyniad efo mater fel hyn, yna cyfeirir y mater o dan Datrys Anghydfod fel anghydfod i'w ddatrys.

- Cylch gorchwyl a phwerau dirprwyedig y Cyd-Bwyllgor yw hybu cydweithio wrth ddarparu'r Gwasanaeth drwy:
    - hwyluso gwaith partneriaeth buddiol;
    - cysylltu â chyrff a rhanddeiliaid allweddol â buddiant, pan fo'n briodol;
    - cyflawni gweithgareddau eraill a fwriedir i hwyluso, neu sydd yn arwain at ddarparu'r Gwasanaeth yn llwyddiannus;
    - goruchwylio gwaith rheoli'r Gwasanaeth a sicrhau bod y Gwasanaeth yn cael ei ddarparu ac yn perfformio yn unol â disgwyliadau'r Awdurdodau Partner fel y nodir yn yr Achos Busnes Llawn, y Cytundeb Rhyng-Awdurdod a'r Cynllun Busnes a'r Cynlluniau Comisiynu cytûn;
    - cymeradwyo cyllideb y Gwasanaeth pob blwyddyn;
    - cymeradwyo cynllun busnes y Gwasanaeth pob blwyddyn;
    - monitro a rheoli'r risgiau sydd yn gysylltiedig â'r Gwasanaeth;
    - cadarnhau ceisiadau gan y Gwasanaeth am arian cyllideb ychwanegol gan Gynghorau unigol;
    - cymeradwyo strwythur staffio'r Gwasanaeth;
    - penodi Rheolwr Gyfarwyddwr y Gwasanaeth;
    - penderfynu ar gamau disgyblu yn erbyn y Rheolwr Gyfarwyddwr;
    - ble'n ofynnol, pennu neu drefnu i bennu apeliadau mewn perthynas â materion Adnoddau Dynol.

- Cefnogir y Cyd-Bwyllgor gan Fwrdd Rheoli sydd â'r cylch gorchwyl hwn:
    - Cyd-lunio'r Cynllun Busnes blynyddol, gan gynnwys yr atodiadau unigol i adnabod gofynion penodol ar lefel ALl unigol;
    - Monitro cynnydd yn erbyn y blaenoriaethau a'r deilliannau a nodir yn y Cynllun Busnes yn rheolaidd;
    - Cael trefniadau ar waith i sicrhau bod mesurau a systemau rheoli ariannol GwE yn gadarn;
    - Darparu cyngor proffesiynol i'r Cyd-Bwyllgor o ran penodi'r Rheolwr Gyfarwyddwr;
    - Adrodd yn rheolaidd i'r Cyd-Bwyllgor.

- Mae GwE wedi myfyrio'n barhaus ar effeithiolrwydd y gwaith. Mae staff GwE wedi addasu eu gwaith er mwyn parhau i ddarparu gwasanaethau a chefnogaeth effeithiol i'w cymunedau ysgolion. Mae'r gallu i fod yn hyblyg ac ystwyth a chydweithio yn effeithiol mewn gwahanol dimau, yn draws sector yn aml, wedi cael effaith sylweddol ar ymddygiad sefydliadol ac argraff allanol.

- Mae GwE yn parhau i edrych tuag allan a chroesawu her oddi mewn i Gymru, a thu hwnt, tra sicrheir bod yr hyn a ddatblygir yn addas i'r cyd-destun. Mae hyn yn cynnwys gwrando'n barhaus ar lais pob rhanddeiliad, yn enwedig llais athrawon ac arweinwyr ysgolion ym mhob sector, a gwrando ar blant a phobl ifanc wrth iddynt ddysgu a'u cefnogi i gyrraedd eu potensial.

- Defnyddiwyd adnoddau mewnol ac allanol i sicrhau bod gennym ni bersbectif cytbwys ar ansawdd y gwaith. Mae hyn wedi cynnwys gweithio gyda'r Education Development Trust, OECD, Llywodraeth yr Alban, DARPL a Chonsortia Rhanbarthol eraill i ddatblygu'r sefydliad a chynllunio seilwaith y dyfodol.

- Mae hunan arfarnu yn nodwedd gref yn GwE ac mae'r broses hunan arfarnu yn un gylchol a pharhaus. Rhoddir pwys mawr ar atebolrwydd ac adolygu parhaus, ac mae pwyslais cyson ar gynnydd yn unol â blaenoriaethau.

- Mae gan y consortiwm brosesau rheolaeth ariannol effeithiol ar waith. Mae cyfathrebu ac ymgynghori ynghylch trefniadau ariannol yn effeithiol, gyda staff GwE, yr awdurdod lleol lletyol a'r Cyd-bwyllgor yn adolygu'r cyllid craidd a'r gwariant grant yn rheolaidd.

- Mae dadansoddiad ariannol cadarn yn sail i gyflawni'r cynllun busnes. Mae cynllun ariannol tymor canolig yn cyd-fynd â’r cynllun busnes. Drwy'r broses hunanarfarnu, cryfheir y cyswllt rhwng y broses cynllunio busnes a phenderfyniadau cynllunio ariannol gan fod y ffrydiau gwaith sy'n sail i'r cynllun busnes yn nodi'n glir yr adnoddau i'w defnyddio.

Egwyddor E	Datblygu capasiti yr endid, gan gynnwys gallu ei arweinwyr a'i unigolion.
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Mae staff GwE wedi ail-bwrpasu eu gwaith yn briodol at ddibenion gwahanol dros y blynyddoedd diwethaf i barhau i ddarparu gwasanaethau effeithiol a chymorth i'w holl gymunedau o ysgolion yn ystod y pandemig ac wedyn.
- Mae’r cyfathrebu a'r ymgysylltu o fewn strwythur arweinyddol GwE yn rheolaidd ac yn glir. Gwnaethpwyd penderfyniadau strategol a gwleidyddol allweddol gyda eglurder a hyder. O ganlyniad, cafwyd negeseuon cyson gan yr awdurdodau lleol trwy eu deilyddion portffolio addysg gwleidyddol a'r cyfarwyddwyr sydd yn gweithio gyda GwE er sicrhau un neges gyffredin i ysgolion Gogledd Cymru. Nid ysgolion yn unig sydd wedi croesawu'r negeseuon cyson hyn, ond fe'u croesawyd hefyd gan undebau athrawon ac undebau eraill, sydd oll wedi gwerthfawrogi'r eglurder a'r gefnogaeth i'w haelodau staff.
- Mae GwE wedi aros yn dryw i'w weledigaeth a'i werthoedd fel sefydliad sy'n parhau i ddysgu.
- Wrth wraidd y gwaith gydag ysgolion a phartneriaid y bu themâu trawsliniol Y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (OECD), sef Ymddiriedaeth, Meddwl Gyda'n Gilydd, Amser a Thechnoleg.
- Mae'r gwasanaeth yn ei gyfanrwydd wedi ailgyfeirio sawl tro hwn er mwyn bodloni anghenion yr ystod o randdeiliaid. Mae'r gallu i fod yn hyblyg ac ystwyth a chydweithio yn effeithiol mewn gwahanol dimau, a hynny'n draws sector yn aml, wedi cael effaith sylweddol ar ymddygiad sefydliadol ac argraffiadau allanol. Wrth wraidd yr ailgyfeirio y bu'r angen i sicrhau bod lles arweinwyr ysgolion, eu staff a'u dysgwyr o'r pwys mwyaf wrth wneud penderfyniadau a sicrhau y gall y gwasanaeth gyfeirio'n gywir y lefel briodol o gefnogaeth, boed hynny'n gefnogaeth weithredol neu broffesiynol.
- Mae cysondeb ac ansawdd yr her a'r cymorth i ysgolion yn dda. Mae hyfforddiant, cymorth a thrafodaethau yn sicrhau bod gwybodaeth a dealltwriaeth Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant o ddatblygiadau cenedlaethol a lleol, a goblygiadau hyn i'w rôl, yn dda.

- Mae prosesau Sicrhau Ansawdd yn parhau i ddatblygu ac esblygu yn unol â datblygiadau ac egwyddorion cenedlaethol. Parhaodd y broses Adolygiad Proffesiynol yn ystod y flwyddyn sy'n ystyried anghenion hyfforddi neu ddatblygu.
- Mae gan aelodau staff fynediad at sesiynau anwytho priodol wedi'i deilwra i'w rôl gyda hyfforddiant a datblygiad proffesiynol parhaus.
- Mae iechyd a lles plant a'r gweithlu yn parhau i fod yn flaenoriaeth, gan wneud popeth o fewn ein gallu i gefnogi lles ein staff ysgol, plant a phobl ifanc ar draws y rhanbarth.
- Cyflëir negeseuon a gwybodaeth yn glir ac yn rheolaidd i bob gweithiwr. Cynigir rhaglenni cefnogaeth generig, pwrpasol ac effeithiol. Mae cyfarfodydd tîm llawn a sector yn cynnig cyfleoedd rheolaidd i gydweithio, dysgu proffesiynol, ymgynghori a chyfrannu at drafodaethau a phenderfyniadau yn ymwneud â chyfeiriad gwaith GwE yn ystod cyfnod o newid sylweddol.
- Mae GwE hefyd wedi gweithio gyda'r Athro Graham Donaldson ers dechrau Gwanwyn 2021 i Mehefin 2023 i ddatblygu ei staff er mwyn iddynt allu cefnogi ysgolion yn effeithiol efo'r cwricwlwm newydd.

Egwyddor F	Rheoli risgiau a pherfformiad drwy fesurau rheoli mewnol cadarn a rheolaeth ariannol gyhoeddus gref.
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Mae'r fframwaith atebolrwydd clir a grymus yn gryfder allweddol yn GwE. Mae cynlluniau busnes manwl ar bob lefel o gynllunio yn mynd i'r afael â phob agwedd ar waith GwE. Yn y cynlluniau, ceir meini prawf llwyddiant clir a cherrig milltir ar gyfer cyflawni'r amcanion hynny.
- Trwy gydol y flwyddyn, bydd adroddiadau yn ymwneud â'n ffrydiau blaenoriaeth yn y Cynllun Busnes yn cael eu bwydo drwy ein grwpiau llywodraethu. Adroddir ar gynnydd yn erbyn y Cynllun Busnes Rhanbarthol bob chwarter, i'r Cyd-bwyllgor.
- Ceir trefniadau hunan arfarnu manwl. Adolygir y cynlluniau pob chwarter, ble arfarnir cynnydd ac effaith. Mae staff, ar bob lefel, yn llawn ddeall eu cyfrifoldeb dros welliant parhaus ac atebolrwydd.
- Mae gan bob Awdurdod Lleol gynllun busnes manwl sydd wedi'i gytuno rhwng y pennaeth gwasanaeth a'r ymgynghorydd craidd. Caiff cynnydd tuag at gyflawni'r deilliannau cytûn, ar lefel awdurdod lleol, ei fonitro pob chwarter a'i drafod yn rheolaidd mewn cyfarfodydd rhwng yr ymgynghorydd arweiniol a'r Awdurdod Lleol. Caiff materion parhaus eu cyfeirio at Uwch Arweinwyr GwE yn amserol.
- Mae'r broses hunan arfarnu yn un gylchol a pharhaus. Rhoddir pwys mawr ar atebolrwydd ac adolygu parhaus, ac mae pwyslais cyson ar gynnydd yn unol â'r blaenoriaethau.
- Mae gan y consortiwm brosesau rheolaeth ariannol effeithiol ar waith. Mae cyfathrebu ac ymgynghori ynghylch trefniadau ariannol yn effeithiol, gyda staff GwE, yr awdurdod lleol lletyol a'r Cyd-Bwyllgor yn adolygu'r cyllid craidd a'r gwariant grant yn rheolaidd.
- Mae dadansoddiad ariannol cadarn yn sail i gyflawni'r cynllun busnes. Mae cynllun ariannol tymor canolig a chynllun gweithlu yn cyd-fynd â'r cynllun busnes. Drwy ddefnyddio data yn gynyddol effeithiol i adnabod blaenoriaethau allweddol, cryfheir y cyswllt rhwng y broses cynllunio busnes a phenderfyniadau cynllunio ariannol gan fod y ffrydiau gwaith sy'n sail i'r cynllun busnes yn nodi'n glir yr adnoddau i'w defnyddio.
- Lluniwyd fframwaith ffurfiol i asesu'r gwerth am arian ehangach a ddarperir gan GwE. Mae'r farn bellach yn gyson ar draws yr holl randdeiliaid ar sut y gellir mesur gwerth am arian gweithgareddau GwE o fewn strwythur ac amcanion y cynllun busnes.

- Mae trefniadau trylwyr a chynhwysfawr ar waith i adnabod a rheoli, yn fanwl gywir, risgiau ar lefel leol, rhanbarthol a chenedlaethol. Mae'r gofrestr risg yn ddogfen fyw, a chaiff ei diweddaru'n gyson i adnabod risgiau sy'n cynyddu, neu risgiau na fernir sy'n lefel uchel mwyach. Fe'i cyflwynir i'r Cyd-bwyllgor yn flynyddol, a hefyd pan fydd risgiau newydd yn cael eu hadnabod a bod angen i'r Cyd-bwyllgor wybod amdanynt.
- Trwy reoli'r risgiau i'r rhanbarth yn effeithiol, gall GwE gefnogi amcanion y rhanbarth, defnyddio adnoddau yn effeithiol a chyflawni'r deilliannau yn ôl y bwriad.

Egwyddor G	Gweithredu arferion da o ran tryloywder, adrodd ac archwilio er mwyn rhoi atebolrwydd effeithiol
Asesu	Sicrhawyd

Sut ydym yn gwneud hyn:

- Mae gweithdrefnau grymus ar waith yn rhanbarthol ac yn lleol i osod cyfeiriad a dwyn y Gwasanaeth Effeithiolrwydd Ysgolion Rhanbarthol (GwE) i gyfrif. Mae rôl benodol y gwasanaeth mewn gwella ysgolion yn amlwg ac yn glir i'r holl randdeiliaid.
- Mae strategaethau, polisïau a phrosesau eglur iawn ar waith ar gyfer gwella'r berthynas rhwng y chwe awdurdod lleol a GwE, ac a ddeellir gan yr holl randdeiliaid.
- Mae'r gwasanaeth rhanbarthol yn gwerthuso ei waith yn rheolaidd ac yn defnyddio gwybodaeth yn effeithiol i sicrhau bod meysydd ar gyfer gwelliant yn cael eu hadnabod yn gyflym, ac yn cael sylw cadarn drwy gyfrwng cynllunio busnes manwl. Mae proses glir ac effeithiol i sicrhau bod y gwasanaeth rhanbarthol yn cyrraedd blaenoriaethau a thargedau corfforaethol yr Awdurdodau Lleol.
- Mae cyfarfodydd Cyd-Bwyllgor GwE yn rhai agored a chyhoeddir yr holl bapurau ar wefan yr awdurdod lletyol (Cyngor Gwynedd) a gwefan GwE.
- Trwy gydol y flwyddyn, bydd adroddiadau yn ymwneud â'n ffrydiau blaenoriaeth yn y Cynllun Busnes yn cael eu bwydo drwy ein grwpiau llywodraethu. Mae gan GwE atebolrwydd blynyddol i amrywiol randdeiliaid ar draws y flwyddyn, fel y gwelir yn y diagram hwn.

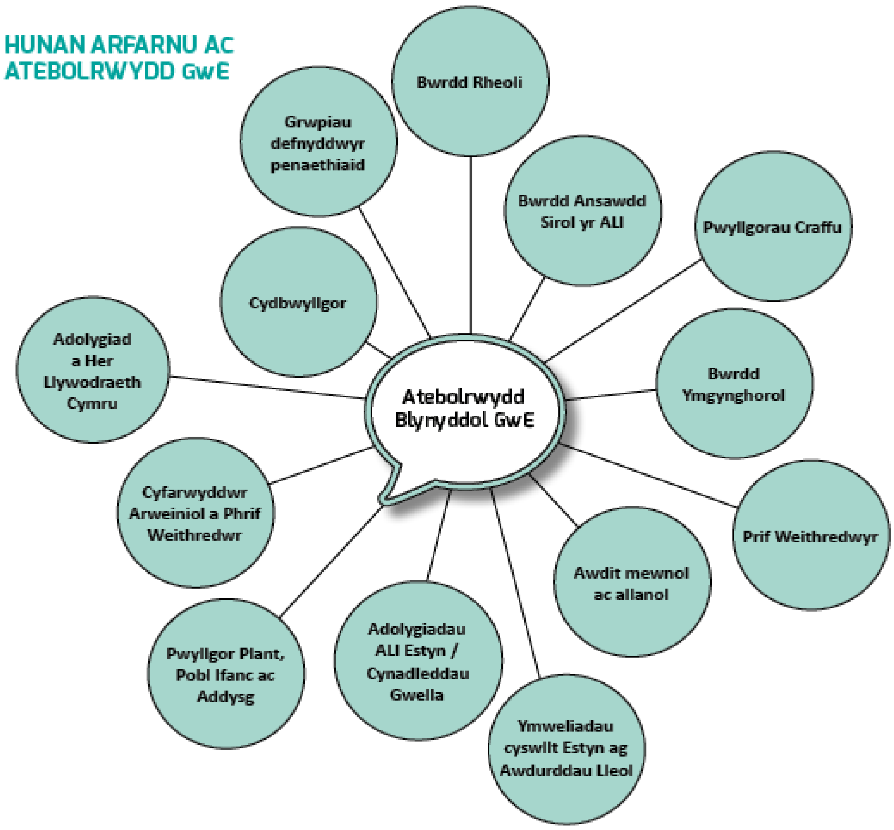

- Mae GwE yn 'gorff perthnasol' sydd yn gorfod cynnal system archwilio mewnol ddigonol ac effeithiol o'i gofnodion cyfrifo a'i system reolaeth fewnol. Er mwyn cydymffurfio â'r gofynion statudol hyn, darperir gwasanaeth archwilio mewnol yr awdurdod lletyol i GwE, yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Mae'r Safonau yn berthnasol i bob darparwr gwasanaeth archwilio mewnol i'r sector cyhoeddus, boed yn wasanaeth mewnol, yn un a rennir, neu'n allanol.
- Mae’r broses ganlynol i adnabod yr angen am archwilio mewnol a gweithredu ar yr argymhellion mewn lle:
    - Nodi'r angen am archwiliad mewn meysydd penodol. Lle bo'n bosibl, bydd y cynllun gwaith hwn yn cael ei ddatblygu trwy ystyried cofrestri risg, adroddiadau perfformiad, cynlluniau busnes ac ati.
    - Cyfarfod rhwng Rheolwr Archwilio yr awdurdod lletyol a Rheolwr Gyfarwyddwr GwE.
    - Cytuno ar y rhaglen archwilio ar gyfer y flwyddyn efo'r Bwrdd Rheoli.
    - Rhannu cynnwys y rhaglen â'r Cyd-Bwyllgor.
    - Uned Archwilio yr awdurdod lletyol i gynnal yr archwiliadau.
    - Rhannu adroddiadau archwilio drafft â rheolwyr perthnasol GwE er cywirdeb a chytuno ar gamau gweithredu i roi sylw i unrhyw risg.
    - Uned Archwilio yr awdurdod lletyol i anfon adroddiadau archwilio at Reolwr Gyfarwyddwr a rheolwyr perthnasol GwE.
    - Swyddogion perthnasol GwE i weithredu ar y camau gweithredu (materion gweinyddol ble nad oes angen cynnwys y Cyd-Bwyllgor).
    - Rheolwr Gyfarwyddwr GwE i rannu adroddiadau archwilio unigol â'r Bwrdd Rheoli.
    - Rheolwr Archwilio yr awdurdod lletyol i gyflwyno adroddiad blynyddol i'r Cyd-bwyllgor ar unrhyw archwiliadau a wnaed yn ystod y flwyddyn.
    - Swyddogion perthnasol GwE i weithredu ar benderfyniadau'r Cyd-Bwyllgor.
    - Swyddogion GwE i adrodd am gynnydd i'r Cyd-bwyllgor fel bo angen.
- Mae GwE wedi llwyddo i reoli a gwerthuso ei hun yn rheolaidd. O ganlyniad, bu barn cyrff atebolrwydd allanol yn gadarnhaol.

Rhan 4: MATERION LLYWODRAETHU ARWYDDOCAOL

4.1 Noda'r asesiad uchod nad oes unrhyw faterion sydd yn fater llywodraethu arwyddocaol.

Rhan 5: ADNABOD MATERION LLYWODRAETHU

5.1 Ni adnabuwyd Materion Llywodraethu yn 2023/24.

Rhan 6: BARN

Rydym o'r farn bod y trefniadau llywodraethu a ddisgrifir uchod yn cynnig sicrwydd cryf bod ein trefniadau llywodraethu yn gweithio'n dda.

Swyddog Arweiniol GwE

Dyddiad: 02/10/2024

EUROS DAVIES

PENNAETH GWASANAETH GwE

Cyd-Bwyllgor GwE

Cadeirydd Cydbwyllgor GwE

Dyddiad: 02/10/2024

CYNGHORYDD JULIE FALLON

CYNGOR BWRDEISTREF SIROL CONWY

Geirfa

Amhariad – Lleihad yng ngwerth cario ased sefydlog oddi tan ei werth cario (oherwydd darfodedigrwydd, difrod neu newid anffafriol mewn amgylchedd statudol).

Ased - Eitemau o werth sydd yn cael ei fesur mewn cyd-destun pris.

- Caiff ased cyfredol ei dreulio neu gall golli gwerth ariannol materol o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.
- Mae ased anghyfredol yn darparu budd i'r Cyd-Bwyllgor ac i'r gwasanaethau mae'n ddarparu am gyfnod o dros flwyddyn.

Balansau (neu Reserfau) - Mae'r rhain yn cynrychioli cyllid cronedig sydd ar gael i'r Cyd-Bwyllgor. Caiff rhai balansau (reserfau) eu clustnodi ar gyfer pwrpas penodol i ariannu mentrau diffiniedig yn y dyfodol neu i gwrdd â risg neu ymrwymiadau gaiff eu hadnabod.

CIPFA (Chartered Institute of Public Finance and Accounting) – Sefydliad proffesiynol ar gyfer cyfrifwyr sy'n gweithio yn y sector gyhoeddus.

Cost Gwasanaeth Cyfredol – Cynnydd yng ngwerth cyfredol ymrwymiadau cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig a ddisgwylir i godi o wasanaeth gweithiwr yn y cyfnod presennol.

Credydwyr - Symiau yn ddyledus gan y Cyd-Bwyllgor am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaeth a dderbyniwyd, sydd â thaliadau heb eu gwneud erbyn diwedd y cyfnod cyfrifo.

Cronfa Gyffredinol - Prif gronfa refeniw'r Cyd-Bwyllgor sydd yn cynnwys cost net yr holl wasanaethau a ariennir gan drethdalwyr lleol a grantiau'r Llywodraeth.

Cynllun Buddiannau Diffiniedig – Pensiwn neu gynllun budd ymddeoliad arall sydd ddim yn gynllun cyfraniad diffiniedig.

Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig - Pensiwn neu gynllun budd ymddeoliad arall lle gwelir gweithiwr yn cyfrannu symiau penodol rheolaidd fel swm neu ganran o'r cyflog, a ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol nac adeiladol i dalu cyfraniadau pellach petai'r cynllun ddim ag asedau digonol i dalu buddion i'r holl weithwyr mewn perthynas â gwasanaeth y gweithiwr yn y cyfnod presennol a blaenorol.

Dyledwyr - Symiau yn ddyledus i'r Cyd-Bwyllgor am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaeth a dderbyniwyd, o fewn y cyfnod cyfrifo, sydd â thaliadau heb eu derbyn erbyn diwedd y cyfnod cyfrifo.

Eiddo Buddsoddi – Eiddo a ddelir unai ar gyfer ennill incwm rhent neu ar gyfer gwerthfawrogiad cyfalaf, neu'r ddau.

Enillion a Cholledion Actiwaraidd - Ar gyfer cynllun pensiwn buddiannau diffiniedig, mae y newidiadau mewn gwarged actiwaraidd sydd yn codi oherwydd bod digwyddiadau heb gyd-daro gyda rhagdybiaeth actiwaraidd a wnaed ar gyfer y prisiad diwethaf (profiad enillion a cholledion) neu bod y rhagdybiaethau actiwaraidd wedi newid.

Gwariant Cyfalaf - Gwariant caffael ar ased anghyfredol, a gaiff ei ddefnyddio wrth ddarparu gwasanaeth tu hwnt i'r cyfnod cyfrifo neu wariant sydd yn cyfrannu, a ddim yn unig yn cynnal, at werth ased anghyfredol.

Gwerth Teg - Y pris a dderbynnir i werthu ased, neu a delir i drosglwyddo ymrwymiad mewn trafodyn trefnus rhwng cyfranwyr i'r farchnad ar ddyddiad y mesuriad.

Offerynnau Ariannol - Unrhyw gytundeb sydd yn cynyddu ased un endid ac ymrwymiadau ariannol neu offeryn ecwiti un arall. Mae'r term yn cynnwys asedau ariannol ac ymrwymiadau ariannol, o fasnach

dderbyniadwy (anfoneb dyledus) a masnach daladwy (anfoneb sy'n ddyledus i'w talu) i ddeilliadau cymhleth a deilliadau wedi eu mewnblannu.

Partïon Cysylltiedig - Caiff partïon eu hystyried i fod yn gysylltiedig os oes gan un parti'r gallu i reoli'r parti arall neu gyda dylanwad sylweddol penodol dros y parti arall wrth wneud penderfyniadau ariannol neu weithredol.

Rhestr Eiddo – Niferoedd stoc heb eu defnyddio sy'n cael eu dal gyda'r disgwyliad o'u defnyddio yn y dyfodol. Fe gawn eu categoreiddio fel nwyddau neu asedau eraill a brynwyd i'w gwerthu ymlaen, nwyddau traul, defnydd crai a chyfansoddion, nwyddau a gwasanaeth mewn camau canolog rhwng cwblhad a gorffenedig.

Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (SAARh) – Cyfres o safonau cyfrifo a ddefnyddir ar draws y byd. Rhaid iddynt gael eu gweithredu ar bob datganiad cyllidol gan bob endid sy'n adrodd i bob datganiad cyllidol er mwyn darparu darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol yr endid, ac fel ffordd i gysoni a chymharu gyda datganiadau cyllidol endidau eraill.

Ymrwymiadau – Symiau sydd yn ddyledus i unigolion / sefydliadau y bydd yn rhaid eu talu rhywbryd yn y dyfodol.

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyd-bwyllgor GwE

Barn ar y datganiadau ariannol
Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE yn cynnwys y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid, y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llifoedd Arian Parod, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisïau cyfrifyddu perthnasedd arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Sail y farn
Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (Y DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n nodi cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y Cyd-bwyllgor GwE yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol
Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol i baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi adnabod unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Cyd-bwyllgor GwE i barhau i fabwysiadu'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall
Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth yn yr Datganiad o'r Cyfrifon, heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd ar y rhain. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn yr Datganiad o'r Cyfrifon. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gafwyd wrth gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei chamddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei chamddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill
Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.;
- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r canllawiau.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad
Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am Cyd-bwyllgor GwE a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad; Tudalen 12 o 22 - Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cyd-bwyllgor GwE
- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â hwy; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol
Fel a esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am:

- baratoi'r datganiad cyfrifon sy'n rhoi darlun gwir a theg ac sy'n cydymffurfio ag arferion priodol;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- pa bynnag reolaethau mewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau cyfrifon heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall;
- asesu gallu Cyd-bwyllgor GwE i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y swyddog cyllid cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Cyd-bwyllgor GwE yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol
Fy nghyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, yn golygu achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a nodir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol mewn perthynas â pholisïau a gweithdrefnau Cydbwyllgor GwE sy'n ymwneud ag:

- adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau a pha un a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
    - canfod ac ymateb i'r risgiau o dwyll a pha un a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a hefyd Tudalen 13 o 22 - Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cyd-bwyllgor GwE
    - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble allai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, canfûm botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cofnodi dyddlyfrau anarferol;
- Cael dealltwriaeth am y fframwaith awdurdod sydd gan GwE, yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Cyd-bwyllgor GwE yn gweithredu oddi mewn iddynt, gan ganolbwyntio ar y deddfau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyd-bwyllgor GwE.
- Cael dealltwriaeth am berthnasoedd partïon cysylltiedig.

Yn ychwanegol at yr uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a ganfuwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol a phrofi yn erbyn dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Cyd-bwyllgor GwE ynghylch ymgyfreithiad a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth lunio amcangyfrifon cyfrifyddu'n rhoi arwydd o wyrduedd bosibl; a gwerthuso'r rhesymeg fusnes dros unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol busnes.

Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau dynodedig perthnasol a risgiau posibl o dwyll i holl aelodau'r tîm archwilio ac aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Effeithir ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, gan yr anhawster cynhenid o ran canfod afreolaidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cyd-bwyllgor GwE a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Rwy'n cyfathrebu gyda'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu hadnabod yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Yr wyf yn tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor GwE yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
29 Tachwedd 2024

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd, CF10 4BZ

Adroddiad ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon – Cyd-bwyllgor GwE

Blwyddyn archwilio: 2023-24

Dyddiad cyhoeddi: Tachwedd 2024

Cyfeirnod y ddogfen: 4593A2024

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol. Ceir rhagor o wybodaeth yn ein Datganiad o Gyfrifoldebau.

Archwilio Cymru yw'r enw torfol anstatudol ar gyfer Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru, sy'n endidau cyfreithiol ar wahân y mae ganddynt ill dau eu swyddogaethau cyfreithiol eu hunain fel a ddisgrifir uchod. Nid yw Archwilio Cymru yn endid cyfreithiol ac nid oes ganddo ef ei hun unrhyw swyddogaethau.

Ni chymerir unrhyw gyfrifoldeb gan yr Archwilydd Cyffredinol, staff Swyddfa Archwilio Cymru na, lle y bo'n berthnasol, yr archwilydd a benodwyd mewn perthynas ag unrhyw aelod, cyfarwyddwr, swyddog neu gyflogai arall yn eu cymhwyster unigol, nac mewn perthynas ag unrhyw drydydd parti.

Os ceir cais am wybodaeth y gall y ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer o ran trin ceisiadau a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus, gan gynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru, Swyddfa Archwilio Cymru a, lle y bo'n berthnasol, yr archwilydd a benodwyd yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon at Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg. This document is also available in English.

Ynglŷn ag Archwilio Cymru

Ein nodau a'n huchelgeisiau

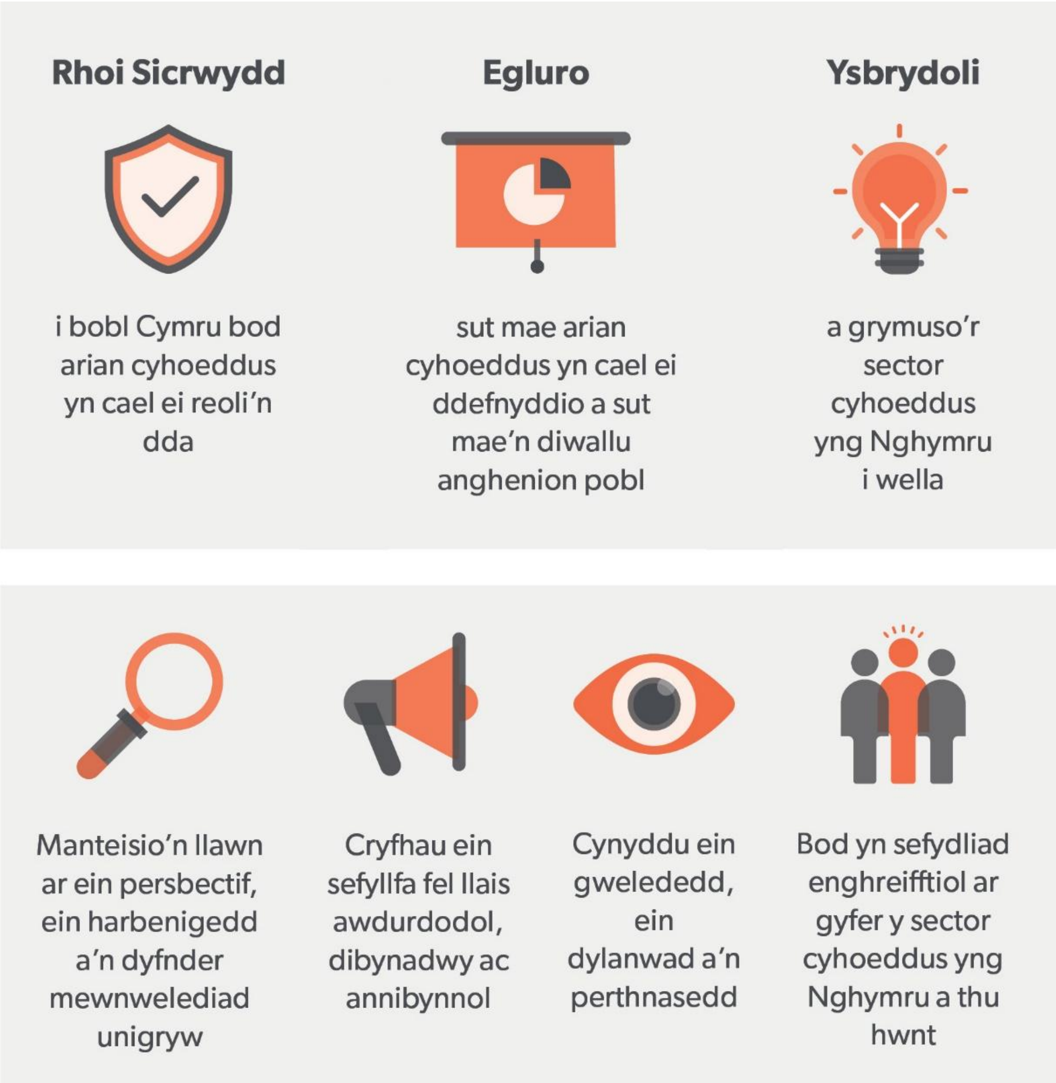

Cynnwys

Cyflwyniad	5
Cipolwg ar eich archwiliad	6
Adroddiad manwl	
Perthnasedd y datganiadau ariannol	7
Cydymffurfio moesegol	8
Barn archwilio arfaethedig	9
Materion a gododd yn ystod yr archwiliad	10
Atodiadau	
Atodiad 1 – Adroddiad archwilio arfaethedig	11
Atodiad 2 – Llythyr sylwadau	16
Atodiad 3 – Crynodeb o gywiriadau a wnaed	19
Ansawdd archwilio	20
Eich cefnogi chi	21

Cyflwyniad

Rwyf bellach wedi cwblhau fy archwiliad i raddau helaeth yn unol â'm Cynllun Archwilio Manwl 2024 yn amodol ar gwblhau camau gweithdrefn archwilio terfynol. Os bydd unrhyw faterion yn codi o'r gwaith hwn, byddwn yn rhoi diweddariad llafar i Gyd-bwyllgor GwE.

Mae'r Adroddiad hwn ar yr Archwiliad o'r Cyfrifon yn crynhoi prif ganfyddiadau fy archwiliad o'ch Datganiad o'r Cyfrifon 2023-24. Mae fy nhîm eisoes wedi trafod y materion hyn gyda'r Pennaeth Cyllid.

Rwy'n ddiolchgar iawn i'ch swyddogion am eu cymorth wrth gynnal yr archwiliad hwn.

Adrian Crompton
Archwilydd
Cyffredinol Cymru

Cipolwg ar eich archwiliad

Barnau archwilio

Rydym yn bwriadu rhoi barn archwilio ddiamod.

Nid oes gennym unrhyw beth i adrodd arno dan yr adrannau eraill o'm hadroddiad h.y. y rhai sy'n ymwneud â busnes gweithredol; gwybodaeth arall; materion eraill; neu faterion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad.

Materion arwyddocaol

Nid oes camddatganiadau na materion arwyddocaol i'w nodi.

Perthnasedd

Perthnasedd	£356,000
Trothwy adrodd ('dibwys')	£17,000
Meysydd o ddiddordeb penodol:	
• Adroddiad ar gydnabyddiaeth ariannol - uwch swyddogion	£1,000
• Datgeliadau trydydd parti - unigolion	£10,000

Perthnasedd y datganiadau ariannol

Perthnasedd £356,000

Fy nod yw adnabod a chywiro camddatganiadau perthnasol, h.y. y rhai a allai achosi fel arall i ddefnyddiwr y cyfrifon gael ei gamarwain.

Cyfrifir perthnasedd gan ddefnyddio:

- gwariant gros yn 2023-24 o £17.84 miliwn.
- Canran perthnasedd o 2%

Rwy'n cymhwyso'r ganran perthnasedd i wariant gros i gyfrifo perthnasedd.

Byddaf yn adrodd wrthych ar unrhyw gamddatganiadau uwchlaw £17,000, a gyfrifir fel 5% o berthnasedd (a elwir yn 'lefel ddibwys').

Meysydd o ddiddordeb penodol

Ceir rhai meysydd yn y cyfrifon a all fod o fwy o bwysigrwydd i ddefnyddiwr y cyfrifon. Rydym yn pennu lefelau perthnasedd is ar gyfer y rhain fel a ganlyn:

- Adroddiad ar gydnabyddiaeth ariannol - uwch swyddogion — £1,000
- Datgeliadau trydydd parti - unigolion — £10,000

Cydymffurfio moesegol

Cydymffurfio â safonau moesegol

Rydym yn credu:

- Ein bod wedi cydymffurfio â'r safonau moesegol y mae'n ofynnol i ni eu dilyn wrth wneud ein gwaith.
- Ein bod wedi aros yn annibynnol arnoch chi.
- Nad yw ein gwrthrychedd wedi cael ei beryglu.
- Nad oes gennym unrhyw berthnasoedd a allai danseilio ein hannibyniaeth neu ein gwrthrychedd.

Barn archwilio arfaethedig

Barn archwilio

Rydym yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod ar gyfrifon eleni unwaith y byddwch wedi darparu Llythyr Sylwadau ar ein cyfer (gweler isod).

Caiff ein hadroddiad archwilio arfaethedig ei nodi yn **Atodiad 1.**

Llythyr sylwadau

Llythyr ffurfiol yw Llythyr Sylwadau sy'n eich galluogi i gadarnhau wrthym bod yr wybodaeth a ddarparwyd ar ein cyfer yn ystod yr archwiliad yn gywir ac yn gyflawn. Mae peth o'r wybodaeth hon wedi'i nodi'n wybodaeth sy'n angenrheidiol yn ôl safonau archwilio; gall gwybodaeth arall ymwneud yn benodol â'ch archwiliad.

Mae'r llythyr yr ydym yn gofyn i chi ei lofnodi wedi'i gynnwys yn **Atodiad 2**.

Argymhellion

Camddatganiadau

Mae camddatganiad yn digwydd lle nad yw gwybodaeth yn y cyfrifon yn unol â safonau archwilio.

Camddatganiadau a gywirwyd

Yn ystod ein harchwiliad, canfuom rhai gamddatganiadau sydd wedi cael eu cywiro gan y rheolwyr, ond y dylid eu dwyn i'ch sylw chi yn ein tyb ni.

Caiff y rhain eu nodi yn Atodiad 3.

Materion arwyddocaol eraill

Yn ychwanegol at y camddatganiadau a ganfuwyd yn ystod yr archwiliad rydym hefyd yn adrodd wrthych ar faterion arwyddocaol eraill. Ni chanfuwyd unrhyw faterion o'r fath yn ystod yr archwiliad.

Atodiad 1

Adroddiad archwilio arfaethedig

Adroddiad Archwilydd Cyffredinol Cymru i aelodau Cyd-bwyllgor GwE

Barn ar y datganiadau ariannol

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE yn cynnwys y Dadansoddiad o Wariant a Chyllid, y Datganiad Symudiadau mewn Cronfeydd wrth Gefn, y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen, y Datganiad Llifoedd Arian Parod, a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys y polisïau cyfrifyddu perthnasedd arwyddocaol.

Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Cyd-bwyllgor GwE ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar y dyddiad hwnnw; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU (ISAs (Y DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Endidau'r Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Caiff fy nghyfrifoldebau dan y safonau hynny eu disgrifio ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n nodi cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol.

Mae fy staff a minnau'n annibynnol ar y Cyd-bwyllgor GwE yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi'i chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnyddio'r sail gyfrifyddu busnes gweithredol i baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi adnabod unrhyw ansicrwydd perthnasol mewn perthynas â digwyddiadau neu amodau a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Cyd-bwyllgor GwE i barhau i fabwysiadu'r sail

gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeng mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Caiff fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol eu disgrifio yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth yn yr Datganiad o'r Cyfrifon, heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad i fel archwilydd ar y rhain. Y Swyddog Cyllid Cyfrifol sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall yn yr Datganiad o'r Cyfrifon. Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall a, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn berthnasol anghyson â'r datganiadau ariannol neu wybodaeth a gafwyd wrth gyflawni'r archwiliad, neu'n ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei chamddatgan yn berthnasol. Os wyf yn canfod anghysonderau perthnasol o'r fath neu wybodaeth berthnasol o'r fath sy'n ymddangos fel pe bai wedi cael ei chamddatgan, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn achosi camddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Yn seiliedig ar y gwaith yr wyf wedi'i wneud, os wyf yn dod i'r casgliad bod yr wybodaeth arall hon wedi'i chamddatgan yn berthnasol, mae'n ofynnol i mi nodi'r ffaith honno.

Nid oes unrhyw beth gennyf i'w nodi yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r Cod Ymarfer ar gyfer Cadw Cyfrifon Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24.;

- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r canllawiau.

Materion y cyflwynaf adroddiad arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am Cyd-bwyllgor GwE a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu.

Nid oes gennyf unrhyw beth i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad;

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol, neu ni chafwyd ffurflenni sy'n ddigonol ar gyfer fy archwiliad o ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â hwy; neu
- nid yw'r datganiadau ariannol yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu.

Cyfrifoldebau'r swyddog cyllid cyfrifol am y datganiadau ariannol

Fel a esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad Cyfrifon y swyddog cyllid cyfrifol sy'n gyfrifol am:

- baratoi'r datganiad cyfrifon sy'n rhoi darlun gwir a theg ac sy'n cydymffurfio ag arferion priodol;
- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol;
- pa bynnag reolaethau mewnol sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog cyllid cyfrifol i allu paratoi datganiadau cyfrifon heb unrhyw gamddatganiadau perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall;
- asesu gallu Cyd-bwyllgor GwE i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni bai bod y swyddog cyllid cyfrifol yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan Cyd-bwyllgor GwE yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb yw archwilio'r datganiadau ariannol yn unol â Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch p'un a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhai heb unrhyw gamddatganiad perthnasol, boed hynny trwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU wastad yn canfod camddatganiad perthnasol pan fo'n bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, yn golygu achosion o ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rwy'n dylunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a nodir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn perthynas ag afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- Holi'r rheolwyr, a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennaeth ategol mewn perthynas â pholisïau a gweithdrefnau Cyd-bwyllgor GwE sy'n ymwneud ag:
    - adnabod, gwerthuso a chydymffurfio â deddfau a rheoliadau a pha un a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio;
    - canfod ac ymateb i'r risgiau o dwyll a pha un a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig; a hefyd

    - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau.
- Ystyried fel tîm archwilio sut a ble allai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll. Fel rhan o'r drafodaeth hon, canfûm botensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cofnodi dyddlyfrau anarferol;
- Cael dealltwriaeth am y fframwaith awdurdod sydd gan GwE, yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae Cyd-bwyllgor GwE yn gweithredu oddi mewn iddynt, gan ganolbwyntio ar y deddfau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Cyd-bwyllgor GwE.
- Cael dealltwriaeth am berthnasoedd partïon cysylltiedig.

Yn ychwanegol at yr uchod, roedd fy ngweithdrefnau i ymateb i risgiau a ganfuwyd yn cynnwys y canlynol:

- adolygu'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol a phrofi yn erbyn dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â deddfau a rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;
- holi'r rheolwyr a'r Cyd-bwyllgor GwE ynghylch ymgyfreithiad a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu;
- wrth fynd i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr, profi priodoldeb cofnodion dyddlyfr ac addasiadau eraill; asesu a yw'r dyfarniadau a wnaed wrth lunio amcangyfrifon cyfrifyddu'n rhoi arwydd o wyrduedd bosibl; a gwerthuso'r rhesymeg fusnes dros unrhyw drafodion arwyddocaol sy'n anarferol neu y tu allan i gwrs arferol busnes.

Fe wnes i hefyd gyfleu deddfau a rheoliadau dynodedig perthnasol a risgiau posibl o dwyll i holl aelodau'r tîm archwilio ac aros yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â deddfau a rheoliadau trwy gydol yr archwiliad.

Effeithir ar y graddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod afreolaidd-dra, gan gynnwys twyll, gan yr anhawster cynhenid o ran canfod afreolaidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Cyd-bwyllgor GwE a natur, amseriad a hyd a lled y gweithdrefnau archwilio a gyflawnwyd.

Ceir disgrifiad pellach o gyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad archwilio.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Rwy'n cyfathrebu gyda'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch, ymhlith materion eraill, cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio arwyddocaol, gan gynnwys unrhyw ddiffygion arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu hadnabod yn ystod fy archwiliad.

Tystysgrif cwblhau'r archwiliad

Yr wyf yn tystio fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Cyd-bwyllgor GwE yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
29 Tachwedd 2024

1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd, CF10 4BZ

Atodiad 2

Llythyr sylwadau

Archwilydd Cyffredinol Cymru
Swyddfa Archwilio Cymru
1 Cwr y Ddinas
Caerdydd
CF10 4BZ

27 Tachwedd 2024

Sylwadau ynghylch datganiadau ariannol 2023-24

Darperir y llythyr hwn mewn cysylltiad â'ch archwiliad o ddatganiadau ariannol Cyd-bwyllgor GwE ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 at ddiben mynegi barn ynglŷn â'u gwirionedd a thegwch a'u paratoi'n briodol.

Yr ydym ni'n cadarnhau hyd eithaf ein gwybodaeth a'n cred ar ôl gwneud yr ymholiadau a oedd yn ddigonol yn ein tyb ni y gallwn gyflwyno'r sylwadau canlynol i chi.

Sylwadau'r rheolwyr

Cyfrifoldebau

Yr ydym ni wedi cyflawni fy nghyfrifoldeb am:

- baratoi'r datganiadau ariannol yn unol â gofynion deddfwriaethol â'r Côd Ymarfer ar Gyfrifo ar gyfer Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2023-24; yn arbennig mae'r datganiadau ariannol yn rhoi golwg gywir a theg yn unol â hwy; ac
- dylunio, gweithredu, cynnal ac adolygu rheolaeth fewnol i atal a chanfod twyll a gwallau.

Gwybodaeth a ddarparwyd

Rydym wedi darparu'r canlynol ar eich cyfer:

- mynediad llawn at:
  - yr holl wybodaeth yr ydym yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i baratoi'r datganiadau ariannol megis llyfrau cyfrifon a dogfennaeth ategol, cofnodion cyfarfodydd a materion eraill;
  - gwybodaeth ychwanegol yr ydych chi wedi gofyn amdani gennym ni at ddiben yr archwiliad; a

- mynediad digyfyngiad at aelodau o staff y penderfynoch chi fod angen cael tystiolaeth archwilio ganddynt;

- canlyniadau ein hasesiad ni o'r risg y gallai'r datganiadau ariannol fod wedi'u camddatgan yn berthnasol o ganlyniad i dwyll;
- ein gwybodaeth ni am dwyll gwirioneddol neu dwyll tybiedig yr ydym ni'n ymwybodol ohono ac sy'n effeithio ar Cyd-bwyllgor GwE ac sy'n cynnwys:
  - rheolwyr;
  - cyflogeion sydd â rolau arwyddocaol mewn rheolaeth fewnol; neu
  - eraill lle gallai'r twyll gael effaith berthnasol ar y datganiadau ariannol;
- ein gwybodaeth ni am unrhyw honiadau o dwyll gwirioneddol, neu dwyll tybiedig, sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol a gyflëwyd gan gyflogeion, cyn-gyflogeion, rheoleiddwyr neu eraill;
- ein gwybodaeth ni am bob achos hysbys o ddiffyg cydymffurfio gwirioneddol neu ddiffyg cydymffurfio tybiedig â deddfau a rheoliadau y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol; ac
- gwybodaeth am bwy yw'r holl bartïon cysylltiedig a'r holl berthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig yr ydym yn ymwybodol ohonynt.

Sylwadau am y datganiadau ariannol

Mae'r holl drafodion, asedau a rhwymedigaethau wedi cael eu cofnodi yn y cofnodion cyfrifyddu ac fe'u hadlewyrchir yn y datganiadau ariannol.

Mae'r dulliau, y data a'r tybiaethau arwyddocaol a ddefnyddiwyd i lunio amcangyfrifon cyfrifyddu, a'u datgeliadau cysylltiedig, yn briodol i gyflawni cydnabyddiaeth, mesuriad neu ddatgeliad sy'n rhesymol yng nghyd-destun y fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Rhoddwyd cyfrif priodol am berthnasoedd a thrafodion partïon cysylltiedig ac maent wedi cael eu datgelu'n briodol.

Lle cafwyd digwyddiadau ar ôl y dyddiad adrodd yr oedd yn ofynnol gwneud addasiad ar eu cyfer neu eu datgelu, mae'r holl addasiadau a datgeliadau hyn wedi cael eu gwneud.

Mae pob ymgyfreithiad a hawliad gwirioneddol neu bosibl hysbys y dylid ystyried eu heffeithiau wrth baratoi'r datganiadau ariannol wedi cael eu datgelu wrth yr archwilydd a rhoddwyd cyfrif amdanynt ac maent wedi cael eu datgelu yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol.

Nid oes unrhyw gamddatganiadau perthnasol, gan gynnwys hepgoriadau, yn y datganiadau ariannol.

Sylwadau gan y Cyd-bwyllgor

Rydym yn cydnabod bod y sylwadau a wnaed gan y rheolwyr, uchod, wedi cael eu trafod gyda ni.

Rydym yn cydnabod ein cyfrifoldeb am baratoi datganiadau ariannol cywir a theg yn unol â'r fframwaith adrodd ariannol perthnasol. Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Cyd-bwyllgor GwE ar 27 Tachwedd 2024.

Yr ydym yn cadarnhau ein bod wedi cymryd pob cam y dylem fod wedi'i gymryd er mwyn ein gwneud ein hunain yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac er mwyn cadarnhau ei bod wedi cael ei chyfleu i chi. Rydym yn cadarnhau, hyd y gwyddom, nad oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad ydych chi'n ymwybodol ohoni.

Llofnodwyd gan:	Llofnodwyd gan:
Dewi Aeron Morgan	Cynghorydd Julie Fallon
Pennaeth Cyllid, Cyngor Gwynedd	Cadeirydd Cyd-bwyllgor GwE
27 Tachwedd 2024	27 Tachwedd 2024

Atodiad 3

Crynodeb o gywiriadau a wnaed

Yn ystod ein harchwiliad, canfuom y camddatganiad canlynol sydd wedi cael eu cywiro gan y rheolwyr, ond y dylid eu dwyn i'ch sylw yn ein tyb ni.

Gwerth y cywiriad	Meysydd yn y cyfrifon	Esboniad
Gwelliannau naratif a diweddariad i'r nifer gweithwyr fesul band cyflog.	**Nodyn 17bTaliadau i Swyddogion** • Ychwanegwyd troednodyn i roi eglurder ar y ffordd y mae dechreuwyr a phobl sy'n gadael yn cael eu trin. • Ychwanegwyd troednodyn i roi eglurder ar yr amcangyfrif o ddyfarniad cyflog a gynhwyswyd yn y cyflog adroddwyd i staff ar gyfer 2022-23. • Mae nifer y gweithwyr adroddir ar gyfer bandiau 2023-24 wedi'u diwygio i ddileu effaith y dyfarniad cyflog sy'n berthnasol i 2022-23.	Rhoi eglurder i ddarllenwyr y cyfrifon ar taliadau i swyddogion.
Gwelliannau naratif	**Nodyn 20 Partïon Cysylltiedig** Mae'r tabl mewn perthynas â thrafodion partïon cysylltiedig yr Aelodau wedi'i ddileu gan nad oedd yn ofynnol i datgelu'r berthynas yn unol â'r Cod Ymarfer. Ychwanegwyd brawddeg i gadarnhau nad oes unrhyw drafodion mewn perthynas â phartïon cysylltiedig yr aelodau.	Cydymffurfio â Chod Ymarfer CIPFA 2023-24.
Bu hefyd nifer fach o fân ddiwygiadau naratif o ganlyniad i'n gwaith.		

Ansawdd archwilio

Mae ein hymrwymiad i ansawdd archwilio yn Archwilio Cymru'n un llwyr. Rydym ni'n credu bod a wnelo ansawdd archwilio â gwneud pethau'n iawn y tro cyntaf.

Rydym yn defnyddio model tair llinell sicrwydd i ddangos sut yr ydym yn cyflawni hyn. Rydym wedi sefydlu Pwyllgor Ansawdd Archwilio i gydlynu a goruchwylio'r trefniadau hynny. Creffir yn annibynnol ar ein gwaith gan QAD*, ac mae ein Cadeirydd yn gweithredu fel dolen gyswllt i'n Bwrdd ar ansawdd archwilio. I gael rhagor o wybodaeth gweler ein Hadroddiad Ansawdd Archwilio 2023.

Ein Pobl

Ffurfir y llinell sicrwydd gyntaf gan ein staff a'n rheolwyr sy'n gyfrifol yn unigol ac ar y cyd am gyflawni'r safonau o ansawdd archwilio yr ydym yn dyheu amdanynt.

- Dewis y tîm cywir
- Defnyddio arbenigwyr
- Goruchwylio ac adolygu

Trefniadau ar gyfer sicrhau ansawdd archwilio

Ffurfir yr ail linell sicrwydd gan y polisïau, yr offer, y ddysg a'r datblygiad, y canllawiau, a'r arweinyddiaeth a ddarparwn i'n staff i'w cefnogi i gyrraedd y safonau ansawdd archwilio hynny.

- Rhaglen archwilio
- Moeseg
- Canllawiau
- Diwylliant
- Dysgu a datblygu
- Arweinyddiaeth
- Cymorth technegol

Sicrwydd annibynnol

Ffurfir y drydedd linell sicrwydd gan y gweithgareddau hynny sy'n rhoi sicrwydd annibynnol dros effeithiolrwydd y ddwy linell sicrwydd gyntaf.

- Adolygiadau Rheoli Ansawdd Ymgysylltu
- Adolygiadau â thema
- Adolygiadau oer
- Dadansoddi'r achos sylfaenol
- Adolygiad gan gymheiriaid
- Y Pwyllgor Ansawdd Archwilio
- Monitro allanol

*Cangen monitro ansawdd Sefydliad Cyfrifwyr Siartredig Cymru a Lloegr yw'r Adran Sicrhau Ansawdd.

Eich cefnogi chi

Mae Archwilio Cymru wedi datblygu ystod o adnoddau i roi cymorth i graffu ar gyrff cyhoeddus Cymru ac i gynorthwyo'r cyrff hynny i barhau i wella'r gwasanaethau y maent yn eu darparu ar gyfer pobl Cymru.

Ewch at ein gwefan i ganfod:

	ein gwaith Arfer Da lle'r ydym yn rhannu arfer a mewnwelediadau sy'n dod i'r amlwg o'n gwaith archwilio i ategu ein hamcanion i roi sicrwydd, egluro ac ysbrydoli.
	ein cylchlythyr sy'n darparu diweddariadau rheolaidd ar eich cyfer am ein gwaith archwilio gwasanaethau cyhoeddus, arfer da, a digwyddiadau.
	ein cyhoeddiadau sy'n cwmpasu ein gwaith archwilio a gwblhawyd mewn cyrff cyhoeddus.
	gwybodaeth am ein blaenraglen waith ar gyfer archwilio perfformiad 2023-2026 a gaiff ei llywio gan weithgarwch ymgysylltu â rhanddeiliaid a'n dadansoddiad sy'n rhoi darlun o wasanaethau cyhoeddus.
	amryw offer data a ffeithluniau i'ch helpu i gael dealltwriaeth well am dueddiadau gwariant cyhoeddus gan gynnwys ystod o fewnwelediadau eraill i graffu ar ddarparu gwasanaethau cyhoeddus.

Gallwch gael rhagor o wybodaeth am Archwilio Cymru yn ein Cynllun Blynyddol 2024-25 a hefyd Ein Strategaeth 2022-27.

Audit Wales
1 Cwr y Ddinas
Stryd Tyndall
Caerdydd CF10 4BZ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru

We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English.
Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

CYFARFOD	**Cydbwyllgor GwE**
DYDDIAD	27 Tachwedd 2024
TEITL	**Cyllideb GwE 2024/25** **Adolygiad hyd at ddiwedd Hydref 2024**
PWRPAS	• Diweddaru aelodau'r Cydbwyllgor ar yr adolygiad ariannol diweddaraf o gyllideb GwE am y flwyddyn gyllidol 2024/25. • Mae'r adroddiad yn canolbwyntio ar yr amrywiannau ariannol sylweddol, gydag Atodiad 1 yn cynnwys y wybodaeth ariannol gyflawn.
ARGYMHELLIAD	Derbyn yr adroddiad.
AWDUR	Dewi Morgan, Pennaeth Cyllid yr Awdurdod Lletya.

1. CASGLIAD

1.1 Ar sail gwariant ac incwm hyd at ddiwedd Hydref 2024 ac amcangyfrifon yn seiliedig ar eglurhad rheolwyr, mae'r adolygiad yma yn rhagweld tanwariant net o (£78,397) erbyn diwedd y flwyddyn ariannol 2024/25.

1.2 Mae'r rhan ddilynol o'r adroddiad yma'n egluro'r rhesymau tu ôl i'r prif amrywiadau a ragwelir.

2. AMRYWIADAU ARIANNOL

2.1 **Gweithwyr:**

Hydref 2024: tanwariant (£18,428) *Awst 2024: gorwariant £45,857*

Fe sefydlwyd cyllideb GwE ar gyfer y flwyddyn gyfredol yn seiliedig ar nifer y staff yn Chwefror 2024. Mae arbediad wedi ei wireddu wedi i rai o aelodau staff GwE adael eu swyddi, yn ogystal â derbyniad grant. Mae'r adroddiad yma hefyd wedi ymgorffori penderfyniad y Cydbwyllgor ar y 1af Awst 2024, gan gynnwys yr ailstrwythuro arfaethedig o'r Uwch Dîm Reoli.

2.2 **Rhent:**

Hydref 2024: gorwariant £9,849 *Awst 2024: gorwariant £10,116*

Yn unol â'r tueddiad hanesyddol, rhagwelwn y bydd GwE yn gorwario ar y pennawd yma eleni. Mae hyn yn bennaf yn ganlyniad i GwE yn rhentu gofod mwy o faint yn swyddfa Caernarfon.

2.3 **Cludiant:**

Hydref 2024: tanwariant (£50,216) *Awst 2024: tanwariant (£40,839)*

Yn hanesyddol, mae'r pennawd yma wedi bod yn tanwario, ac yn seiliedig ar dueddiad Ebrill i Hydref eleni, rydym yn rhagweld sefyllfa o danwariant yn parhau. Mae hyn yn bennaf oherwydd y ffyrdd newydd o weithio rhithiol a ddatblygwyd yn ystod y blynyddoedd diwethaf.

3. CRONFA TANWARIANT

3.1 Cyfanswm y gronfa ar gychwyn y flwyddyn ariannol 2024/25 oedd £221,310.

3.2 Amcangyfrifir y bydd cyfanswm y gronfa yn £299,707 ar ddiwedd 2024/25, yn dilyn ychwanegu y tanwariant o (£78,397) a ragwelir uchod.

ATODIADAU

Atodiad 1: Cyllideb GwE 2024/25 – Adolygiad hyd at ddiwedd Hydref 2024.

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Y Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Y Swyddog Cyllid Statudol:

Awdur yr adroddiad.

CYD-BWYLLGOR GwE - CYNGHORAU GOGLEDD CYMRU - Adolygiad Cyllid 2024/25 : Hyd at ddiwedd Hydref

	Cyllideb Diwygiedig Awst £	Addasiadau Hydref £	Cyllideb Diwygiedig Hydref £	Gwariant Rhagwelir £	Gor / (Tan) Wariant Net £
Gwariant					
Gweithwyr -Cyflogau, Hyfforddiant, a costau gweithwyr eraill	7,299,712	(50,187)	7,249,525	7,231,097	(18,428)
Adeilad - Rhent (yn cynnwys gwasanaethau)	220,152		220,152	230,000	9,849
Cludiant - Costau Teithio	164,260	(1,153)	163,107	112,891	(50,216)
Cyflenwadau a Gwasanaethau					
Dodrefn, offer, argraffu, post, ffôn, hurio stafelloedd ayb	86,721		86,721	86,721	0
Technoleg Gwybodaeth (cyfraniad i gronfa adnewyddu)	19,602		19,602	0	(19,602)
Ffioedd archwilio	13,611		13,611	13,611	0
Cyllid Ysgolion sy’n Achosi Consyrn	439,276	(72,482)	366,794	366,794	0
Costau Gwasanaethau Cefnogol Awdurdod Lletyol Cyngor Gwynedd					
Cyfreithiol	6,804		6,804	6,804	0
Adnoddau Dynol	11,667		11,667	11,667	0
Cyllid	50,449		50,449	50,449	0
Technoleg Gwybodaeth	55,798		55,798	55,798	0
Ymrwymiadau Model Cenedlaethol	469,948		469,948	469,948	0
Prosiectau Penodol					
Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG)	476,880		476,880	476,880	0
Ein Llais Ni	38,881	15,104	53,985	53,985	0
Prosiect Cymraeg Mewn Addysg	0	70,000	70,000	70,000	0
Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth (CPCP)	0	61,770	61,770	61,770	0
Cyfanswm Gwariant	**9,353,760**	**23,052**	**9,376,812**	**9,298,415**	**(78,397)**

	Cyllideb Diwygiedig Awst £	Addasiadau Hydref £	Cyllideb Diwygiedig Hydref £	Incwm Rhagwelir £	Gor / (Tan) Wariant Net £
Incwm					
Cyfraniadau ar gyfer costau rhedeg y gwasanaeth craidd					
- Cyngor Sir Ynys Môn (23/24: 10.09% - 24/25: 10.04%)	(401,942)		(401,942)	(401,942)	0
- Cyngor Gwynedd (23/24: 17.53% - 24/25: 17.55%)	(702,451)		(702,451)	(702,451)	0
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (23/24: 15.17% - 24/25: 15.24%)	(609,921)		(609,921)	(609,921)	0
- Cyngor Sir Ddinbych (23/24: 15.51% - 24/25: 15.62%)	(624,967)		(624,967)	(624,967)	0
- Cyngor Sir y Fflint (23/24: 22.79% - 24/25: 22.71%)	(908,701)		(908,701)	(908,701)	0
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam (23/24: 18.91% - 24/25: 18.84%)	(753,808)		(753,808)	(753,808)	0
Gwasanaeth a Gomisiynwyd gan yr Awdurdodau					
- Cyngor Sir Ynys Môn (12.99%)	(577,040)	7,320	(569,720)	(569,720)	0
- Cyngor Gwynedd (18.40%)	(810,757)	4,127	(806,630)	(806,630)	0
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy (14.94%)	(661,581)	6,000	(655,581)	(655,581)	0
- Cyngor Sir Ddinbych (14.23%)	(594,209)	(30,175)	(624,384)	(624,384)	0
- Cyngor Sir y Fflint (20.80%)	(957,397)	44,904	(912,493)	(912,493)	0
- Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam (18.64%)	(858,197)	40,306	(817,891)	(817,891)	0
Prosiectau Penodol					
Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG)	(476,880)		(476,880)	(476,880)	0
Ein Llais Ni	(38,881)	(15,104)	(53,985)	(53,985)	0
Prosiect Cymraeg Mewn Addysg	0	(70,000)	(70,000)	(70,000)	0
CPCP	0	(61,770)	(61,770)	(61,770)	0
Incwm Secondiadau	(173,535)	50,187	(123,347)	(123,347)	0
Incwm Arall	(3,494)	1,153	(2,341)	(2,341)	0
Incwm Llywodraeth Cymru	(200,000)		(200,000)	(200,000)	0
Cyfanswm Incwm	**(9,353,760)**	**(23,052)**	**(9,376,812)**	**(9,376,812)**	**0**
Cyfanswm Cyllideb Net	**0**	**0**	**0**	**(78,397)**	**(78,397)**

Memorandwm -
Y Gronfa Tanwariant

Cyfanswm y Gronfa ar 1 Ebrill 2024	**(221,310)**
Ychwaneger/Llai - (Tan)/Gorwariant am y flwyddyn gyllidol 2024/25	(78,397)
Llai - Defnydd o'r Gronfa	0
Cyfanswm y Gronfa ar 31 Mawrth 2025	**(299,707)**

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo
Collaborating · Learning · Succeeding

ADRODDIAD I'R CYD-BWYLLGOR

27 Tachwedd 2024

Adroddiad gan:	Rhys Williams – Pennaeth Gwasanaeth - Dysgu Proffesiynol
Testun:	Adroddiad cynnydd hanner blwyddyn ar yr elfen 'Diwygio' o'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol (GAALl)

1.0 Pwrpas yr Adroddiad

1.1 Cyflwyno adroddiad cynnydd i Aelodau Cyd-bwyllgor GwE ar yr elfen 'Diwygio' o'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol (GAALl), yn benodol:

- Cwricwlwm i Gymru
- Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth

2.0 Cefndir

2.1 Yn dilyn penderfyniad Llywodraeth Cymru i gyfuno prif grantiau addysg o dan un pennawd, sef y Grant Addysg Awdurdodau Lleol (GAALl) o 2024-25 ymlaen, mae'r grant yn cael ei dalu yn uniongyrchol i'r Awdurdodau Lleol/ysgolion, ac nid i'r consortia rhanbarthol, gyda'r gofynion a'r risgiau ynghlwm â thelerau ac amodau'r grant bellach yn gyfrifoldeb yr Awdurdod Lleol unigol.

2.2 Er mwyn sicrhau parhad y gefnogaeth i ysgolion tra bod yr adolygiad haen ganol y system addysg yng Nghymru yn mynd yn ei flaen, nododd Llywodraeth Cymru y disgwyliad bod unrhyw drefniadau gweithio rhanbarthol presennol yn parhau yn ystod y cyfnod hwn a'u bod yn cael eu hwyluso drwy'r cyllid grant penodol i gefnogi'r cwricwlwm a dysgu proffesiynol mewn ysgolion.

2.3 Trosglwyddwyd yr elfennau 'Cwricwlwm i Gymru' a 'Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth' o'r GAALl 'Diwygio' yn llawn i GwE gan pob un o 6 Awdurdod Lleol y rhanbarth er mwyn cynnig darpariaeth i gefnogi'r agweddau yma ac sydd yn bodloni telerau ac amodau'r grant.

3.0 Ystyriaethau

3.1 Fel sydd wedi ei gytuno yng nghynlluniau busnes GwE a'r Awdurdodau Lleol ar gyfer 2024-25 bydd GwE yn adrodd i'r Cyd-bwyllgor ar yr elfen Diwygio:

- Cwricwlwm i Gymru – Cefnogi dealltwriaeth a dulliau ysgolion ac UCD o gyflwyno'r Cwricwlwm i Gymru, gan alluogi ymarferwyr i ymgymryd ag ystod o weithgareddau i wireddu'r cwricwlwm, i ddatblygu eu sgiliau, gwybodaeth ac ymarfer.

- Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth – datblygu a chyflwyno dysgu proffesiynol i alluogi ysgolion ac UCD i ddatblygu addysgwyr proffesiynol fydd yn adfyfyrio, yn ymholi ac yn cyd-weithio.

3.2 Yn ogystal, ac yn unol â gofynion monitro'r GAALl, mae gofyn i GwE i ddarparu adroddiadau ddwywaith y flwyddyn ar yr elfennau yma er mwyn i'r Awdurdodau Lleol gyflwyno adroddiadau monitro yn erbyn y dibenion a'r amcanion a osodwyd i Lywodraeth Cymru.

3.3 Ynghlwm mae adroddiad cynnydd am y cyfnod 01/04/2024 – 30/09/2024 (Atodiad 1), ynghyd â data ymgysylltu am y cyfnod yma (Atodiad 2), sydd yn cyfarch y gofynion a nodir yn 3.1 a 3.2.

3.4 Mae gan GwE Cynlluniau Busnes sy'n cyfarch Telerau ac Amodau'r grant Diwygio. Mae'r cynlluniau yn amlinellu sut a phryd y bydd pob blaenoriaeth yn cael ei chyflawni ac yn gosod disgwyliadau o ran y camau nesaf. Mae'r cynlluniau yn nodi'r cymorth a'r ddarpariaeth sydd ar gael i holl ysgolion y rhanbarth o ran yr elfennau 'Cwricwlwm i Gymru' a 'Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth'.

3.5 Mae Cynnig Dysgu Proffesiynol GwE yn ymateb yn benodol i ofynion telerau ac amodau'r grant hefyd, ac yn cynnig darpariaeth i gefnogi'r agweddau yma. Mae'r Cynnig ar gael am

ddim i holl ymarferwyr y Gogledd ar ffurf catalog sy'n cael ei ddiweddaru'n gyson. Gellir cyrchu'r Cynnig Dysgu Proffesiynol o'n gwefan: Cynnig Proffesiynol GwE.

4.0 Argymhellion

4.1 Gofynnir i'r Cyd-Bwyllgor gymeradwyo a derbyn yr adroddiad cynnydd.

5.0 Goblygiadau Ariannol

5.1 Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol yn codi o'r adroddiad hwn. Bydd GwE yn gweithredu oddi mewn i'r adnoddau ariannol presennol.

6.0 Effaith ar Gydraddoldeb

6.1 Nid oes unrhyw oblygiadau cydraddoldeb newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

7.0 Goblygiadau Personél

7.1 Nid oes unrhyw oblygiadau personél newydd yn codi o'r adroddiad hwn.

8.0 Ymgynghori sydd wedi digwydd

8.1 Ymgynghori â Bwrdd Rheoli GwE.

9.0 Atodiadau

9.1 Atodiad 1 - Adroddiad Cynnydd

Atodiad 2 – Data Rhanbarthol

BARN Y SWYDDOGION STATUDOL

Swyddog Monitro:

Dim i'w ychwanegu o safbwynt priodoldeb.

Swyddog Cyllid Statudol:

Nid yw'r argymhelliad yn creu ymrwymiad ariannol newydd; fel sydd wedi ei nodi yn rhan 5 o'r adroddiad, mae disgwyl bydd GwE yn gweithredu o fewn eu hadnoddau ariannol presennol. Felly, nid oes gennyf sylwadau i'w ychwanegu i'r adroddiad o safbwynt priodoldeb ariannol.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

Adroddiad cynnydd hanner blwyddyn ar yr elfen 'Diwygio' o'r Grant Addysg Awdurdodau Lleol (GAALl)

01/04/2024 – 30/09/2024

CYNNWYS

1. **Adroddiad cynnydd (01/04/2024 – 30/09/2024)**

   - **Diwygio**
     - Y Cwricwlwm i Gymru
     - Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth

2. **Atodiad:**
     - Data Rhanbarthol

DIWYGIO

Y Cwricwlwm i Gymru - Cefnogi dealltwriaeth a dulliau gweithredu ysgolion ac UauCD yng nghyd-destun y Cwricwlwm i Gymru, gan alluogi ymarferwyr i gwblhau ystod o weithgareddau i wireddu'r Cwricwlwm i Gymru, i ddatblygu eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u harferion.

CYNLLUN BUSNES: SGILIAU TRAWSGWRICWLAIDD

3-8

Darparwyd cymorth pwrpasol i ysgolion sy'n achosi consyrn ar draws y rhanbarth. Yn gyffredinol, mae bron pob ysgol sy'n achosi consyrn yn gwneud cynnydd cyson neu dda yn erbyn y camau gweithredu a gytunwyd, ac mae pob aelod staff a rhanddeiliad yn uwchsgilio yn ystod y broses. Mae'r cymorth yn datblygu dealltwriaeth ymarferwyr o gynnydd yn y sgiliau trawsgwricwlaidd a'r sgiliau cyfannol ar draws llwybrau datblygu Galluogi Dysgu at ddiwedd CC2 ym mhob MDaPh. Mae'r cymorth hefyd yn gwella'u dealltwriaeth o egwyddorion ac addysgeg Dysgu Sylfaen ac yn cael effaith gadarnhaol ar ansawdd y ddarpariaeth ac ar gynnydd dysgwyr.

Cynhaliwyd rhwydweithiau 3-8 ar gyfer ymarferwyr ac Ymgynghorwyr Cefnogi Gwelliant (YCG), gan rannu arweiniad ar ddatblygu sgiliau trawsgwricwlaidd trwy FDaPh Gwyddoniaeth a Thechnoleg . Mae ysgolion sy'n rhan o brosiectau ymchwil GwE wedi rhannu astudiaethau achos ar y dull 'Chwarae, Arsylwi, Gofyn'. Mae'r rhai a oedd yn bresennol wedi datblygu eu dealltwriaeth o strategaethau a darpariaeth effeithiol a phrofiadau dysgu pwrpasol i gefnogi gwybodaeth a dealltwriaeth o'r dull 'Chwarae, Gofyn, Arsylwi'. Mae astudiaethau achos hefyd yn ategu eu dealltwriaeth o sut gallant ddatblygu'r arferion hyn a'u gwreiddio yn yr ysgol. Mae cyflwyniadau ac astudiaethau achos wedi'u huwchlwytho ar Ddosbarth Google ar gyfer pob ymarferydd sydd wedi bod yn bresennol.

Cynhaliwyd gweithdai rhanbarthol i athrawon a chymorthyddion dysgu sy'n newydd i'r grŵp oedran 3-8, yn canolbwyntio ar egwyddorion datblygu sgiliau o fewn Galluogi Dysgu a phob MDaPh, a hynny wrth ddefnyddio addysgeg effeithiol a phriodol i ddatblygiad. Mae gan y rheiny sydd wedi bod yn bresennol adnabyddiaeth a dealltwriaeth gadarn o'r tri galluogwr dysgu o fewn Galluogi Dysgu ac o addysgeg a chynllunio ar gyfer datblygu sgiliau a gwybodaeth o fewn eu cwricwlwm i'w trosglwyddo'n arferion dosbarth.

Cynhaliwyd gweithdai datblygu dealltwriaeth ddofn o'r 5 hyfedredd mathemategol i athrawon a chymorthyddion dysgu. Mae pob ymarferydd wedi'i uwchsgilio ar sut i ddatblygu dealltwriaeth gysyniadol o rif trwy ystod o ddulliau addysgegol; sut i gynllunio heriau mathemategol ystyrlon o fewn y ddarpariaeth; sut i wreiddio trefniadau ar gyfer datblygu ymresymu mathemategol a datrys problemau yng nghyd-destun rhifedd ac ar draws pob MDaPh.

Cyflwynwyd hyfforddiant pwrpasol i ysgolion unigol a chlystyrau ar agweddau penodol ar y Cwricwlwm e.e. darllen cynnar ac uwch sgiliau darllen, dysgu gwreiddiol a phwrpasol, rôl yr oedolyn, rhifedd, cynllunio a dysgu yn yr awyr agored. Mae hyn wedi uwchsgilio staff ar y continwwm 3-11 yng nghyd-destun ymestyn a dyfnhau sgiliau o fewn cwricwlwm sydd yn briodol i ddatblygiad.

Materion neu risgiau newydd gafodd eu hadnabod yn ystod y cyfnod adrodd hwn:

- Cynllunio cynnydd mewn sgiliau o'r Llwybrau Datblygu hyd at ddiwedd CC2.
- Cynllunio profiadau dysgu sy'n rhoi her i bob disgybl.
- Addysgeg ym Mlwyddyn 1 a 2

Rhaglen 3 diwrnod - Datblygu cyfleoedd dysgu cyfoethog a sgiliau dysgwyr trwy FDaPh gwyddoniaeth a thechnoleg - diwrnod 2 a 3 ymarferwyr Cynradd (8-11)

Yn ystod tymor yr haf, cynhaliwyd dyddiau olaf y rhaglen dri diwrnod i athrawon (8-11), gyda phwyslais ar ddatblygu sgiliau trawsgwricwlaidd o fewn MDaPh Gwyddoniaeth a Thechnoleg, a hynny yn Gymraeg a Saesneg. Roedd arfarniadau gan ymarferwyr yn nodi:

- Hyder i allu cyflwyno Gwyddoniaeth a Thechnoleg yn y cwricwlwm newydd yn effeithiol.
- Rwy'n gobeithio medru ysbrydoli rhagor o fy nghyd-weithwyr i wella safonau mewn gwyddoniaeth a darparu gwell cyfleoedd i ddysgwyr ar draws yr ysgol.

- Gwell dealltwriaeth o wyddoniaeth fel testun trawsgwricwlaidd i'r holl staff. Gwell ymwybyddiaeth o wyddoniaeth mewn rolau STEM ac annog sgiliau gwyddoniaeth ar gyfer pawb. Cysondeb o ran cyflwyno sgiliau a thestunau fel bod y mathau o ymholiad i gyd yn cael eu datblygu yn briodol ar draws camau cynnydd.
- Rwyf wedi newid yn llwyr sut rwy'n addysgu Gwyddoniaeth - dim dibynnu mwyach ar gynlluniau sydd wedi dyddio. Rwy'n hyderus i addysgu testunau/prosiectau sy'n gyforiog o sgiliau trawsgwricwlaidd.
- Cwrs 3 diwrnod gwych lle cyflwynwyd cymaint o wybodaeth, nid yn unig am wyddoniaeth a thechnoleg, ond am bob MDaPh ar draws y cwricwlwm.

Yn sgil llwyddiant y cwrs hwn, bydd fformat tebyg yn cael ei ddefnyddio ar gyfer cwrs Cynllunio Thema a Sgiliau Trawsgwricwlaidd yn CA2, dros 2 ddiwrnod.

'Datblygu'r Hyfedreddau Mathemategol' rhaglen 2-ddiwrnod i athrawon 8-14
Mae'r rhaglen 2-ddiwrnod hon wedi'i chynllunio a rhannwyd gwybodaeth ag ysgolion y rhanbarth. Bydd Diwrnod 1 yn digwydd mewn 5 lleoliad gwahanol ar draws y rhanbarth yn ystod w/c 14 Hydref 2024, a bydd Diwrnod 2 yn dilyn patrwm tebyg yn ystod w/c 3 Chwefror 2025.

Hyd yma, mae 94 ymarferwr wedi cofrestru. Dyma'r deilliannau disgwyliedig:
- cael dealltwriaeth gynhwysfawr o 5 hyfedredd mathemategol y Cwricwlwm i Gymru.
- cael strategaethau i gynllunio cynllun gwaith sy'n meithrin datblygiad hyfedreddau mathemategol ymhlith dysgwyr o fewn cynllunio cwricwlwm.
- edrych ar ddulliau o ddatblygu dealltwriaeth gysyniadol mewn mathemateg, yn cynnwys defnyddio deunyddiau diriaethol, cynrychiolíadau gweledol a chyd-destunau byw.
- cael dealltwriaeth ddyfnach o lythrennedd disgyblaethol mewn mathemateg, gyda ffocws penodol ar lafaredd ac edrych ar dechnegau i feithrin trafodaethau a chyfathrebu mathemategol ymhlith dysgwyr.
- datblygu dealltwriaeth ddyfnach o gwestiynu effeithiol mewn mathemateg a syniadau ymarferol ar gyfer datblygu rhesymu rhesymegol a datrys problemau.

Gweithdy Addysg Ariannol i athrawon 8-14
- Cynhelir y gweithdy hwn mewn 6 lleoliad/sesiwn gwahanol yn ystod w/c 20 Ionawr 2025.

Cynllunio'n raddol ar gyfer sgiliau llythrennedd, rhifedd a digidol o fewn dosbarth 8-11.
Mae'r rhaglen 2-ddiwrnod hon wedi'i chynllunio a rhannwyd gwybodaeth ag ysgolion y rhanbarth. Bydd Diwrnod 1 yn digwydd mewn 5 lleoliad gwahanol ar draws y rhanbarth ar ôl hanner tymor, a bydd Diwrnod 2 yn dilyn patrwm tebyg yn ystod mis Mawrth 2025.

Mae cofrestru yn dal ar agor, ac mae 88 ymarferwr wedi cofrestru hyd yma. Dyma'r deilliannau disgwyliedig:
- Deall sut i gyfuno sgiliau llythrennedd, rhifedd a digidol i greu profiadau dysgu cyfoethog i bob dysgwr.
- Ymgymryd â chyfleoedd ymarferol i ddatblygu a chymhwyso sgiliau trawsgwricwlaidd o fewn cyd-destunau dilys a byw.
- Ymestyn profiadau i gyfoethogi gwaith cynllunio'r cwricwlwm.
- Deall ymhellach fanteision a phwysigrwydd dysgu trawsgwricwlaidd.
- Cynyddu ymgysylltiad dysgwyr drwy brofiadau dysgu perthnasol ac ystyrlon.

Cyfarfod Rhanbarthol i Arweinwyr Rhifedd Uwchradd
Cynhaliwyd y cyfarfod hwn ar 25 Mehefin, 2024. Daeth 45 i'r cyfarfod o 54 ysgol uwchradd y rhanbarth. Cafwyd cyfraniadau gan Estyn a Chyfoeth Naturiol Cymru a gynhaliodd weithdai yn ystod y dydd. Dyma ddeilliannau pwysig y diwrnod:
- Cael y negeseuon diweddaraf gan Estyn ynghylch datblygu Rhifedd yn effeithiol, ar sail canfyddiadau presennol yng Nghymru.
- Cael syniadau ac adnoddau sy'n gydnaws â'r Cwricwlwm i Gymru trwy gymryd rhan mewn gweithdy ymarferol dan arweiniad Cyfoeth Naturiol Cymru.
- Cael dealltwriaeth ddyfnach o'u rolau wrth yrru a gwella Rhifedd yn eu lleoliadau.
- Defnyddio adnoddau a negeseuon y diwrnod i wella ansawdd dysgu ac addysgu Rhifedd yn eu lleoliadau, a rhannu eu cynnydd yn y cyfarfod rhwydwaith nesaf.
- Cael cyfle i rwydweithio efo arweinwyr Rhifedd eraill y rhanbarth.

Cwblhaodd y rhai oedd yn bresennol ffurflen adborth ar y diwrnod. Nododd 100% fod y diwrnod naill ai'n ddefnyddiol iawn neu'n ddefnyddiol, gyda 63% yn nodi defnyddiol iawn.

Cyfarfodydd rhwydwaith lleol i Arweinwyr Rhifedd Uwchradd

Mae 6 cyfarfod rhwydwaith lleol wedi'u cynllunio (ar gyfer w/c 18 Tachwedd) ac mae disgwyl i bron bob ysgol uwchradd fynychu. Bydd y cyfarfodydd hyn yn ddilyniant i gyfarfod rhanbarthol mis Mehefin, yn canolbwyntio ar rannu arferion da a chynnydd. Bydd ffocws hefyd ar edrych yn fanylach ar Rifedd mewn Gwyddoniaeth, ac uwchsgilio arweinwyr Rhifedd ar ddefnyddio'r asesiadau personol yn effeithiol, a fydd yn cynnwys dod yn gyfarwydd â nhw gyda'r adroddiadau newydd ar gael y flwyddyn addysgol hon.

Materion neu risgiau newydd gafodd eu hadnabod yn ystod y cyfnod adrodd hwn:

- Capasiti cyfyngedig gyda dim ond 1 YCG Mathemateg a Rhifedd Uwchradd ac 1 Cynradd - mae'r tîm wedi lleihau o 3 YCG i 2, ond nid felly y galw am gefnogaeth bwrpasol, lleol a rhanbarthol.

Cynnig Proffesiynol Digidol GwE

Datblygwyd ystod eang o gyrsiau yn dilyn adborth gan ymarferwyr. Gyda phwysau ariannol o du ysgolion rhoddwyd mwy o ffocws ar adnabod cyfleoedd i gael y gwerth mwyaf am arian o'r cynnig proffesiynol. Mae'r rhain yn cynnwys parhau efo llwyddiant cwrs peilot y llynedd, sef cwrs sgiliau trawsgwricwlaidd ar gyfleoedd digidol yn cefnogi efo cyflwyno sgiliau llythrennedd. Wrth ymateb i adborth gan ymarferwyr, gwelwyd bod y cyrsiau ymarferol hyn yn cynnig cyd-destun i sgiliau digidol er mwyn cefnogi elfen arall, fel llafaredd. Er mwyn bodloni'r heriau y mae ysgolion yn eu hwynebu o ran yr angen parhaus am DPP, ond hefyd capasiti cyfyngedig i ryddhau staff, rydym wedi defnyddio'r model hwn i ddatblygu'r rhan fwyaf o'n cyrsiau eleni. Mae 51 cwrs hyfforddiant DPP wedi'u trefnu ar gyfer y flwyddyn ariannol hon, ac rydym hefyd wedi cynnwys hyfforddiant ar agenda'r rhwydweithiau rhanbarthol, gyda'r nod o sicrhau bod negeseuon allweddol yn cyrraedd ysgolion.

Hyd yma, mae 735 aelod staff ar draws y rhanbarth wedi cofrestru ar hyfforddiant o'n Cynnig Dysgu Proffesiynol (DP). Mae 652 ar gyfer cyrsiau hyfforddiant digidol penodol, gyda 83 wedi cofrestru i fynychu'r Rhwydweithiau Digidol Uwchradd. Mae 37% wedi'u cwblhau hyd yma, gyda'r gweddill eto i ddigwydd. Maent ar gael ar gynnig DP GwE i ysgolion gofrestru arnynt.

Mae 3 map cynnydd ychwanegol wedi'u creu trwy gyfrwng Partneriaethau rhanbarthol ar draws y consortia. Cafwyd adborth hynod gadarnhaol gan ymarferwyr. Mae uwch arweinwyr mewn ysgolion hefyd wedi canmol yr adnoddau. Maent yn cynnig arweiniad clir er mwyn sicrhau bod staff yn cynllunio ar gyfer cynnydd yn y sgiliau trawsgwricwlaidd.

Mae'r deilliannau yn dechrau dod i'r amlwg mewn ysgolion, 18 mis wedi lansio'r strategaeth chwe cham. Mae sôn yn adroddiadau arolygu nifer o ysgolion sydd wedi cael arolygiad Estyn yn ddiweddar bod strategaethau clir mewn lle ar gyfer sgiliau trawsgwricwlaidd. Oherwydd llwyddiant y strategaeth chwe cham, mae'r ffocws yn ein Rhwydweithiau a'n cynnig DP wedi newid y flwyddyn addysgol hon i sicrhau bod ymarferwyr yn deall beth yw cynllunio ar gyfer cynnydd a sut mae hyn yn edrych yng nghyd-destun gwaith Digidol.

Cynllunio a gwerthuso strategol yng nghyd-destun sgiliau trawsgwricwlaidd ar draws y cwricwlwm (ar gyfer aelodau UDA mewn ysgolion uwchradd).

Cynhaliwyd un diwrnod o hyfforddiant ym mis Medi ar gyfer aelodau Uwch Dimau Arwain ysgolion uwchradd sydd yn arwain ar y sgiliau gyda'r ffocws ar 'Cynllunio yn strategol ar gyfer cynnydd a dilyniant yn y sgiliau trawsgwricwlaidd'. Roedd y niferoedd a fynychodd yr hyfforddiant yn gadarnhaol, gyda chyfanswm o 44 arweinydd ysgol o 33 ysgol uwchradd, 1 UCD a 2 ysgol arbennig wedi mynychu. Rhannwyd y diwrnod yn 4 rhan gan roi trosolwg lefel uchel o ddisgwyliadau traws ysgol mewn perthynas ag arwain yn strategol ar y sgiliau, a rhoi pwyslais wedyn ar gynllunio yn strategol mesul sgil: Llythrennedd, Rhifedd a Chymhwysedd Ddigidol.

Cafwyd adborth positif ar ddiwedd y sesiynau gyda sylwadau yn nodi bod gan y mynychwyr well dealltwriaeth o gynllunio ar lefel strategol i ddatblygu'r sgiliau ac i wella safonau mewn sgiliau, ynghyd â sut i arfarnu cynnydd a safonau yn y sgiliau. Nododd sawl un bod ganddynt well dealltwriaeth o rolau a chyfrifoldebau mewn perthynas â gyrru'r sgiliau yn draws ysgol a phwysigrwydd cydweithio ar bob haen o arweinyddiaeth er mwyn sicrhau cynnydd ac effaith.

Roedd y rhan fwyaf wedi gwerthfawrogi'r adnoddau a'r enghreifftiau a rannwyd yn y sesiynau gan nodi hefyd y budd o allu trafod gyda chymheiriaid o ysgolion eraill. Roedd lleiafrif a fynychodd yn newydd i'w rolau o arwain yn strategol ar y Sgiliau a nodwyd ganddynt eu bod wedi dysgu llawer o'r cyflwyniadau a bod yr hyfforddiant wedi eu harfogi i ystyried eu taith o gynllunio cynnydd yn y Sgiliau.

Mae'n bryder nad oedd cynrychiolaeth o bob ysgol uwchradd yn y rhanbarth yn yr hyfforddiant, yn arbennig o ystyried pwysigrwydd yr agenda sgiliau ar lefel genedlaethol a'r gofyn gan ysgolion am gefnogaeth yn y maes. Bydd angen i ysgolion ar draws y rhanbarth rymuso eu cydweithio ysgol i ysgol yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru er mwyn sicrhau datblygiad yn y maes. Mae'r risgiau ynghlwm wrth hyn yn niferus gyda rhai ysgolion yn gyndyn o ryddhau aelodau staff o'u hysgolion oherwydd diffyg capasiti.

CYNLLUN BUSNES: IEITHOEDD RHYNGWLADOL (IRh) I'R CYNRADD A'R UWCHRADD

Cefnogi ymarferwyr cynradd ac uwchradd i ddarparu ieithoedd rhyngwladol o fewn MDaPh Ieithoedd, Llythrennedd a Chyfathrebu.

Mae ystod lawn o weithgareddau Dysgu Proffesiynol wedi'u hwyluso ar gyfer ymarferwyr IRh cynradd ac uwchradd. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Cyrsiau ar-lein i athrawon ysgolion cynradd ac/neu uwchradd ar Uwchsgilio Iaith : mae 84 athro wedi cofrestru ar hyn o bryd ac yn defnyddio'r cyrsiau i ddatblygu eu gwybodaeth a'u sgiliau ieithoedd rhyngwladol. Mae'r cwrs ar gyfer dechreuwyr ac mae unigolion yn defnyddio'r gwersi pan yn gyfleus. Mae mynediad heb ei gyfyngu am ddwy flynedd a chyfrifon unigol yn galluogi athrawon prysur i reoli eu hamser a'u llwyth gwaith fel y gwelant orau. Mae hyder i ddysgu ieithoedd yn codi gan fod pob gwers yn cynnwys rhai awgrymiadau addysgegol a thasgau i'w cwblhau yn y dosbarth.
- Institut français- IRh yn y sector cynradd. Cynnydd ac asesu. Ar-lein ar ôl ysgol - cenedlaethol : daeth 8 ysgol, 10 athro i hyfforddiant ar-lein yr Institut français. Roedd yr adborth yn gadarnhaol iawn gan y cafwyd gwell dealltwriaeth o gynnydd mewn Ieithoedd Rhyngwladol yn y cynradd a sut i sicrhau dysgu pwrpasol a chadarn.
- Lansio Pecyn Cymorth Llwybrau at Ieithoedd Cymru. Routes Cymru. Prifysgol Bangor. Diwrnod wyneb yn wyneb: cynhaliwyd y Diwrnod Archarwyr Ieithoedd i Flwyddyn 5 ar 17/6/24. Cafwyd presenoldeb da iawn (llawn) a 5 ysgol yn bresennol: 10 athro a 106 disgybl. Rhannwyd a thrafodwyd syniadau i athrawon a myfyrwyr gymryd rhan mewn gweithgareddau i ddatblygu ieithoedd a'u hybu mewn ysgolion. Bu disgyblion yn rhan o weithdai diwylliannol a gweithdai iaith amrywiol. Cafwyd adborth hynod o gadarnhaol gan staff a disgyblion.
- Hyfforddiant Trochi - yn Ffrainc/Sbaen GwE Taith + DBe GwE: bu 28 o athrawon cynradd ac uwchradd ar gwrs wythnos yn Ffrainc a Sbaen. Mae athrawon wedi dechrau datblygu darpariaeth ac arferion ymhellach ar ôl dychwelyd. Bu'r gweithgaredd yn hynod o lwyddiannus a chafwyd adborth cadarnhaol gan bawb. Ymhlith y prif bethau y mae athrawon yn adrodd amdanynt yw hyder, arbenigedd, ymdeimlad o gyfeiriad, brwdfrydedd i addysgu ieithoedd a meddylfryd newydd ar gyfer cynllunio. Mae'r effaith i'w gweld yn barod mewn ysgolion: mae uwch dimau a llywodraethwyr yn gefnogol iawn ac mae cynlluniau dysgu newydd yn cael eu datblygu i gyd-fynd â'r dysgu newydd gan staff am ddysgu ac addysgu IRh. Mae athrawon wedi rhannu eu profiad â'u cyd-weithwyr a chymuned yr ysgol a byddant yn parhau i wneud hyn â gweddill y rhanbarth yn ein cyfarfodydd rhwydwaith ac mewn digwyddiadau dysgu proffesiynol eraill.
- Sesiwn DP gyda siaradwyr gwadd: arbenigwyr IRh: Llafaredd a Sanako Connect: Group Talk: Uwchradd, ar-lein: 3/7/24: cafwyd presenoldeb da - 12 ysgol, 15 athro. Cafodd y sesiwn ei recordio a'i rannu â gweddill y rhwydwaith, er gwybodaeth. Roedd yr adborth yn hynod o gadarnhaol. Cafodd y strategaethau a'r model i ddatblygu siaradwyr fwy digymell a hyderus dderbyniad da iawn, ac maent yn hawdd eu defnyddio yn y dosbarth. Rhannwyd adnoddau ymarferol o safon uchel i athrawon eu defnyddio fel rhan o system Sanako, neu fel adnoddau addysgu. Cynhelir sesiwn dilynol wyneb yn wyneb ar 15 Hydref fel rhan o'r cyfarfod rhwydwaith IRh.
- Mae'r sesiynau a ganlyn bellach wedi'u trefnu ac mae cofrestru yn mynd rhagddo:
    - Edrych ar amlieithrwydd ar draws Maes ILlCh - gweithio ar y cyd rhwng IRh, Cymraeg a Saesneg fel pynciau. 13/11/24 @3:45pm. Ar-lein. Gyda gweithgarwch dilynol ym mis Chwefror-Mawrth (i'w gadarnhau).
    - Gwreiddio Ieithoedd yn y cwricwlwm cynradd: hyfforddiant cynradd PowerLanguage. Wyneb yn wyneb. 26/11/24 & 27/1/25

- Cefnogi arferion IRh yn defnyddio technoleg a hyfforddiant Sanako Connect: mae 15 ysgol yn gallu defnyddio'r trwyddedau ar hyn o bryd. Mae'r ysgolion hyn i gyd wedi cael hyfforddiant ac mae rhai wedi cael hyfforddiant unigol pellach. Bydd gweithgarwch dilynol a diweddariadau ar gynnydd ac effaith yn digwydd yn y cyfarfod rhwydwaith IRh ym mis Hydref.
- Cyfarfodydd rhwydwaith tymhorol: rhannu arfer da, Cynllunio creadigol, y dimensiwn Rhyngwladol a Diwylliannol, sgiliau Llafaredd, Cynnydd ac Asesu, Lluosieithrwydd. Cyfarfu'r Rhwydwaith IRh Uwchradd ar 10/06/2024 a chafwyd presenoldeb da iawn gyda 28 ysgol yn bresennol. Roedd yn ddiwrnod llwyddiannus iawn ac roedd yr adborth yn hynod o gadarnhaol. Roedd athrawon yn teimlo wedi'u hysbrydoli a'u bod yn cael cefnogaeth, ac yn gwerthfawrogi cael amser i rwydweithio, rhannu syniadau, a chyflwyno a thrafod arferion. Cafodd fformat y dydd dderbyniad da iawn, a oedd yn cynnwys amser i gyflwyno, cwblhau peth gwaith yn yr ysgol mewn mwy o fanylder, myfyrio ar arferion a datblygu eu gwaith cynllunio ymhellach. Byddai athrawon yn ffafrio fformat tebyg i gyfarfodydd y dyfodol.

Cefnogi amlieithrwydd a chynyddu niferoedd y dysgwyr sy'n astudio ieithoedd ar bob lefel.

- Gwledd Iaith: Blwyddyn 8 - gyda Routes Cymru a phartneriaid DBe. Prifysgol Bangor: diwrnod Cynllun Llysgenhadon Iaith Blwyddyn 8: 24/6/24. Cafwyd presenoldeb da iawn (llawn) gyda 11 ysgol a 151 disgybl wedi cofrestru. Bu disgyblion yn rhan o weithdai diwylliannol a gweithdai iaith amrywiol. Cafwyd adborth hynod o gadarnhaol gan staff a disgyblion. Cafodd disgyblion hyfforddiant hefyd ar ddod yn Llysgenhadon Iaith. Roedd hwn yn gyfle gwych i gynnwys llawer yn rhagor o ddisgyblion yn y cynllun nag mewn blynyddoedd blaenorol. Yn ôl adborth disgyblion roedd pawb wedi mwynhau'r diwrnod yn fawr, diwrnod i ledu gorwelion, ac maent yn barod yn awr i hyrwyddo ieithoedd yn eu hysgolion a gweithio fel llysgenhadon. Mae bod yn y Brifysgol, mynychu gweithdai mewn darlithfeydd, cyfarfod â myfyrwyr a mynd o gwmpas y safle hefyd wedi codi dyheadau dysgwyr, yn ôl yr adborth.
- Jamborî: Adnodd ysgolion arweiniol gyda fideos o ddisgyblion yn dehongli cân yn yr iaith ryngwladol: rhannwyd yr adnodd hwn â phob ysgol gyda gweithgaredd dilynol i'w gadarnhau.
- Partneriaeth Cymru-Llydaw: Parhau i gefnogi ac arwain ysgolion gyda'u prosiect a'u partneriaethau efo'u hysgolion partner yn Llydaw: mae cyswllt â phob partner yn Llydaw wedi'i gadarnhau. Mae 26 ysgol yn rhanbarth GwE a Llydaw (21 ysgol gynradd a 5 ysgol uwchradd) bellach mewn partneriaethau. Dechreuodd y rhan fwyaf o'r prif brosiectau ym mis Medi i'r mwyafrif o ysgolion. Mae disgyblion y rhan fwyaf o ysgolion wedi gwneud cysylltiad rhithwir cychwynnol yn y misoedd diwethaf. Mae athrawon rhai ysgolion am gysylltu hefyd. Bydd rhai ysgolion yn rhannu eu datblygiadau â'r rhwydwaith yn y sesiynau hyfforddiant wyneb yn wyneb ym mis Hydref a Tachwedd. Bydd eraill yn rhannu trwy gyfrwng astudiaeth achos. Rhennir cysylltiadau pellach i ysgolion eraill ddod o hyd bartneriaid dramor yn ein digwyddiadau Dysgu Proffesiynol ym mis Tachwedd.
- Pecyn Cymorth Cynradd Llwybrau at Ieithoedd Cymru: Parhau i hyrwyddo'r adnoddau gydag ysgolion cynradd: parhaus. Mae 22 ysgol yn rhanbarth GwE wedi gofyn am yr adnoddau ac wedi eu defnyddio i gyflwyno IRh yn eu cwricwlwm.

Ymgysylltu a chymryd rhan

- Annog ysgolion uwchradd i fod yn rhan o raglen fentora Prifysgol Caerdydd: mae recriwtio ar gyfer y cynllun Mentora ITM wedi dod i ben. Niferodd rhagorol eto eleni - 21 ysgol, a fydd yn rhan o'r cynllun o fis Hydref 2024. Mae rhai ysgolion yn ymuno â'r cynllun am y tro cyntaf eleni, neu wedi penderfynu ailgydio yn y cynllun. Bydd y mentora a'r adrodd gan y tîm mentora ITM yn parhau i gael ei adolygu a'i ddadansoddi er mwyn llywio yn well ein cynnig a'n cymorth i ysgolion y rhanbarth.
- Ariannu ymarferwyr cynradd i gymryd rhan yn rhaglen Athrawon yn Dysgu sut i Addysgu Ieithoedd (TELT) y Brifysgol Agored: mae recriwtio ar gyfer y cwrs TELT wedi dod i ben. Niferoedd rhagorol, gyda 12 athro wedi cofrestru ar y cwrs. Bydd y cwrs yn cychwyn ar 05/10/2024. Ers 2018, mae Dyfodol Byd-eang wedi galluogi 78 athro cynradd i ymestyn eu dysgu proffesiynol a'u harbenigedd ymhellach drwy'r bartneriaeth hon a'r cwrs hwn.

Cynllunio a chyfathrebu: Cefnogi efo cyflwyno ieithoedd rhyngwladol yn effeithiol

- Timau cynradd ac uwchradd Dyfodol Byd-eang: arweinwyr ysgol cynradd ac uwchradd i ddarparu gwybodaeth, arwain, cefnogi a rhoi'r cynllun busnes ar waith: bydd y Timau DBe yn cyfarfod yn rheolaidd, ar-lein neu wyneb yn wyneb. Mae'r 3 arweinydd uwchradd a'r 9 arweinydd cynradd yn helpu arweinydd DBe GwE i roi cefnogaeth i ysgolion a llunio cynllun cymorth a chynnig sy'n berthnasol i staff a disgyblion ac a fydd yn cael effaith. Mae pob ysgol Arweiniol yn rhan o'r amryfal brosiectau ac yn gallu cynnig cyngor ac

arweinid ar lefel ymarferydd i ymarferydd. Mae ymarferwyr eraill yn gwerthfawrogi hyn yn arw, ac yn hoff o roi dulliau yn seiliedig ar dystiolaeth ar waith yn ymarferol, yn ogystal â'r syniadau ysbrydoledig a'r feddylfryd. Ymunodd ysgol arall â'r tîm eleni, sydd wedi dewis BSL fel ei phrif iaith ryngwladol. Byddwn yn cael gwybod rhagor am daith yr ysgol ac am ei phrosesau cynllunio.

- Newyddlen bob hanner tymor a llwyfannau: hysbysu a hyrwyddo'r datblygiadau diweddaraf mewn IRh, cyfleoedd DP a digwyddiadau neu weithgareddau i fyfyrwyr: caiff ysgolion ac athrawon gyfle i gael mynediad at yr wybodaeth a'r cynnig o ystod o sianeli. Mae rhaglen a chynnig Dyfodol Byd-eang yn weledol ac yn cael ei chroesawu.
- Gwefan Google Dyfodol Byd-eang GwE: mae'r wefan yn parhau i gael ei phoblogi gyda datblygiadau diweddar. Bydd ysgolion hefyd yn rhannu eu gwaith mewn cyflwyniadau a wnaed yn ystod y digwyddiadau DP amrywiol. Caiff ysgolion ac athrawon gyfle i gael mynediad at y wefan i ddod o hyd i syniadau ac ysbrydoliaeth i ddatblygu eu cwricwlwm.

DIWYGIO

Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth - datblygu a chyflwyno dysgu proffesiynol i alluogi ysgolion ac UauCD i ddatblygu gweithwyr addysg myfyriol, ymchwilgar a chydweithredol.

CYNLLUN BUSNES: DYSGU PROFFESIYNOL, YMHOLI AC YMCHWIL A ARWEINIR GAN YSGOLION

'Y PROSIECT YMHOLI PROFFESIYNOL CENEDLAETHOL' (NPEP).

Galluogi ysgolion a lleoliadau i fod yn rhan o ymholi, ymchwil ac addysgeg er mwyn datblygu dealltwriaeth a dulliau o gefnogi eu dysgwyr.

Dechreuodd cylch NPEP 2024-25 ym mis Medi 2024 gyda chyfres o gyfarfodydd gyda'r ysgolion arweiniol a'r ysgolion partner. Mae GwE wedi dyrannu cyllid gan Lywodraeth Cymru ar gyfer ysgolion NPEP - i ysgolion arweiniol (16 ysgol) ac ysgolion partner (53 ysgol).

Amlinellwyd yr amserlen ar gyfer cyfarfodydd grŵp ynghyd â sesiynau cymorth dewisol mewn cyfarfod yn ddiweddar. Bob tymor, bydd pob ysgol arweiniol yn trefnu cyfarfod ar-lein gyda'u hysgolion partner ac un aelod o'r tîm ymchwil i drafod cynnydd ysgolion wrth gynllunio gwaith ymholi. Fel mewn blynyddoedd blaenorol, bwriad sesiwn cyntaf tymor yr hydref yw dechrau crisialu ac adnabod manylion y ffocws ymholi. Trefnwyd cyfres o sesiynau cymorth ar-lein i ysgolion hefyd.

Dyma'r camau nesaf ar gyfer tymor yr hydref:

- Ysgrifennu at bob ysgol yn cadarnhau'r grwpiau arweiniol-partner, yn cynnwys manylion cyswllt e-bost pob athro ym mhob ysgol.
- Ysgolion arweiniol i drefnu'r cyfarfod grŵp cyntaf ar gyfer tymor yr hydref, a gwahodd un aelod o'r tîm ymchwil cyswllt.
- Bydd aelod o'r tîm ymchwil yn cysylltu â'r ysgolion NPEP newydd i drefnu cael mynediad i'n safle Teams NPEP, ac egluro sut i uwchlwytho adroddiadau ar lwyfan PebblePad y CGA.
- Ysgolion yn ystyried mynychu un o'r sesiynau cymorth dewisol ym mis Hydref a Tachwedd.

Gosodwyd targed o recriwtio a chynnal 63 ysgol bartner ar gyfer 2024-25. Gallai hyn fod yn darged heriol i'w fodloni gan fod ysgolion yn adrodd am gapasiti cyfyngedig i fynd i'r afael â gwaith ymholi NPEP oherwydd y pwysau sydd ar ysgolion, a dim ond hyn a hyn o gapasiti staff.

CYNLLUN BUSNES: PROSIECT ADDYSGEG CENEDLAETHOL

Sgwrs Rhwydwaith Cenedlaethol

Mae YCG arweiniol GwE wedi mynychu cyfarfodydd Prosiect Addysgeg Cenedlaethol ar 26/04/2024, 09/05/2024, 07/06/2024, 19/07/2024 a 20/09/2024 gydag Arweinwyr Rhanbarthol i drafod y Sgwrs Rhwydwaith Cenedlaethol a ddigwyddodd yn Llandudno ym mis Gorffennaf 2024.

Daeth 37 ysgol i'r diwrnod, yn cynnwys ysgolion uwchradd, cynradd, Arbennig ac UauCD. Roedd 7 athro ychwanegol o ysgolion y rhanbarth yn hwyluso'r diwrnod. Cafodd pob ysgol fewnbwn ar agweddau ar y cwricwlwm, cynnydd ac addysgeg gan Lywodraeth Cymru, Graham Donaldson ac ysgolion rhanbarthol .

Dyma'r dysgu pwysig i ysgolion:

- 'Pam' cadarn! Mae angen i brofiadau dysgu y mae dysgwyr yn eu hystyried yn rhai pwrpasol ac ystyrlon ategu cwricwlwm a arweinir gan ddiben ar lefel dylunio cwricwlwm.
- Holistaidd a chanolbwyntio ar y plentyn - mae hyn yn golygu bod cynllunio profiadau dysgu yn ymwneud yn gryf ag anghenion a diddordebau y 'dysgwyr sydd o'ch blaen chi' mewn ffordd holistaidd. Mae hyn yn gofyn am ddealltwriaeth gydlynol a chyson o'r pedwar diben a'u nodweddion sylfaenol, y sgiliau a'r datganiadau o'r hyn sy'n bwysig. Mae hyn yn mynd 'y tu hwnt i brofion yn unig' a sgorau safonedig ar yr un pryd â chydnabod bod y rhain yn chwarae rhan.
- Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer sut rydym ni'n meddwl am addysgeg ac addysgu? Rôl allweddol yr athro yw bod yn oedolyn sy'n galluogi dysgu ac yn hwylusydd dysgu, i gefnogi cynnydd y 'dysgwyr sydd o'ch blaen chi'. Mae hyn yn golygu arsylwi, gwrando, cwestiynu, ysbrydoli a chydweithio â dysgwyr yn ogystal â modelu meddwl a'r broses ddysgu.
- A yw'n cael effaith ar ddysgu a chynnydd? Er mwyn myfyrio ar effaith yng nghyd-destun y tair thema flaenorol, cydnabyddir bod angen newid mewn meddylfryd a diwylliant ar draws sefydliadau gwahanol a bod angen cyd-ddealltwriaeth a chysondeb o ran disgwyliadau.

Camau

Mae YCG arweiniol GwE wedi mynychu cyfarfodydd Camau ym mis Ebrill, Mehefin a Medi 2024.

Mae 2 ysgol gynradd yn y rhanbarth wedi cymryd rhan yng Ngham 2 prosiect Camau. Mae ymarferwyr wedi cychwyn efo'r dull proses fel sail i ddatblygiad cwricwlwm cyn mynd ati i greu perthynas efo'r cwricwlwm a'i elfennau mandadol. Mae tair elfen i'r dull proses:

1. Beth yw ffocws y testun? Pam y mae hyn yn ddysgu sy'n werth ei wneud? O hyn, beth yw'r nod?
2. Beth yw'r prosesau addysgol sy'n rhan o ddysgu hyn? Pa addysgeg, gweithgareddau, profiadau?
3. Sut wnewch chi asesu dysgu'r disgyblion?

Bydd yr ysgolion yn adrodd yn ôl ym mis Hydref 2024.

Prosiect Cynllunio Dysgu ***(Welsh Curriculum Learning Design [WCLD])***

Mae YCG arweiniol GwE wedi mynychu cyfarfodydd ym mis Ebrill a Mai 2024 gydag Arweinwyr Rhanbarthol i drafod y Prosiect Cynllunio Dysgu ar gyfer eleni. Bydd hyn yn parhau i gefnogi'r Prosiect Rhaglen Partneriaeth Ysgolion. Mae YCG GwE hefyd wedi mynychu'r diwrnod adborth ar-lein ar 18/06/2024 gydag ysgolion a phartneriaid rhanbarthol, ac wedi mynychu cyfarfodydd ar-lein ym mis Medi 2024 gyda phartneriaid rhanbarthol i ddylunio prosiect WCLD eleni.

Daeth 3 ysgol i'r diwrnod adborth, yn cynnwys dau Bennaeth sydd wedi cefnogi'r rhaglen. Penderfynodd pob ysgol ganolbwyntio ar y cyfrwng digidol yn cefnogi efo darllen. Defnyddiodd athrawon un ysgol y cyfrwng digidol i gefnogi efo darllen drwy recordio llyfrau ffoneg y gellir eu dadgodio a'u hanfon gartref i'r rhieni atgyfnerthu'r ffoneg a ddysgwyd. Yn ôl adborth gan rieni yn y nosweithiau rhieni yn ddiweddar bu hyn yn llwyddiant, ac mae'n cyflymu sgiliau darllen disgyblion .

Fe wnaeth un ysgol gydweithio ar ddisgyblion hŷn yn helpu disgyblion iau i ddarllen trwy ddefnyddio apiau Google classroom. Cafwyd adborth cadarnhaol am agweddau at ddarllen, ac fe wnaeth y disgyblion hŷn yn enwedig elwa ar feithrin perthynas gyda'r disgyblion iau.

Mae dwy ysgol wedi cyfrannu at adnodd cenedlaethol ar y cyfrwng digidol yn cefnogi efo addysgeg.

CYNLLUN BUSNES: Y LLWYBR DYSGU I GYMORTHYDDION DYSGU

Defnyddir ffurflenni gwerthuso cenedlaethol ar gyfer pob rhaglen yn seiliedig ar fodel Kirkpatrick.

Adolygwyd y rhaglen **Ymsefydlu** gan y grŵp Cenedlaethol yn ystod Tymor yr Haf. Mae hyn wedi sicrhau bod y rhaglen Ymsefydlu yn gyfoes a pherthnasol i flaenoriaethau ysgolion a Llywodraeth Cymru. Mae’r Adran Cyfathrebu cenedlaethol yn hysbysebu’r rhaglen ddiwygiedig, ac mae manylion yn cael eu cynnwys ym mwletin GwE.

Adolygwyd cynnwys y rhaglen **Cymorthyddion Wrth Eu Gwaith** gan y grŵp Cenedlaethol yn ystod Tymor yr Haf. Mae hyn wedi sicrhau bod y rhaglen yn gyfoes a pherthnasol i flaenoriaethau ysgolion a Llywodraeth Cymru. Mae’r

rhaglen yn cael ei chynnig i glystyrau o ysgolion. Ers Ebrill 2024 mae 2 glwstwr wedi cwblhau'r hyfforddiant, 3 clwstwr wedi cychwyn yr hyfforddiant a dau glwstwr/ysgol arall wedi ymrwymo i gynnal yr hyfforddiant yn ystod 2024-25.

Cwblhaodd 27 cymhorthydd y rhaglen **Darpar CALU Cylch 8** gyda 27 wedi gwneud cais ar gyfer asesiad statws CALU yn ystod Tymor yr Hydref 2024. Derbyniwyd 50 cais ar gyfer rhaglen Darpar CALU Cylch 9, ac fe fydd 49 yn dechrau ar yr hyfforddiant ym mis Hydref (7 cyfrwng Cymraeg a 42 cyfrwng Saesneg).

Mae'r rhaglen **Darpar CALU Cylch 10** wedi cael ei hysbysebu yn y Bwletin ac ar y Dosbarth Google i Gymorthyddion, gyda'r dyddiad cau ar 25/11/2024. Fe fydd y rhaglen yn cychwyn yn Ionawr 2025.

Cynhaliwyd sesiwn diweddaru gorfodol ar gyfer **aseswyr CALU** cyn cynnal asesiadau Cylch 7 a 8, gan uwch sgilio a grymuso CALU ac athrawon sy'n arwain ac yn cefnogi cyd-weithwyr yn eu lleoliadau.

Cynhaliwyd asesiadau Cylch 7 ar gyfer ymgeiswyr gyda 31 yn bodloni y safonau cenedlaethol ar gyfer Statws CALU, sef 100% o'r ymgeiswyr. Sicrhawyd ansawdd a phrosesau asesu drwy sesiynau cymedroli rhanbarthol a chenedlaethol trylwyr a nodwyd bod safon cyffredinol y myfyrdodau yn uwch na'r gorffennol oherwydd safon trafodaethau a rhyngweithio proffesiynol wyneb yn wyneb yn ystod y rhaglen. Mae adborth ffurflenni arfarnu cychwynnol, ac yn dilyn y broses asesu, yn gadarnhaol iawn gyda bron bob un ateb naill ai yn 'cytuno' neu 'cytuno'n gryf' gyda'r datganiadau.

Cynhaliwyd cyfarfod rhwydwaith rhithiol ar gyfer cymorthyddion y rhanbarth ym mis Mai 2024, ac fe gafwyd cyflwyniad ar strategaethau ymddygiad gan un o'r hwyluswyr LlDGA.

Comisiynwyd Canolfan Dyslecsia Miles, Prifysgol Bangor, i ddarparu hyfforddiant Dyslecsia i 15 o gymorthyddion, a fydd yn arwain at achrediad Statws Ymarferydd Dyslecsia. Cynhelir yr hyfforddiant yn Nhymor yr Hydref a Thymor y Gwanwyn. Cynhaliwyd y diwrnod cychwynnol yng Nghanolfan Dyslecsia Miles ym Mhrifysgol Bangor, gyda gweddill y sesiynau yn cael eu cynnal ym Mryn Eirias.

CYNLLUN BUSNES: SAFON UWCH A BAGLORIAETH CYMRU

Darparu cymorth i wella'r dysgu a'r addysgu yng nghyd-destun Safon Uwch a Bagloriaeth Cymru Uwch mewn dosbarthiadau chweched dosbarth.

Helpu ysgolion i gael gafael ar adnoddau i helpu efo cyfnodau pontio dysgwyr ac i wneud y defnydd gorau ohonynt.

- <u>Gweithdy Astudiaethau Busnes a Seicoleg 9/7/24:</u> Cafodd y 5 a ddaeth i'r gweithdy fudd mawr ohono. Mae adborth cadarnhaol yn cyfeirio at weithgareddau dysgu ac addysgu, dulliau ymyrraeth, cynllunio darpariaeth, cynllunio asesu ac enghreifftiau o wersi a rannwyd. Byddai cydweithio pellach â rhagor o ysgolion yn cael ei groesawu i'r dyfodol.
- <u>Digwyddiad Ôl-16 28/6/24:</u> 33 wedi mynychu: digwyddiad diwrnod llawn yng Nghanolfan Fusnes Conwy. Y thema oedd 'Mae dosbarthiadau Chweched Dosbarth yn newid', ac roedd y rhaglen yn cynnwys: 'Atal Hunanladdiad - Papyrus UK; Cefnogi dysgwyr efo trosglwyddo Ôl-18 - Prifysgol Bangor; Cymorth bugeiliol i ddysgwyr ôl-16, gwella presenoldeb a chyfeirio at gefnogaeth allanol; a Cymorth efo trosglwyddo cyn-16, cymorth bugeiliol a chyflwyno'r Dystysgrif Her Sgiliau. Roedd pawb a ddaeth i'r digwyddiad o'r farn ei bod yn llawn gwybodaeth ac yn gwerthfawrogi cyflwyniadau gwerthfawr Penaethiaid Chweched Dosbarth y rhanbarth. Roedd cyflwyniad Papyrus hefyd yn rymus iawn, ac roedd ysgolion yn gwerthfawrogi cael gwybod sut i geisio cyngor a chymorth. Rhannodd Prifysgol Bangor wybodaeth a dyddiadau defnyddiol am eu dyddiau pontio/cymorth i fyfyrwyr, ynghyd â dipyn o agoriad llygad i bryderon a heriau myfyrwyr yn eu blwyddyn gyntaf yn y Brifysgol.

Datblygu a chyflwyno dysgu proffesiynol i gefnogi addysgu Bagloriaeth Cymru Uwch.

- <u>Cyfarfod rhwydwaith Bagloriaeth Cymru 13/6:</u> 17 wedi mynychu. Roedd pawb a ddaeth i'r cyfarfod o'r farn ei fod yn ddefnyddiol iawn ac yn gwerthfawrogi cael rhannu syniadau am ddarpariaeth a chynllunio ar gyfer asesu yng nghyd-destun y cymhwyster newydd. Bydd ysgolion yn parhau i gydweithio a rhannu adnoddau ar y grŵp Teams.

CYNLLUN BUSNES: PECYN CYMORTH AR GYFER SEFYDLU / GYRFA GYNNAR

Sefydlu

Mae'r trefniadau newydd ar gyfer mentora Athrawon Newydd Gymhwyso (ANG) wedi'u gweithredu yn llawn, gan gyd-fynd â threfniadau Llywodraeth Cymru. O ganlyniad, mae mentora eisoes wedi'i gryfhau ac mae ANG yn cael

cefnogaeth fwy effeithiol. Yn ôl sgyrsiau cychwynnol efo ANG mewn ysgolion maent wedi setlo yn dda, ac mae'r trefniadau newydd yn gweithio'n dda. Mae dysgu proffesiynol cenedlaethol i ANG eisoes yn mynd rhagddo. Bydd dysgu proffesiynol rhanbarthol yn cychwyn ym mis Tachwedd 2024, sy'n bodloni anghenion penodol athrawon ein rhanbarth ac yn digwydd yn lleol yn ein hawdurdodau lleol. Mae arweinydd ANG GwE yn cydlynu'r dysgu proffesiynol hwn, yn ogystal â threfniadau ar gyfer mentora, ac mae wedi cyfarfod â chyd-weithwyr yn genedlaethol i hwyluso hyn. Mae ANG wrthi'n llunio eu portffolio Sefydlu, yn unol â'r disgwyliadau cenedlaethol newydd. Mae gofyn statudol i gymedroli'r portffolios hyn yn rhanbarthol, cyn cymedroli cenedlaethol yn nhymor yr haf 2024. Mae risg sylweddol na fodlonir y gofyn statudol i gymedroli ANG yn rhanbarthol cyn y cymedroli Cenedlaethol yn nhymor yr haf gan na fydd dull Gyrfa Gynnar rhanbarthol o bosib, nac arweinydd ANG rhanbarthol, ar ôl mis Ebrill 2025.

Addysg Gychwynnol i Athrawon (AGA) a dysgu proffesiynol
Mae dysgu proffesiynol arfaethedig i athrawon Gyrfa Gynnar wedi'i fapio allan i sesiynau ANG ar lefel uwch. Mae'r rhain yn bwrpasol, ac yn benodol i anghenion y rhanbarth, er enghraifft, rheoli lles disgyblion ac ymddygiad heriol, gwella darpariaeth 3-8 a chefnogi athrawon efo datblygu addysgeg adborth. Fodd bynnag, mae nod llawn y llwybr dysgu proffesiynol achrededig, sy'n benodol i'n rhanbarth, yn ansicr bellach oherwydd effaith yr adolygiad haen ganol.

Mae cynlluniau ar gyfer dysgu proffesiynol ar y cyd yn parhau. Mae Bwrdd Rheoli CaBan yn cefnogi'r datblygiad hwn yn llwyr, ac wedi bod yn ystyried ffyrdd o achredu dysgu proffesiynol ar y cyd yn llawn. Mae cyfarfodydd cychwynnol wedi'u cynnal rhwng GwE a CaBan, gyda'r Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd (Mehefin 2024) i werthuso cryfderau, anghenion presennol ac athrawon y dyfodol. Cafwyd adborth cadarnhaol iawn gan y Sefydliad ar gyfer Cydweithrediad a Datblygiad Economaidd ar effaith bosib syniadau ar gyfer dysgu proffesiynol ar y cyd o fewn rhanbarth partneriaeth CaBan. Fel y mae pethau ar hyn o bryd, nid yw'n glir a fydd y dull Dysgu Proffesiynol rhanbarthol yn parhau yn y maes hwn. O ganlyniad, mae capasiti dysgu proffesiynol ar y cyd y bartneriaeth bellach yn gyfyngedig. Fodd bynnag, rydym ni'n parhau i gynllunio'r hyn sy'n angenrheidiol ac yn bosib yn y tymor byr, yn unol â'r cynllun busnes. Mae hyn yn cynnwys 9 aelod staff GwE yn cefnogi myfyrwyr y tymor hwn trwy ddarparu sesiynau rheolaidd ar ystod eang o gynllunio a chynnwys cwricwlwm yn y cynradd a'r uwchradd, yn Gymraeg a Saesneg. Cafwyd presenoldeb llawn yn y sesiynau hyn hyd yma, a derbyniad cadarnhaol iawn.

O dan feini prawf AGA statudol LlC sydd newydd eu cyhoeddi (Medi 2024), mae gofyn am ddull dysgu proffesiynol rhanbarthol ar gyfer athrawon gyrfa gynnar, sy'n sicrhau bod AGA a dysgu proffesiynol ANG yn gydnaws â'i gilydd. Fel y mae ar hyn o bryd, mae risg sylweddol na fodlonir meini prawf achredu statudol y Cyngor y Gweithlu Addysg (CGA) yn rhanbarth GwE ar ôl Ebrill 2025.

Gwella’r ddarpariaeth ar gyfer AGA
Achredwyd llwybr addysgu Anghenion Dysgu Ychwanegol cyntaf Cymru yn llwyddiannus gan bartneriaeth CaBan, ac mae'r garfan gyntaf wrthi'n cael hyfforddiant pwrpasol ar ddisgyblion ag ADY ac ar fin mynd allan ar eu lleoliad cyntaf. Mae hyn wedi creu cryn dipyn o gyhoeddusrwydd cadarnhaol i'r bartneriaeth. Trwy'r cynllun busnes bu staff GwE yn rhan annatod o ddatblygu'r rhaglen (dros ddwy flynedd) a'i hachredu trwy gyfarfodydd efo'r CGA ym mis Ebrill 2024. Fel rhaglen AGA gyntaf Cymru yn y maes hanfodol hwn o angen rhanbarthol, mae Llywodraeth Cymru yn cynnig noddi ymchwil tymor hir i effaith yr athrawon newydd sydd wedi'u huwchsgilio ar addysgeg ADY, a chafwyd cyfarfod gyda staff GwE a CaBan i gychwyn datblygu hyn ym mis Mai 2024. Fodd bynnag, mae risg y bydd rôl GwE yn hyn oll yn dod i ben ym mis Ebrill 2025 cyn gall yr athrawon cyswllt ennill Statws Athro Cymwysedig (SAC) sy'n risg sylweddol i hunan arfarnu ac effaith.

Mae staff GwE yn parhau i fod yn rhan o brosesau sicrhau ansawdd ac effeithiolrwydd ansawdd o fewn partneriaeth CaBan, sy'n helpu i sicrhau bod prosesau hunan arfarnu a gwella yn gadarn. Mae staff GwE yn parhau i roi cefnogaeth lawn i raglenni AGA achrededig y rhanbarth yn CaBan a'r Brifysgol Agored, a hynny trwy gydweithio cadarn, mynychu cyfarfodydd perthnasol a gweithio'n uniongyrchol efo ysgolion arweiniol a rhwydwaith pan fo'n briodol.

Mae recriwtio i raglenni CaBan a'r Brifysgol Agored yn gryf iawn yn 2024-25, yn arbennig yn y sector cyfrwng Cymraeg. CaBan sy'n cynnal unig raglenni AGA cyfrwng Cymraeg Cymru ar hyn o bryd, ac maent yn gyfan gwbl trwy gyfrwng y Gymraeg. Nodwyd cryfder GwE yn mhartneriaeth CaBan mewn adroddiadau CGA yn ddiweddar. Mae'r Athro John Gardner hefyd wedi adolygu Prifysgol Bangor ar draws yr holl gyfadrannau yn ddiweddar, gan adrodd *‘the relationships with local schools and other stakeholders, primarily through CaBan and GwE, are nothing short of outstanding in all aspects: collaborative working and engagement, organisational structure and as a platform for*

research in schools.' Mae risg sylweddol y bydd y gwaith rhanbarthol hwn, sy'n cael effaith hynod gadarnhaol ar ysgolion ein rhanbarth ac ar athrawon gyrfa gynnar, yn dod i ben ym mis Ebrill 2025.

CYNLLUN BUSNES: RHAGLENNI ARWEINYDDIAETH I'R DYFODOL

O ganlyniad i gyflwyno'r Rhaglen Datblygu Arweinyddiaeth Ganol (RhDAG), y Rhaglen Datblygu Uwch Arweinyddiaeth (RhDUA) a'r Rhaglen i Benaethiaid Newydd a Phenaethiaid Dros Dro yn effeithiol mae arweinwyr ysgolion ar bob lefel yn fwy hyderus ac effeithiol yn ôl ffurflenni arfarnu carfan 23-24. Mae ffenestr ymgeisio ar gyfer carfanau 24-25 y RhDAG a'r RhDUA ar agor. Bydd carfan newydd Rhaglen Datblygu Penaethiaid Newydd a Phenaethiaid Dros Dro 2024-26 yn cychwyn yn nhymor yr hydref.

Mae'r cynnwys wedi helpu dealltwriaeth aelodau o'u cyfraniad at ddatblygu system hunan wella a chydweithredol a datblygu eu sgiliau arweinyddiaeth trwy ddefnyddio y Fframwaith ar gyfer Gwerthuso, Gwella ac Atebolrwydd a'r Adnodd Cenedlaethol: Gwerthuso a Gwella yn bwrpasol.

Mae ansawdd a lefel y rhwydweithio a'r ymgysylltu yn ystod y rhaglenni, ac wedyn, wedi gwella o ganlyniad i gyflwyno wyneb yn wyneb a chyfleoedd ychwanegol i drafod a meithrin perthnasau proffesiynol. Mae hyn yn cynnwys cyfleoedd i drafod eu hymrwymiad i weithredu o'r modiwlau blaenorol.

Mae pawb sydd ar y rhaglenni arweinyddiaeth cenedlaethol yn deall eu rôl arweinyddiaeth o ran gweithredu'r CiG a'r Fframwaith ar gyfer Gwerthuso, Gwella ac Atebolrwydd yn llwyddiannus.

Mae ymarferwyr yn myfyrio'n effeithiol ar eu harferion proffesiynol fel arweinwyr ysgolion yn erbyn y Safonau Arweinyddiaeth Cenedlaethol ac yn adnabod y profiadau iddynt eu meithrin yn flaenorol, ond hefyd pa rai sydd angen iddynt eu datblygu i'r dyfodol, yn enwedig ym meysydd cyllid, ymgysylltu â'r gymuned ac arloesi. Mae'r Dasg Profiad Arweinyddiaeth yn hwyluso cyfleoedd i ddatblygu eto y 5 safon yn bwrpasol.

Gall aelodau lunio, gyrru a gwerthuso cynlluniau gwella ysgol gyfan effeithiol gan ddarparu tystiolaeth o effaith eu harferion arweinyddiaeth. Bydd cyflwyno'r Tasgau Profiad Arweinyddiaeth ym mis Tachwedd 2024 yn dystiolaeth o effaith eu gwaith ar ddeilliannau disgyblion, y ddarpariaeth a'u datblygiad arweinyddiaeth.

Anogwyd pob aelod o garfanau 23-24, ble mae'n briodol, i anelu at y lefel nesaf ar y llwybr arweinyddiaeth.

Mae pob ymarferwr wedi cael gwell dealltwriaeth o'r safonau arweinyddiaeth a sut gall y safonau hynny gefnogi eu datblygiad proffesiynol.

Caiff aelodau'r RhDAG a'r RhDUA gefnogaeth gan rwydwaith effeithiol o hwyluswyr, mentoriaid o fewn ysgol, cymhellwyr arweinyddiaeth, Penaethiaid ac YCG. Hwylusir y cymorth hwn gan y tîm busnes rhanbarthol.

O ganlyniad i'r adolygiad Haen Ganol, nid yw'n glir sut na phwy fydd yn cyflwyno'r rhaglenni pan ddaw'r gwasanaeth rhanbarthol i ben.

Mae'r Cymhwyster Proffesiynol Cenedlaethol ar gyfer Prifathrawiaeth (CPCP) wedi'i ailwampio, ac mae'n cael ei gynnal yn genedlaethol yn hytrach na'n rhanbarthol. Unwaith eto, nid yw'n glir sut bydd hyn yn cael effaith ar gynnwys y rhaglenni rhanbarthol i'r dyfodol.

Cydweithio · Dysgu · Llwyddo

Data Rhanbarthol

Adroddiad Cynnydd: 01/04/2024 – 30/09/2024

DIWYGIO

Y Cwricwlwm i Gymru - Cefnogi dealltwriaeth a dulliau gweithredu ysgolion ac UauCD yng nghyd-destun y Cwricwlwm i Gymru, gan alluogi ymarferwyr i gwblhau ystod o weithgareddau i wireddu'r Cwricwlwm i Gymru, i ddatblygu eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u harferion.

CYNLLUN BUSNES: SGILIAU TRAWSGWRICWLAIDD

Data Rhanbarthol:

3-8

- Cefnogaeth bwrpasol i ysgolion unigol: 22
- Nifer o ymweliadau (0.5 diwrnod): 62
- Cefnogaeth Clwstwr pwrpasol: 6 clwstwr
- Nifer yr ysgolion: 36
- Gweithdai ar gyfer Athrawon a Chymorthyddion Dysgu sy'n newydd i'r grŵp oedran 3 – 8: 83
- Gweithdy datblygu dealltwriaeth ddofn o'r 5 hyfedredd mathemategol: 265
- Rhwydwaith Tymor yr Haf 3 – 8: Datblygu sgiliau trawsgwricwlaidd trwy'r MDaPh Gwyddoniaeth a Thechnoleg: 371

Cyfarfod Rhwydwaith Arweinwyr Rhifedd Uwchradd Rhanbarthol

- Nifer yr ysgolion: 41
- Nifer y mynychwyr: 45

Maes Dysgu a Phrofiad Gwyddoniaeth a Thechnoleg a Sgiliau Trawsgwricwlaidd Cohort 1 a 2 (Cyfrwng Cymraeg a Saesneg)

- Nifer ysgolion: 67
- Nifer y mynychwyr: 68

Cefnogaeth pwrpasol Saesneg Cynradd ac Uwchradd i ysgolion

- Cynradd – 7
- Uwchradd - 37

Digidol

- Wedi cofrestru i fynychu rhwydweithiau digidol a chynnig dysgu proffesiynol: 734
- Wedi cofrestru hyd yma i fynychu cynnig dysgu proffesiynol: 652
- Wedi mynychu rhwydweithiau neu gynnig dysgu proffesiynol hyd yn hyn yn y flwyddyn ariannol: 432
- Cyfanswm DP Codio a Trawsgwricwlaidd ar gyfer sgiliau digidol a gynlluniwyd neu gyflwynwyd: 51
- Cyrsiau wedi'u cwblhau: 37%

Cynllunio strategol a gwerthuso sgiliau trawsgwricwlaidd ledled y cwricwlwm (ar gyfer aelodau'r Uwch Dîm Arwain mewn ysgolion uwchradd)

- 32 ysgol uwchradd wedi mynychu
- 2 ysgol arbennig
- 1 UCD

- 44 arweinydd wedi mynychu
- 39 o ysgol uwchradd
- 3 o ysgol arbennig
- 2 o UCD

CYNLLUN BUSNES: IEITHOEDD RHYNGWLADOL I'R CYNRADD A'R UWCHRADD

Data Rhanbarthol:

- Cwrs uwchsgilio Power Language – cynradd: 60 o ysgolion, 84 o athrawon
- Tanysgrifiadau Power Language: 153 o ysgolion
- Cwrs TELT Y Brifysgol Agored 2024-25: 11 ysgol, 12 athro
- Sgwrs Grŵp Sanako – Hyfforddiant Uwchradd 03/07/2024 ar-lein: 12 ysgol, 15 athro
- Mentora ITM – Recriwtio 24-25: 21 ysgol
- Hyfforddiant trochi Mai 2024 – ysgolion cofrestredig: 22 o ysgolion, 28 o athrawon
- Partneriaeth Cymru-Llydaw: 26 o ysgolion
- Cyfarfodydd Rhwydwaith Sector Uwchradd: 28 ysgol
- Digwyddiadau iaith i ddisgyblion Haf 2024, Prifysgol Bangor:
  - Archarwyr IT 17/06/2024: 106 o ddisgyblion blwyddyn 5, 5 ysgol
  - Diwrnod hyfforddi PLA: 151 o ddisgyblion blwyddyn 8, 11 ysgol

DIWYGIO

Dysgu Proffesiynol ac Arweinyddiaeth - datblygu a chyflwyno dysgu proffesiynol i alluogi ysgolion ac UauCD i ddatblygu gweithwyr addysg myfyriol, ymchwilgar a chydweithredol.

CYNLLUN BUSNES: DYSGU PROFFESIYNOL, YMHOLI AC YMCHWIL A ARWEINIR GAN YSGOLION (Y PROSIECT YMHOLI PROFFESIYNOL CENEDLAETHOL)

Data Rhanbarthol:

- Ysgolion arweiniol - 16 ysgol
- Ysgolion partner - 53 ysgol

CYNLLUN BUSNES: PROSIECT ADDYSGEG CENEDLAETHOL

Data Rhanbarthol:

- Sgyrsiau Rhwydwaith Cenedlaethol: 37
- Camau: 2
- WCLD: 3

CYNLLUN BUSNES: Y LLWYBR DYSGU I GYMORTHYDDION DYSGU

Data Rhanbarthol:

Ymsefydlu	9
Cymorthyddion wrth eu Gwaith	159
Darpar CALU Cylch 8	27
Darpar CALU Cylch 9	49
Asesiadau statws CALU Cylch 7	31
Aseswyr CALU	24
Hyfforddiant Dyslecsia Cohort 2	15

CYNLLUN BUSNES: SAFON UWCH A BAGLORIAETH CYMRU

Data Rhanbarthol:

- Cyfarfod Rhwydwaith Bagloriaeth Cymru 13/6: 17 yn bresennol
- Cynhadledd Ôl-16 28/06/2024: 33 yn bresennol
- Gweithdy Astudiaethau Busnes a Seicoleg 09/07/2024: 5 yn mynychu

CYNLLUN BUSNES: PECYN CYMORTH AR GYFER SEFYDLU / GYRFA GYNNAR

Data Rhanbarthol:

- Cyfanswm Anwytho GwE: 230

CYNLLUN BUSNES: RHAGLENNI ARWEINYDDIAETH I'R DYFODOL

Data Rhanbarthol:

1. Rhaglen Datblygu Arweinyddiaeth Ganol	127
2. Rhaglen Datblygu Uwch Arweinyddiaeth	117
3. Rhaglen Genedlaethol i Benaethiaid Newydd a Phenaethiaid mewn Gofal	34